

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA HISTORIE

HISTORIE OBCE SLAVOŠOVICE
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Eliška Potužníková
Historie se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 24. června 2019

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala doc. PhDr. Janu Kiliánovi, Ph.D., za vedení mé práce, cenné rady a připomínky. Dále chtěla poděkovat Bc. Janu Jirsovi za pomoc při zpracování statistických údajů. Děkuji všem pracovníkům archivů, zejména pak Mgr. Šárce Valinové ze Státního okresního archivu v Klatovech a Mgr. Janu Zámečníkovi z Vojenského ústředního archivu v Praze, za trpělivost a pomoc při hledání archiválií. Poděkování náleží rovněž zaměstnancům NPÚ v Plzni a vedení obce Bolešiny za ochotu a spolupráci. Velký dík přísluší i rodákům, pamětníkům a přátelům Slavošovic za poskytnuté materiály, paměti a za jejich ochotu.

Obsah

Úvod.....	6
1 Slavošovice a okolí v období pravěku	9
1.1 Vymezení sledovaného území.....	9
1.2 Doba kamenná.....	9
1.3 Doba bronzová	10
1.4 Doba železná	12
2 Slavošovice ve středověku	14
2.1 Vznik obce očima Jana Florian Hammerschmidta	14
2.2 Slavošovice v kontextu Klatov a jejich panství	15
3 Slavošovice v novověku	19
3.1 Šimon Hauff ze Slavošovic a spor o slavošovické dvory.....	19
3.2 Slavošovice a obraz Panny Marie Klatovské.....	22
3.3 Klatovské panství a Raabova reforma	23
3.4 Silnice a železniční trať Klatovy – Nepomuk	25
4 Slavošovice ve 20. století.....	26
4.1 Slavošovice za 1. světové války	26
4.2 Lípa svobody	27
4.3 Hasičský sbor a další spolky ve Slavošovicích.....	28
4.4 Slavošovice za 2. světové války a v pozdějších letech	28
4.4.1 Jednotné zemědělské družstvo Slavošovice.....	30
5 Demografie obce Slavošovice.....	31
5.1 Matriky	31
5.2 Narození.....	31
5.2.1 Počet novorozenců v obci	32
5.2.2 Podíl narozených dětí v jednotlivých měsících	33
5.2.3 Četnost křestních jmen	33
5.2.4 Příjmení obyvatel obce.....	35
5.3 Sňatky	36
5.3.1 Rodinný stav a věk snoubenců	37
5.3.2 Podíl oddaných v jednotlivých měsících	38
5.4 Zemřelí.....	38
5.4.1 Věk zemřelých.....	38
5.4.2 Podíl zemřelých v jednotlivých měsících	40
5.4.3 Příčiny úmrtí ve Slavošovicích	40

5.5	Majetkové poměry obyvatel a jejich povolání	41
6	Slavošovice v kontextu Národního památkového ústavu.....	45
6.1	Kaple svatého Jana Nepomuckého.....	45
6.2	Výklenková kaplička	46
6.3	Usedlost čp. 2	47
6.4	Špýchárek u kaple.....	47
6.5	Ostatní stavby.....	48
	Závěr	49
	Resumé.....	51
	Prameny a literatura	52
	Archivní prameny.....	52
	Vydané prameny.....	58
	Sbírky Sdružení dobrovolných hasičů Slavošovice	60
	Soukromé sbírky rodáků, pamětníků a přátel Slavošovic.....	60
	Ústní prameny.....	60
	Monografie	60
	Stati	62
	Literatura použitá studijně a metodologicky	63
	Elektronické zdroje	63
	Seznam obrazových příloh.....	65
	Přílohy	I

Úvod

Historie je mým koníčkem již od dětství. Kromě českých a světových dějin mě vždy zajímala také historie rodinná, kterou do mých patnácti let reprezentovalo vyprávění mého dědečka o životě v době První republiky, za 2. světové války či příběhy z období jeho nucené práce v Německu. Nedlouho po dědečkově smrti jsem se začala věnovat genealogii rodiny Bayerových ze Slavošovic. V době svých středoškolských studií jsem měla k dispozici pouze matriky publikované na serveru *Acta Publica*, později na *Porta Fontium*, a brožuru s názvem *Historie obce Slavošovice*¹. Brožura byla vydána obcí Bolešiny k 90. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů ve Slavošovicích. Brzy jsem zjistila, že se údaje v této brožuře absolutně neshodují s údaji v matričních knihách. Zmíněný materiál byl plný domněnek a shrnoval paměti několika slavošovských rodáků. Má touha po podložených informacích o mém domově, o obci, v níž od roku 1775 žili moji předci, byla natolik silná, že jsem se rozhodla shrnout dostupné informace z archiválií a knih do jednoho celku. Takto vznikla idea napsat tuto bakalářskou práci.

Hlavním motivem pro vytvoření práce s názvem *Historie obce Slavošovice* byl nejen osobní zájem o toto téma, ale také neexistence obecní kroniky ani archivními materiály podloženého přehledu dějin obce a rovněž vidina budoucího využití této práce v obci, protože se domnívám, že bude v budoucnu sloužit jako přehled dějin obce. Cílem této práce je předložit přehled historie Slavošovic, shrnout jejich demografický vývoj na základě několika sond a také přiblížit kulturní památky v obci.

Jak jsem již výše zmínila, čerpala jsem při vyhotovování práce především z archivních zdrojů. Pro získání podkladů k této práci jsem kontaktovala *Obecní úřad Bolešiny*, *Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech*, *Státní okresní archiv v Klatovech*, *Farní úřad v Klatovech*, *Český úřad zeměměřičský a katastrální v Klatovech*, *České Velkopřevorství suverénního řádu Maltézských rytířů v Praze*, *Státní oblastní archiv v Plzni*, *Státní oblastní archiv v Nepomuku*, *Západočeské muzeum v Plzni*, *plzeňskou diecézi římskokatolické církve*, *českobudějovickou diecézi římskokatolické církve*, *Správu železniční dopravní cesty v Plzni*, *Vojenský ústřední archiv v Praze* a *Národní archiv v Praze*. Při shromažďování materiálů k práci jsem se velice často setkávala s odrazováním od tohoto tématu ze strany institucí, jež jsem kontaktovala. Nejednou se také stalo, že jsem byla v první instituci odkázána na druhou

¹ Obec Bolešiny. *Historie obce Slavošovice*. Klatovy 2013.

a druhou na první. Mnoho se nelišil ani postoj rodáků a pamětníků, kteří častokrát tvrdili, že sice žijí ve Slavošovicích téměř celý život, ale že nic nevědí.

Archivní zdroje, jež jsem v práci využila, pocházejí především ze Státního okresního archivu v Klatovech, z Národního archivu v Praze a z Vojenského ústředního archivu v Praze. Dále mi byly nápomocné materiály ze soukromých rodinných sbírek občanů a přátel obce Slavošovice. Jako přílohy jsem užila také fotografie z fotoarchivu Národního památkového ústavu v Plzni.

Při práci bych se neobešla bez knižních zdrojů. Stěžejními díly se tak staly *Klatovy*² a *Dějiny někdejšího královského města Klatov*³. Čerpala jsem také informace z *Hystorye klattowské*⁴ od barokního autora Jana Floriána Hammerschmidta či článku Karla Peterse na téma *Raabova reforma na klatovském panství*⁵.

Pracovala jsem také s internetovými zdroji, na které jsem se obrátila především při psaní kapitoly o obrazu Panny Marie Klatovské a lípě svobody ve Slavošovicích. Elektronické zdroje nelze opomenout ani jako zprostředkovatele přístupu k digitalizovaným matričním knihám.

Svou práci jsem rozdělila do tří hlavních částí. První a zároveň stěžejní část práce věnuji samotné historii Slavošovic. Čtyři velké kapitoly rozdělují tento úsek na pravěk, středověk, novověk a 20. století. Zde předkládám přehled dějin obce do roku 1960. Druhá část pojednává o demografii Slavošovic. Zpracování kapitol této části bylo velice časově náročné, protože jsem v rámci výzkumu prostudovala veškeré digitalizované matriky týkající se Slavošovic. Ačkoliv si dovoluji tvrdit, že mi po sedmi letech práce s matrikami nedělá větší potíže matriční záznamy přečíst, bylo častokrát velice náročné se v nich zorientovat, a to zejména v údajích z druhé poloviny 17. století, jelikož byly záznamy značně nepřehledné a samotné matriky byly ve špatném stavu. Třetí část práce věnuji Slavošovicím z pohledu Národního památkového ústavu. Při psaní těchto kapitol jsem velice často spolupracovala s pamětníky a rodáky. Zásadním problémem se zde stala identifikace fotografií, jež jsem získala ve fotoarchivu Národního památkového ústavu.

Závěrečné strany práce patří seznamu použitých pramenů a literatury a seznamu příloh. Práce má celkem 50 příloh, přičemž 21 fotografií patří k části o historii Slavošovic, 13 grafů

² SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. Praha 2010.

³ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. Klatovy 1927-1936.

⁴ HAMMERSCHMIDT, Jan Florián. *Hystorye Klattowská, W Sedm Dju rozdělená*. Praha 1699.

⁵ PETERS Karel. *Raabova reforma na klatovském panství*. In: *Časopis Společnosti přátel starožitností*. Praha 1947. roč. 55. s. 36-53.

a 2 obrazy se týká demografie obce a zbylých 14 je doplněním části o kulturních památkách ve Slavošovicích.

1 Slavošovice a okolí v období pravěku

1.1 Vymezení sledovaného území

Pravěké osídlení nelze rekonstruovat pouze ve vlastní poloze v té době neexistujících Slavošovic. V rámci souvislostí poznatků je tedy nutné využít širšího okolí obce. Za širší okolí budou považována současná sídla, jež se nacházejí v okolí zkoumané vesnice a v jejichž blízkosti byly nalezeny pozůstatky pravěkého osídlení.

1.2 Doba kamenná

Nejstarší důkazy osídlení našeho území pocházejí zhruba z doby před 1,9 – 1,7 milionu let, kdy se paleolitičtí lovci a sběrači pohybovali převážně na území severních a středních Čech. V pozdější době začali lidé postupně osidlovat jižní a zřídka také západní Čechy⁶.

V západních Čechách se usazovalo obyvatelstvo až v pozdějších fázích paleolitu a v mezolitu. Množství nástrojů a odštěpků bylo objeveno v kontextu pohřebišť či sídlišť z pozdějších dob, především doby bronzové a doby hradištní. Jedná se zejména o Klatovy a jejich bezprostřední okolí – parcela muzea, Horažďovické předměstí, Klatovy-Pod Borem, Kal, Tajanov-Husín či soutok Drnového potoka s Úhlavou. Nálezy různých odštěpků či jiných dokladů pobytu skupin lovců a sběračů naznačují, že přes Klatovy vedla údolím Úhlavy stezka od Nýrska směrem ke Švihovu. Napovídá tomu také fakt, že se na českém území našla řada nástrojů a odštěpků z bavorského rohovce⁷.

Absenci dokladů osídlení zkoumané lokality v období neolitu lze vysvětlit novým způsobem života tehdejších lidí. Neolitická revoluce, při níž došlo k pěstování plodin a domestikaci dobytka, se odrazila ve výběru kolonizovaných oblastí. Lidé volili především úrodné oblasti Polabí, Poohří a dolního Povltaví. Neolitičtí zemědělci osidlovali také údolí Úhlavy, což dokazuje neolitické sídliště nalezené u Borov⁸. Nejbližší zkoumané lokalitě byly nalezeny v 60. letech minulého století dva sekeromlaty, které spadají do období kultury s vypíchanou keramikou. Oba sekeromlaty, jež byly objeveny v Jínu u Švihova a v Chlistově, pocházejí z intravilánu obcí. Jak uvádí monografie *Klatovy* od Lenky Sýkorové a kolektivu, je posuzování neolitického osídlení na základě těchto sekeromlatů dosti sporné.

⁶ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 17

⁷ Tamtéž. s. 18

⁸ Tamtéž. s. 19

V době kamenné dominovaly sledovanému území především eneolitické kultury. Nejstarším dokladem eneolitického osídlení je kamenný sekeromlat, který byl nalezen na poli, jenž vymezuje Svrčovec, Sekrýt a Klatovský Bor. V pozdější době byla kultura nálevkovitých pohárů nahrazena chamskou kulturou, jejíž stopy jsou ve dané lokalitě nejviditelnější, ačkoliv se z hlediska Klatovska jedná spíše o ojedinělé nálezy. Nositelé chamské kultury osidlovali především skalní výběžky, ostrožny a jiné skalní útvary. To dokazuje taktéž archeologický výzkum Osobovské skály nedaleko Měčina, který provedla katedra archeologie při Západočeské fakultě v Plzni⁹. Broušené kamenné nástroje v blízkosti skal na vrcholech Běleč poblíž Švihova a Ježek nedaleko Habartic poukazují na možnost existence podobných sídlišť.

V rámci sledovaného území je nesmírně důležitý předpoklad eneolitického osídlení vrchu Ježek u Habartic, které jsou vzdáleny 5 km od Slavošovic. Během 20. století došlo k řadě náhodných nálezů eneolitických kamenných sekerek na polích, v lesích či zahradách na území Slavošovic, Vícenic, Koryt, Bezděkova v lese Husín u Tajanova¹⁰.

1.3 Doba bronzová

Západní Čechy byly kolonizovány únětickou kulturou až v závěru starší doby bronzové. Na rozdíl od Plzeňska a Domažlicka se ani ve sledované lokalitě, ani na Klatovsku, nenacházejí žádné důkazy o osídlení únětickou kulturou. V minulosti sice došlo k nálezům únětických bronzových hřiven, avšak tuto skutečnost nelze ověřit, jelikož se tyto hřivny nedochovaly¹¹.

Četné stopy střední doby bronzové se soustřeďují především v jižních a západních Čechách. Mohylová pohřebiště na Klatovsku lákala pozornost JUDr. Karla Hostaše¹². Karel Hostaš spolupracoval s malířem Ferdinandem Vaňkem¹³ a společně vytvořili velice kvalitní materiály, které popisují jak terén, tak nálezy.

⁹ JOHN, Jan. Zpráva o výzkumu suťových situací na eneolitické výšinné lokalitě Osobovská skála. In: KRIŠTUF, Petr; ŠMEJDA, Ladislav; VAŘEKA, Pavel. *Opomíjená archeologie 2005–2006*. s. 110–115. Dostupné online.

¹⁰ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 21

¹¹ Tamtéž, s. 21

¹² JUDr. Karel Hostaš (1854–1934) byl zakladatelem klatovského vlastivědného muzea. Byl to právník, ale také starosta Klatov, čestný občan Klatov, archeolog a regionální historik. Archeologické práci se začal věnovat již roku 1881. Existuje také tzv. „Hostašova mapa“ z roku 1907, na níž jsou vyznačeny archeologické lokality v bývalém zastupitelském okrese Klatov.

¹³ Ferdinand Vaněk (1849–1939) byl jedním ze spolupracovníků Karla Hostaše. Působil jako středoškolský profesor, malíř a podílel se také na *Soupisu památek historických a uměleckých v království Českém*. Konkrétně se jednalo o díl na téma Klatovy.

Nositelé mohylové kultury stáli na počátku trvalého osídlení Klatovska. Nejstarší sídliště bylo objeveno poblíž Makova u Předslavi při těžbě písku¹⁴. Pravděpodobně další osada se nacházela poblíž Petroviček u Předslavi, kde byly v roce 1920 objeveny kusy keramiky a mazanice. Jiné nálezy pocházejí z nové průmyslové zóny pod Klatovským Borem, z pozemku bývalé Petrlákovy vily (DDM Klatovy), z areálu dřívější Singovy továrny (Kozak)¹⁵.

Snad nejznámějším mohylovým pohřebišťem na Klatovsku je les Husín nad Tajanovem. Tyto mohyly našel a zkoumal Karel Hostaš už na konci 19. století¹⁶. V lese Husín je celkem 42 mohyl. Tajanovské mohyly nebyly jediné, které Hostaš s kolegy prozkoumal¹⁷. Zabývali se také mohylami u Točnicka, Ostřetic či Poleňky. Jak zmiňuje monografie *Klatovy* od Lenky Sýkorové a kolektivu, bylo na Klatovsku v minulosti mnohem více mohylových pohřebišť. Mohyly byly postupem času poškozeny, ale jejich existenci dokazují bronzové předměty, jež jsou nalézány na polích i v lesích v okolí obcí Obytce, Luby, Tajanov či Petrovice u Měčina¹⁸.

V mladší době bronzové došlo k osídlení jihovýchodní části historického centra Klatov, což dokazují nálezy z pozemku vlastivědného muzea, areálu bývalého dominikánského kláštera či na náměstí na parcele České spořitelny¹⁹. Pouhý 1 km jižně od Slavošovic, ve vsi Čínov²⁰, byla objevena hrnčířská pec zaplněná kusy keramických nádob. Při stavbě JZD v Bolesínech, které jsou 2 km východně od Slavošovic, došlo k narušení sídliště z mladší doby bronzové²¹. Nejvíce osídlen byl prostor Tajanova, Tupadel a Kalu, kde kromě osad byla také pohřebišť, např. les Husín u Tajanova. Stopy po sídlištích a pohřebišťích, jež poškodila zemědělská a lesnická činnost, byly objeveny také poblíž Bezděkova u Klatov či Dolan.

Pozdní doba bronzová je v západních Čechách ve znamení nynické kultury. Ta se koncentrovala především v okolí Švihova. V lese u Habartic, jež jsou 5 km východně od Slavošovic, byl nalezen v letech 1880-1882 rozsáhlý bronzový depot, který zahrnoval přes

¹⁴ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 22

¹⁵ Tamtéž, s. 23

¹⁶ Archeologické pracoviště dr. Hostaše v Klatovech. *Z dějin pracoviště*. [Online.] Dostupné z URL: <<http://www.archeologieklatovy.cz/z-dejin-pracoviste/>> [cit. dne 2019-03-21]

¹⁷ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 26

¹⁸ Tamtéž, s. 25

¹⁹ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 25

²⁰ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 27

²¹ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 25

sto předmětů²². K nynické kultuře nejspíše patří sídlištní jámy nalezené u Petroviček a Předslavi či odpadní jáma objevená na Horažďovickém předměstí v Klatovech.

1.4 Doba železná

V době halštatské došlo k výraznému snížení počtu osídlených lokalit nejen na Klatovsku, ale i v západních Čechách²³. Z nekropole v lese Husín u Tajanova jsou známy čtyři mohyly. Několik mohyl bylo objeveno také u Tupadel, kde se rovněž nacházelo sídliště. Blíže zkoumané lokalitě, na poli u Bolešín, došlo roku 1914 k nálezů bronzového turbanu. Tento velkolepý halštatský šperk v podobě velkého kruhu byl vyroben z plechu a ozdoben četnými geometrickými obrazci. Jak uvádí Sýkorová, nález zřejmě souvisí s několika halštatskými mohylami u blízkých Ostřetic²⁴.

Přelom období doby halštatské s dobou laténskou reprezentoval opětovný nárůst osídlených lokalit. Typickým rysem tohoto období byly rovinné osady. Takové osídlení bylo nalezeno v roce 1977 u Bolešín²⁵. Několik dalších dokladů o osídlení v tomto období pochází z Petroviček u Předslavi, Obytců, mohyly z lesa Špitál u Točníka, z lesa Husín u Tajanova či hrob z Bolešín objevený roku 1955²⁶. Do doby laténské pak spadá několik nálezů z Točníka a Tajanova.

Z pozdějších období, tj. doby římské a doby stěhování národů, nebylo objeveno mnoho artefaktů²⁷. Dobu římskou reprezentuje poměrně sporný nález bronzové spony v Lučicích u Chudenic. Období stěhování národů je zastoupeno fragmenty velké zásobnice, jež byla objevena roku 1937 v Předslavi²⁸.

Jak je uvedeno výše, artefakty dokládající pravěké osídlení se nalézají v těsné blízkosti obce, avšak na území obce byl nalezen pouze jeden předmět, eneolitická kamenná sekerka. Nedostatek archeologických nálezů na území Slavošovic lze vysvětlit dvěma způsoby. První variantou je pro pravěké obyvatelstvo nevhodná poloha. Další variantou je možnost dosud neobjevených archeologických pozůstatků na území obce. Je však nanejvýš pravděpodobné, že území obce nebylo pro pravěké obyvatelstvo lukrativní. Obec leží pod kopcem, je bez

²² Lenka Sýkorová a kol. v monografii *Klatovy* (s. 27) uvádí, že se jednalo o zavřené hladké kruhy, bohatě zdobené faléry, náramky a závěsky. Dodává, že byl součástí pokladu také spirálově točený nápažník, který je dnes zřejmě součástí sbírek Národního muzea.

²³ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 29

²⁴ Tamtéž. s. 30

²⁵ Lenka Sýkorová a kol. v monografii *Klatovy* (s. 30) popisuje 6 čtvercových chat s krby, píckami a ohništi. Našla se také celá řada časné laténské keramiky, umělecky opracované přesleny či mazanice se stopami po tesařských pracích na dřevě.

²⁶ Tamtéž. s. 31

²⁷ Tamtéž. s. 32

²⁸ Tamtéž. s. 33

vhodného zdroje vody²⁹ a lze tudíž předpokládat, že pravěcí lidé o osídlení tohoto místa ani neuvažovali. Výše zmíněná eneolitická kamenná sekerka může být důsledkem ztráty na cestě z jednoho sídliště na druhé. Slavošovice se totiž nacházejí v pomyslném středu mezi okolními archeologickými lokalitami.

²⁹ Na východní straně Čínovského hájiště nad Slavošovicemi byla v minulosti studánka (její existence v současné době je sporná). Lze předpokládat, že tato studánka mohla existovat již v pravěku a byla by tudíž jediným vhodným zdrojem vody.

2 Slavošovice ve středověku

2.1 Vznik obce očima Jana Floriana Hammerschmidta

Pravděpodobně nejstarší monografií, v níž jsou Slavošovice zmíněny, je práce Jana Floriana Hammerschmidta s názvem *Hystorye klattowská, v sedm dílů rozdělená*³⁰. Dílo samé pochází z roku 1699. Hammerschmidt začíná dějiny Klatov vládou mýtického knížete Nezamysla.

Za vlády knížete Nezamysla, v roce 745, žil lopota³¹ Bytýš ze Smiloušova rodu. Na západě v lesích nedaleko města Slavošova, dnešního Berouna³², si nechal vystavět sídlo. Bytýšovi lidé brzy našli poblíž dvora stříbro, které na jeho rozkaz kutali. Když Bytýš zbohatl, vzepřel se svému knížeti. Nezamysl roku 770 přitáhl k Bytýšovu dvoru, stříbro zabavil a vzpurného Bytýše nechal oběsit. Vdova po Bytýši jménem Burka z rodu Klenova z Radlic žádala knížete, aby se mohla někde se svými dětmi usadit. Burka se s Neklanovým svolením vydala spolu se svými dětmi, družinou a dobyt看em vydala na západ a po pětidenní cestě se usadila u Drnového potoka poblíž Žaludové Hůrky. Burka si nechala vystavět dvůr, který pojmenovala Bahňov, ze kterého o několik set let později stala ves Beňovy. Jednou se Burčina jedenáctiletá dcera Klavtoka procházela lesem a objevila poblíž dnešního Křesťanského vrchu studánku, kterou lidé z úcty k Burčině dceři nazvali Klatovkou³³. V roce 791 se Klavtoka vdala a se svým manželem si vystavěla poblíž studánky dvůr, který byl nazýván Study nec. O šest let později, roku 797, si manželé nechali postavit nový dvůr na počest narození syna Klatovčana a dvůr nazvali Klatovčany (nynější Klatovy).

Jak se Burčín rod rozrůstal, vznikala i nová sídla v okolí Klatov. Burčín syn Tuhoň vystavěl své manželce Lomcině dvůr Lomec a synu Novakovci dvůr Novákovice. Ani Klavtočini další synové nezůstali bez svých dvorů – pro syna Vostrodice vystavěli Vostrodice (nynější Ostřetice), pro syna Luba osadu Luby, pro syna Kejchana dvůr Kejchany (nyní Kydliny). Postupem času bylo v kraji víc a víc lidí, a tak se začaly stavět další nové dvory kolem Klatov.

³⁰ HAMMERSCHMIDT, Jan Florián. *Hystorye Klattowská, W Sedm Djlu rozdělená*. Praha 1699.

³¹ Slovo lopot, popř. lopota, vysvětluje Jan Gebauer ve svém *Slovníku staročeském* (s. 267-268) takto: „*Lopot – podle vymyšlených zpráv Hájkových prý předáci v Čechách starožitných.*“ S tím souhlasí i Václav Machek v *Etymologickém slovníku jazyka českého* (s. 340), kde tvrdí: „*Lopot – v Hájkově kronice: přední šlechtic, nejasné, podobné je lot. labiētis, labītis boháč, šlechtic, patricij (odvozeno od labs – bohatý, vznešený), snad kdy je Hájek přejal odněkud z východu.*“

³² Již Hammerschmidt ve svém díle uvádí: „*Tetka dala vystavěti město Slavošov (nyní Beroun sluje)*“ s. 2

³³ Hammerschmidt vysvětluje přesmyčku mezi jménem dívky a názvem studánky takto: „*Však brzo potom (aby rozdíl byl mezi jménem panny a jménem studánky) proměnil to jméno Klavtoka a říkali Studánce Klatovka.*“ s. 7

Za vlády českého knížete Boleslava II. žil v Klatovech muž jménem Slavoš³⁴, který se jako jeden z prvních Klatovanů stal křesťanem. Měl syna Soběchtice, kterému vystavěl ves Sobětice, jelikož si nepřál, aby se Soběchtic vydal na církevní dráhu. Soběchtic pak svému synu Kosmáčovi postavil dvůr Kosmáčov. V té době se kolem města Klatov stavělo mnoho dvorů, jedním z nově vystavěných dvorů byl zajisté i dvůr Slavošův. Tento Slavoš je v Hammerschmidtově *Historii klattovské* zmiňován ještě jednou. Slavoš³⁵ se jako jeden z nejvýznamnějších obyvatel Klatov účastnil svěcení kostela sv. Jakuba Většího³⁶.

Na začátku panování, kolem roku 1015, navštívil český kníže Oldřich město Klatovy. Nechal obnovit magistrát města dvanáctičlennou městskou radu. Jedním z radních byl Kašpar Slavoš³⁷.

Hammerschmidtův popis vzniku města Klatov a osídlení jeho blízkého okolí naznačuje určité povědomí barokních Klatovanů o raně středověké situaci ve sledovaném území. Je nanejvýš pravděpodobné, že Hammerschmidt při umístování dvorů Burčina rodu vycházel buďto z určité ústní tradice, nebo z nálezů předmětů, jež dokládají starší osídlení. Tento předpoklad podporuje také fakt, že většina dvorů Burčina rodu (např. Klatovy, Beňovy, Ostřetice nebo Kydliny) se nacházejí v těsné blízkosti archeologických nalezišť, která dokazují přítomnost pravěkých obyvatel. Přestože je faktická existence Hammerschmidtem zmíněných osob přinejmenším sporná, lze do určité míry pokládat příběh o osídlení oblasti za možný. Je však nutno podotknout, že autor ve svém díle několikrát odkazuje také na *Kroniku českou* Václava Hájka z Libočan. Skutečnost, že Hammerschmidt čerpal také z Hájkovy kroniky (ačkoliv nutno přiznat, že jej často kritizoval za chyby v datacích), snižuje hodnověrnost celé *Historie klattovské*. Samotné zmínky o rodu Slavošů a o Slavošovicích, v kontextu s nedostatkem archeologických nálezů z pravěku a raného středověku, lze vnímat spíše jako pověst.

2.2 Slavošovice v kontextu Klatov a jejich panství

Novější práce pojednávající o Klatovech a jejich panství se zmiňují o Slavošovicích o něco více než Hammerschmidt. S určitou nadsázkou by se dokonce dalo říci, že tam, kde Hammerschmidt skončil, Vančura navázal. Hammerschmidtovy zmínky o Slavošovicích

³⁴ HAMMERSCHMIDT, Jan Florián. *Hystorye Klattowská*. s. 34.

³⁵ Tamtéž. s. 56.

³⁶ Lze předpokládat, že se jedná o pozdější farní kostelík sv. Jakuba, o němž se zmiňuje Vančura (s. 46).

³⁷ HAMMERSCHMIDT, Jan Florián. *Hystorye Klattowská*. s. 87

a rodu Slavošů končí 11. stoletím, Vančura Slavošovice poprvé uvádí v souvislosti s kolonizací Šumavy ve 12. století.

Vančura umisťuje původní osadu Klatov do kotliny mezi Křesťanským vrchem a protějším návrším. Do míst, kolem studánky jménem Klatovka. Toto osídlení Klatov, pochází podle Vančury zhruba z 12. století³⁸. Netroufá si odhadovat, které z osad kolem nově vzniklých Klatov byly založeny dříve. Pouští se ale do zajímavého rozboru názvů těchto osad. V případě osad Slavošovice, Štěpánovice, Ostřetice či Vícenice se podle Vančury jedná o místní čelední jména. Vančura zřejmě převzal Hammerschmidtovu myšlenku, že osady u Klatov, dostaly své jméno podle svého zakladatele. Nutno však dodat, že Antonín Profous³⁹ vnímá vznik názvu obce zcela jinak, na počátku podle něho nebyl žádný Slavoš, který by ves založil. Podle Profouse se jedná o slabochy, tedy posměšek, který se postupně vyvinul v název Slabošovice, později Slavošovice⁴⁰.

Nelze s jistotou určit, kdy ves Slavošovice vznikla. První doložená písemná zmínka o Slavošovicích pochází z roku 1380⁴¹. Sýkorová v monografii Klatovy⁴² uvádí, že se kolem Klatov už pravděpodobně ve 12. století vytvořil také újezd, do něhož patřily vsi Točník, Ostřetice a Slavošovice. Zajímavě byly rozděleny osídlené oblasti kolem Klatov. Vsi na severu a severozápadě Klatov spadaly pod světskou moc, naopak západ a jih patřil duchovní moci. Osídlení na východní straně města bylo rozděleno – Slavošovice připadly světské moci a Obytce, nacházející se asi 4 km jihovýchodně od Slavošovic, získal díky králi Vladislavovi II. klášter benediktinek svatého Jiří na Pražském hradě⁴³. Sýkorová dodává, že v době založení města Přemyslem Otakarem II., někdy v 60. letech 13. století⁴⁴, se vsi Slavošovice, Ostřetice a Točník staly hospodářským zázemím nového města. Jak Sýkorová, tak Vančura poprvé obec zmiňují v kontextu 12. století. Další Vančurova zmínka

³⁸ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 40.

³⁹ PROFOUS, Antonín a SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny. Díl IV., S-Ž*. s. 102

⁴⁰ Na území České republiky se nacházejí dvě obce s názvem Slavošovice. Slavošovice u Lišova v jižních Čechách a Slavošovice u Klatov v západních Čechách. Profous vysvětlení názvu připojil ke Slavošovicím jihočeským. Výzkum matričních knih z let 1648-1939 dokládá, že tvar Slabošovice nebyl pro Slavošovice u Klatov používán. Obec je zde uváděna jako Slavošojce, Slavošovice či Slawoschowitz.

⁴¹ Český statistický úřad. *Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005 (1. díl)*. s. 282. [Online.] Dostupné z URL: <https://www.czso.cz/documents/10180/20567175/4116-13_e.pdf/9f5ebc46-a354-433d-ae6-8b3283ad8745?version=1.0> [cit. dne 2019-02-14].

⁴² SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 39.

⁴³ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 39

⁴⁴ Jindřich Vančura ve svých *Dějínách někdejšího královského města Klatov* (s. 40) uvádí, že město bylo založeno kolem r. 1260. Usuzuje tak podle vzniku kaple v Domažlicích v roce 1265. Lenka Sýkorová a kol. v monografii *Klatovy* poukazuje na fakt, že se zakládací listina nedochovala a že na základě zakládací listiny dominikánského kláštera v Klatovech lze jako rok založení města vnímat rok 1267.

o Slavošovicích a všech ostatních šosovních vsích města Klatov pochází z období vlády Lucemburků. V Praze 1. ledna 1336 umožnil král Jan Lucemburský klatovským měšťanům užívat práv Starého města pražského, tedy aby mohli být souzeni a mohli soudit městským soudem⁴⁵. Vančura uvádí, že se soud vztahoval na všechny obyvatele města a poddané z vesnic, jež tvořily městský šos. Dodává, že se jednalo o Ostřetice, Točník, Slavošovice, Novákovice, Horky a Beňovy⁴⁶. Sýkorová však namítá, že přesný vlastnický a právní vztah těchto vsí není snadné určit. Otázkou podle ní zůstává, zda se jednalo o vsi šosovní, tedy spjaté daňově, soudně a právně, či poddanské ke Klatovům. Faktem ale je, že ve vsích, jež tvořily hospodářské zázemí města, byli majetkem hojně zastoupeni měšťané z Klatov⁴⁷.

Po roce 1380 se začínají objevovat mnohem častěji zmínky nejen o obci samé, ale také o rodu Slavošovských. Tito Slavošovští, konkrétně Mikuláš (Míka) Slavošovský a jeho syn Mikuláš mladší Slavošovský, se objevují v letech 1386, 1409, 1413 a 1414 jako členové městské rady v Klatovech⁴⁸. Podle Vančury se jedná zřejmě o jeden původem německých rodů, které přijaly jméno podle obcí, v nichž vlastnily dvory.

Zhruba v polovině 80. let 14. století se ve Slavošovicích nacházelo hned pět dvorů, které vlastnili klatovští měšťané⁴⁹. Vlastníky těchto dvorů byli Mikuláš (Míka) ze Slavošovic, Keclův syn Mikuláš, Ondřej (Andrlík) z Nýrska, Johlín Grayner a Fridlín Mankoš. Vančura dokonce uvádí, že Johlín Grayner měl nárožní dvůr a sousedil s Andrlíkem Nýrským a Mikuláš ze Slavošovic měl dvůr mezi dvory Mikuláše Kecla a Fridlína Mankoše⁵⁰. Klatovští měšťané, kteří měli ve Slavošovicích své statky, často z těchto statků darovali platy klatovským kaplím či kostelům.

Období husitských válek představuje nedostatek jakýchkoliv zmínek o Slavošovicích. Je zcela logické, že se autoři píší především dějiny města samého nezabývají hospodářským zázemím města v takto neklidné době. Za zmínku ale stojí fakt, že klatovští katoličtí konšelé⁵¹ pobývali v době války mimo táboritské Klatovy v asi 40 km vzdálené Plzni. Mezi těmito klatovskými konšely byli také majitelé dvou slavošovských dvorů –

⁴⁵ ČELAKOVSKÝ, Jaromír, ed. *Privilegia královských měst venkovských v Království českém z let 1225 až 1419*. s.308

⁴⁶ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 92.

⁴⁷ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 78 a VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 105.

⁴⁸ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 96.

⁴⁹ Tamtéž. s. 103.

⁵⁰ Tamtéž. s. 109-110.

⁵¹ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 123

Mikuláš Slavošovský a Ondřej řečený Andrlík Nýrský⁵². Klatovští konšelé v Plzni se ještě v lednu 1424 těšili na návrat do Klatov, ale díky neúspěšnému útoku vojska plzeňského landsfridu na Klatovy, došlo k přerušení jejich vzdorouřadu a hned následujícího roku, jsou již vedeni jako soukromé osoby.

Existenci Slavošovic dokládají pro období středověku pouze písemné záznamy, kterých však stále není mnoho. Jelikož se ve středověku jednalo o bezvýznamnou ves, která byla hospodářským zázemím města, nelze o ní najít edicích pramenů žádné záznamy. Slavošovice jsou zmiňovány ve většině ostatních materiálů v souvislosti s celým klatovským panstvím, tedy Klatovy a šosovní vsi. Ves samotná byla pravděpodobně od svého vzniku v raném středověku koncipována půdorysem jako okrouhlice⁵³ nebo návesní vesnice⁵⁴. Velikost středověkých Slavošovic pak také naznačuje existence hned pěti dvorů, jež náležely klatovským měšťanům.

⁵² Tamtéž. s. 121

⁵³ Okrouhlice je typ zástavby, při níž se obytné stavby začaly orientovat směrem k malé středové návsi a obklopovaly ji ze tří stran. Tento typ půdorysu měly podle *Vesnice* (s. 27) manželů Vondruškových nejstarší slovanské vsi.

⁵⁴ Návesní vesnice je typ zástavby, který je velice podobný typu okrouhlice. Vsi tohoto typu z okrouhlic často vycházely. Návesní vesnice má pravidelný obdélníkový, trojúhelníkový nebo čtvercový půdorys. Usedlosti obklopovaly celou náves, vyjma několika proluk na kratších stranách, kde vedly cesty.

3 Slavošovice v novověku

3.1 Šimon Hauff ze Slavošovic a spor o slavošovické dvory

S nástupem Ferdinanda I. Habsburského na český trůn se Slavošovice stávají předmětem zájmu nejen Klatovanů, ale také nejvyšších císařských kruhů. Roku 1547 byla nařízením královské komory v královských městech nově zřízena funkce rychtáře, který dohlížel na správu města a měl na starost respektování zájmů panovníka v rámci jednání městské rady. Prvním klatovským královským rychtářem s stal rytíř Matyáš Kaffunk z Poborovic⁵⁵. Ten však častokrát stál na straně města, místo aby hájil zájmy panovníka. Stalo se tak roku 1557⁵⁶, kdy královská komora vznesla nárok na odúmrtí po zamožném Šimonu Hauffovi, který byl královským vojenským dodavatelem na uherskou frontu.⁵⁷

Šimon Hauff⁵⁸ patřil v 1. polovině 16. století mezi významné klatovské měšťany. Byl to horlivý obchodník a majitel několika domů v Klatovech. Majetky Šimona Hauffa nebyly pouze v samotném městě, ale i v jeho nejbližším okolí. Nově nabytý majetek v okolí Klatov stál Šimona Hauffa téměř 580 kop míšenských grošů. Roku 1535 koupil od Jiříka Slavošovského a jeho manželky Markéty dvůr Slavošovice s dědinami a loukami. Během následujících let přikoupil Šimon Hauff ještě trávník „Vorlovský“ u Slavošovic, louku s dědinou „Nad brodem bolešinským“, louku „Pod stokou“ u Slavošovic, čtyři rybníčky v Lažánkách s dědinou „Nad brodem bolešinským“, louku v Lažánkách mezi Hauffovskými rybníčky a Šalšovou dědinou, sad s chmelnicí mezi „Vidláckovic“ trávníkem a druhým sadem, díly luk „Pod Šaškem při bolešinských gruntech“ a „obecních drahách“ od Doroty Slavošovské a Anny Kopidlanské, louky u Čínovce „Pod Stezkou“, louku k Bolešinám a kus dědiny „Pod hájišti“ a „Žlutkovský“ les u Habartic⁵⁹.

Šimon Hauff dodával císařskému vojsku oděvy i suroviny. Tento obchod zřejmě zajistil klatovský měšťan Erazim zlatník, který byl Hauffovým přítelem a zastával úřad polního rychtářství ve Ferdinandově vojsku. V souvislosti se zásobováním císařského vojska Vančura dokonce uvádí, že Šimon Hauff nechal hnát dobytek z Čech až do Uher. Vliv tohoto klatovského měšťana byl nemalý. Vančura popisuje situaci, kdy jistý Petr Halíč z Jičíněvsi žádal Šimona Hauffa, aby zajistil propuštění Halíčova syna z tureckého vězení, a sliboval mu vynahrazení všech vynaložených nákladů. Šimon Hauff získal dne 14. května 1538 díky

⁵⁵ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 158

⁵⁶ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 370

⁵⁷ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 158

⁵⁸ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 820-824

⁵⁹ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. str. 821

svým zásluhám za pomoc při válce s Turky od císaře Ferdinanda I. Habsburského erb a přídomek ze Slavošovic.

Erb⁶⁰ Šimona Hauffa ze Slavošovic lze rekonstruovat pouze podle popisu z erbovního listu⁶¹, který se nachází v Salbuchu⁶². Štít byl svisle rozdělen na dvě poloviny. Pravá strana štítu byla modrá, levá strana červená. Uprostřed erbu se nacházely jelení parohy, jejichž jedna polovina stála v modrém poli a měla červenou barvu, druhá polovina stála v červeném poli a měla modrou barvu. Mezi těmito parohy byla v horní části štítu umístěna lilie. Další dvě lilie byly ve spodní části štítu, jedna v modrém a druhá v červeném poli. Nad štítem se nacházela přilba, tzv. helm. Tuto přilbu zdobilo přikryvadlo a jelení parohy, jejichž pravá polovina byla modrá a levá červená.

Ferdinand I. využil Hauffovy pomoci také v době Šmalkaldské války⁶³ v roce 1546. Ferdinand žádal české stavy na sněmu v Praze o pomoc proti knížatům Šmalkalského spolku. Nařídil pomoc při zásobování císařského vojska v jižním Německu. Zásobování se měla účastnit města v Západních Čechách (např. Klatovy, Domažlice či Stříbro). O pomoc žádal také klatovského měšťana Šimona Hauffa⁶⁴, jenž byl císařským dodavatelem do Uher. Klatovy v té době stály proti Ferdinandovi I. Vítězství ve Šmalkaldské válce vyvolalo postih českých stavů, kteří se postavili proti Ferdinandovi a odmítli mu pomoci. Tento postih se dotkl také Klatov, jimž byly odňaty jejich statky. Klatovy mohly tyto statky odkoupit zpět až v roce 1553. Město získalo zpět veškeré majetky vyjma Slavošovic, kde měl dvůr a pozemky Šimon Hauff ze Slavošovic. Královská komora v roce 1553 umožnila Šimonu Hauffovi odkoupit platy na jeho pozemcích ve Slavošovicích⁶⁵. Ferdinand se tak nejspíš odvděčil svému věrnému poddanému za pomoc. Česká komora dokonce dovolila, aby Hauff uvedl svého souseda, majitele druhého slavošovského dvora Víta zvoníka, v člověčenství⁶⁶. O tom, zda to Hauff udělal se už Vančura nezmiňuje.

⁶⁰ Příloha č. 1 – Pravděpodobná podoba erbu Šimona Hauffa ze Slavošovic.

⁶¹ Příloha č. 2 – Erbovní list Šimona Hauffa v Salbuchu.

⁶² Národní archiv Praha. Salbuchy, Vídeň. Inv. č. Sal 21/283. Fol. 180-181.

⁶³ Šmalkaldská válka byl spor katolického císaře Svaté říše římské Karla V. Habsburského proti říšským protestantským císařům. Tyto nepokoje se odehrávaly v letech 1546-1547. Na straně císaře stál také Karlův mladší bratr český král a pozdější císař Svaté říše římské Ferdinand I. Habsburský. SEIBT, Ferdinand. *Karel V.: císař a reformace*. a KÖNEMANN, Ludwig, ŠTEFÁNIK, Martin a HEJNÝ, Petr, ed. *Historica: velký atlas světových dějin s více než 1200 mapami*.

⁶⁴ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. str. 342

⁶⁵ Tamtéž. s. 823

⁶⁶ Vančura ve svých *Dějínách někdejšího královského města Klatov* (s. 370) dokonce uvádí, že kromě svých majetků ve Slavošovicích a nedalekých Lažánkách prodala královská komora Šimonu Hauffovi: „i toho jednoho člověka v Slavošovicích, Víta, zvoníkova syna, jemuž náležel druhý dvůr tamtéž“.

Brzy poté, co Šimon Hauff získal od královské komory Slavošovice, se začal snažit, aby mohl tento svůj majetek vložit do zemských desek, čímž by se ze Slavošovic stal statek svobodný⁶⁷. Proti tomu se stavěly Klatovy, které hájily své šosovní zájmy a upozorňovaly, že Hauff by tak připojil ke Slavošovicím pozemky, které k nim nikdy nepatřily. Šimon Hauff zemřel dne 24. ledna 1557. Jeho smrt odstartovala 31 let trvající spor o slavošovské dvory.

Majetky bohatého klatovského erbovního měšťana lákaly nejen samotné Klatovy, ale také rakouského arcivévodu Ferdinanda II. Tyrolského⁶⁸, který byl místodržícím v českém království. Jakmile se místodržící arcivévoda Ferdinand dozvěděl, že Šimon Hauff zemřel a nezanechal po sobě žádné mužské dědice, přihlásil se k bohaté odúmrti⁶⁹. Královský rychtář z Klatov Matyáš Kaffunk arciknížeti oznámil, že Šimon Hauff sice nezanechal žádné mužské dědice, ale že ve své závěti odkázal svůj majetek dceři Ludmile a své manželce Dorotě. Místodržící Ferdinand se tedy o Hauffovu odúmrt' přestal zajímat.

Bohatá Ludmila Hauffová ze Slavošovic se brzy po otcově smrti roku 1557 provdala za rytíře Cypriána Peka z Římku⁷⁰. Ludmila se snažila stejně jako její otec docílit toho, aby Slavošovice staly svobodným statkem. Vančura uvádí, že se klatovští měšťané začali obávat definitivní ztráty Slavošovic, a proto hned po návratu Ferdinanda I. z říšského sněmu koupili plat z obou slavošovských dvorů za 30 kop českých grošů. Počátkem května 1557 královská komora oznámila Hauffově dceři Ludmile, provdané Pekové z Římku, a Vítu Zvoníkovi, který byl majitelem druhého Slavošovského dvora, že byly Slavošovice vráceny Klatovům a že mají ze svých majetků odvádět platy městu⁷². S tím Ludmila zásadně nesouhlasila a až do své smrti v únoru 1564 se soudila o svá práva a o zapsání Slavošovic do zemských desek.

⁶⁷ Tamtéž. s. 370-371.

⁶⁸ Ferdinand II. Tyrolský byl druhorozeným synem českého krále a císaře Svaté říše římské Ferdinanda I. Habsburského a jeho manželky Anny Jagellonské. Byl to mladší bratr pozdějšího českého krále a císaře Maxmiliána II. Habsburského. Arcivévoda Ferdinand se stal na otcovo přání místodržícím v Českém království a tuto funkci zastával v letech 1547-1566. MIKULEC, Jiří. *Tři bratři*. In: ČECHURA, Jaroslav et al. *Královská trilogie*. s. 462-472

⁶⁹ Odúmrtí se rozumí pozůstalost osoby, jež zemřela, aniž by ustanovila dědice svého majetku. Majetek zemřelého v tomto případě připadá státu.

⁷⁰ Cyprián Pek z Římku byl synem Jana Peka, původem nejspíše ze Švábska, a jeho druhé manželky Marty Jelínkové. Cypriánův starší bratr Viktorýn Pek se stal v dubnu 1556 rytířem a zvolil si přídomek z Římku, podle vrchu, který se tyčí nad Bezděkovem u Klatov. Tento přídomek měl již předtím jeho otec Jan Pek. Cyprián Pek se stal rytířem až v březnu 1567, tedy tři roky po smrti své manželky Ludmily Hauffové ze Slavošovic. Vančura uvádí, že Cyprián Pek z Římku nebyl v Klatovech zrovna oblíben. Cyprián se poté, co prodal své majetky ve Slavošovicích a blízkém okolí, přestěhoval spolu se svou hospodyní a pozdější manželkou Salomenou ze Slavošovic (není jasné, zda se jedná pouze o bydliště nebo o přídomek) do Prahy. VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 762-784

⁷¹ Příloha č. 3 – Erb rodu Peků z Římku.

⁷² VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 371

Ludmiliny majetky získal po její smrti její manžel Cyprián Pek z Římku. Klatovy se snažily ukončit celý spor o Slavošovice hned několikrát. K definitivnímu konci sporu došlo až v 1. dubna 1588, kdy rytíř Cyprián Pek z Římku prodal Klatovům své dědictví po manželce Ludmile Hauffové, a to včetně majetku, který on sám přikoupil a k dědictví připojil⁷³. Klatovy za toto dědictví zaplatili 2452 kop míšenských grošů. Vančura upozorňuje, že Klatovy koupí Hauffovského majetku ve Slavošovicích nejspíše tajili. Město totiž v říjnu 1588 žádalo, aby mu byla prominuta daň na stavbu Pražského hradu. Jako důvod udávali fakt, že město dvakrát po sobě poničil požár a že utrpělo velké škody⁷⁴.

Je zcela zřejmé, že rozvoj Slavošovic lze spojit s jménem klatovského erbovního měšťana Šimona Hauffa a se jménem jeho zetě rytíře Cypriána Peka z Římku. Díky Šimonu Hauffovi nabyla obec na významu a zcela nepochybně také na velikosti. Hauffův dvůr ve Slavošovicích byl zřejmě největším dvorem, který se v obci kdy nacházel. Lze tedy uvažovat o tom, že se jedná o stejný dvůr, jež se ve Slavošovicích nacházel v době Raabovy reformy na klatovském panství, a tudíž by tedy bylo možné rekonstruovat velikost dvoru na základě dodnes existujících ohradních zdí⁷⁵. Na Hauffova zetě rytíře Cypriána Peka z Římku odkazuje kdysi slavošovický les Cypriánka, jež se nachází mezi Obytcemi a Habarticemi.

3.2 Slavošovice a obraz Panny Marie Klatovské

Původ obrazu Panny Marie s Ježíšem v klíně lze dohledat v severoitalské vesničce Re⁷⁶. V tamním kostele svatého Mauricia se nachází obraz Matky Boží, jež chová na klíně Ježíše. Tento obraz začal dne 29. dubna 1494 krvácet z čela poté, co po něm nevěřící muž hodil kamenem. Díky tomuto zázraku bylo vytvořeno mnoho kopií zmíněného obrazu. Kopii obrazu Madonny z Re přinesl do Klatov kolem roku 1650 kominík z vesničky Re, který přišel do města za prací. Uvedený kominík se v Klatovech usadil, oženil se a s manželkou adoptovali dívku. Kominíkova adoptivní dcera získala obraz jako dědictví a svým manželem Ondřejem Hiršbergerem a dětmi žila v domku v místě dnešní kaple *Chaloupka*. Hiršbergerovi se dostali do finančních potíží, nakonec došlo také na prodej obrazu klatovskému faráři. Prodej obrazu komplikovala nemoc Hiršbergerových dětí. Ondřej Hiršberger se k obrazu modlil a ten stejně začal dne 8. července 1685 ronit krev. Madona⁷⁷

⁷³ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 169 a s. 177.

⁷⁴ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 419

⁷⁵ Plocha tohoto dvora by byla přinejmenším 6 500 m².

⁷⁶ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 234

⁷⁷ Příloha č. 4 – Panna Marie Klatovská.

byla na příkaz místního duchovního za účasti velkého procesí odnesena do děkanského kostela, kde byla umístěna na oltář.

Dne 8. července 1689, přesně čtyři roky po zázraku, vypukl v Klatovech velký požár. Hammerschmidt uvádí, že požár⁷⁸ vypukl ve stejnou dobu v několika domech okolo náměstí. Požár se rychle rozšířil. Obraz Panny Marie Klatovské byl nedlouho po vypuknutí požáru odnesen do Slavošovic⁷⁹ ⁸⁰, díky čemuž jej nepoškodil oheň, jenž zachvátil i děkanský kostel, v němž byl obraz umístěn⁸¹.

Ačkoliv Hammerschmidt uvádí, že byl obraz Panny Marie Klatovské odnesen do pole, je velice pravděpodobné, že byl po dobu požáru uchováván v nejbližší šosovní vsi, popřípadě dvoře, jenž náležel Klatovům. V úvahu tedy přicházejí Slavošovice a Pihovice. Lze tedy uvažovat o tom, že byl obraz po dobu požáru uložen ve Slavošovicích.

3.3 Klatovské panství a Raabova reforma⁸²

Do roku 1848 mělo královské město Klatovy značně rozsáhlé panství, do něhož patřily vsi Točnick, Ostřetice, Makalovy, Slavošovice, Kosmáčov, Luby, Novákovice a Tajanov. Součástí panství býval i dvůr Korálkov, který se nacházel na východní straně Klatov. Ten kdysi patřil klatovskému rychtáři Danielu Korálkovi z Těšina⁸³. Dvůr byl po vzpouře českých stavů zabaven. Později ho koupili jezuité a v roce 1805 jej získal hrabě Evžen Černín z Chudenic.

Ve městě i ve vsích měly Klatovy dvory s pozemky, na nichž hospodařili poddaní. Robotování na klatovských polnostech nebylo příliš rentabilní. Dne 19. února 1752 bylo nařízeno, aby města všechen obecní majetek ve veřejné dražbě prodaly nebo pronajaly⁸⁴.

⁷⁸ Hammerschmidt uvádí, že požár v Klatovech zapříčinili „paliči od nepřítele Francouze poslaní“.

⁷⁹ Římskokatolická farnost Klatovy. *Co možná nevíte o klatovském mariánském zázraku...* [Online.] Dostupné z URL: <http://www.farnost-klatovy.info/?page_id=134> [cit. dne 2019-05-24]

⁸⁰ Podle Vančury však byl obraz pouze vynesena na vršek v blízkosti Slavošovic, odkud byl obraz přenesen do nedalekého hřbitovního kostelíka.

⁸¹ Jan Florián Hammerschmidt ve své *Historii klatovské* popisuje požár kostela a odnesení obrazu takto: „Odtud brzo na vížku kostelní se dostanouc, brzo krov na kostele spálil, kteréhožto krovu byl dolejší chur prejzy a hořejší břidlicí přikrytý, a kdyby nebylo patrné opatrování Božské, byl by ovšem i uvnitř kostel vyhořel, nebo nad klenutím takový krov silný byl udělán, že mnoho trámův vedle sebe a některé sto kmenův položeno bylo, klenutí pak jsouc velmi tenké, div jest, že se neprohořelo. A za druhé, skrze díry na mnohých místech padal oheň dolů, od něhož při velkém oltáři ubrus shořel, a co více k podivení jest, jedna zemnička lnu ležela vedle oltáře na obětním stolečku, ta všechna opálená zůstala, a tu kdyby byl větší oheň se rozžal, tehdy veliký oltář jako v okamžení v popel byl by obrácen, však nejsvětější Rodička Boží (jejížto svatý obraz v začatém ohni schován a vynesena byl do pole) nechtěla, aby to její obydlí, které na kolik set let opatrovala v zkázu a dokonce vniveč přijíti mělo.“ s. 185

⁸² PETERS, Karel. *Raabova reforma na klatovském panství*. s. 36-53.

⁸³ Urozený pán Daniel Korálek z Těšina (zemřel roku 1624) byl klatovský měšťan a radní. Roku 1614 se stal klatovským rychtářem.

⁸⁴ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 267

Jednalo se o pivovary, mlýny, lesy, rybníky aj. Pronajímání obecního majetku, jež skončilo až v 70. letech, se městu příliš neosvědčilo. Koncem 70. let 18. století získal baron František Antonín Raab císařovnu Marii Terezii pro svůj plán, který umožňoval poddaným vykoupit se z roboty. Počátkem května 1778 bylo Klatovům oznámeno, že má dojít k rozdělení⁸⁵ císařských, církevních a městských statků mezi robotníky, kterým má být dán dědičný nájem. Vykupování z roboty probíhalo velice rychle.

V únoru 1783 došlo k uveřejnění Smlouvy o zrušení roboty⁸⁶ ⁸⁷ (Robotabolitionskontrakt⁸⁸). Dvaceti odstavcový pakt se hned v úvodu odvolává na císařský patent z 1. listopadu 1781, kterým bylo zrušeno nevolnictví. Vrchnost dále deklaruje, že svým poddaným udělila dědičný nárok na pozemky v klatovském panství a ruší robotu na nich. Karel Peters uvádí, že podle smlouvy: „*Poddaní a dědiční pachtýři dohromady, a zvláště jeden za všechny a všichni za jednoho, se zavazují dosavadní vrchnostenské naturální robotní povinnosti se všemi ostatními dávkami z pozemků rustikálních, ať již byly jakékoliv, nahrazovati (spláceti) a za ně roční platy v měsíčních lhůtách odváděti...*“⁸⁹ Ve smlouvě je též uvedeno, že ve vsích Makalovy, Slavošovice, Tajanov a Novákovice došlo již dříve k rozdělení vrchnostenských rustikálních pozemků. Dosavadní držitelé těchto pozemků směli zůstat při starých dědičných nájmech. V těchto vsích se jako náhrada roboty platilo ročně z míry v průměru 19³/₄ krejcaru, za obydlí pak 2 zlaté. Osvobození od tohoto platu se netýkalo ubožáků, mrzáků, osob starších 60 let, všech svobodných potomků sloužících u svých rodičů, invalidů, vysloužilých vojáků nemajících domek, vdov se dvěma a více dětmi a hospodářů a hospodyň, jež neztratili svá hospodářství díky nedbalosti. Důležitým ustanovením, jež smlouva obsahovala, byl způsob placení reluce roboty. Dále pak pamatovala také na válečné časy, změnu majitele usedlosti nebo na vykonávání veřejně prospěšných prací v podobě údržby a opravy silnic či kopání příkopů. Tato smlouva je datována k 10. únoru 1783 a za obec Slavošovice ji podepsali rychtář Jan Šebesta, soused Matěj Nový a nový usedlík Jan Sysel⁹⁰.

Na základě smlouvy lze rozdělit panství Klatov do třech skupin. K první skupině patří Luby, Kosmáčov, Ostřetice a Točník. Ve zmíněných obcích převládal tzv. selský lid, který

⁸⁵ Příloha č. 5 – Tabulka rozdělení pozemků klatovského panství mezi obce.

⁸⁶ Příloha č. 6 – Smlouva o zrušení roboty.

⁸⁷ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s.269

⁸⁸ Státní okresní archiv Klatovy. Archiv města Klatov. *Ústavní věci státu, zemí, okresu, obcí*. Datace 1783. Inv. č. 2264. a Státní okresní archiv Klatovy. Archiv města Klatov *Robotní povinnosti občanů*. Datace 1779-1783. Inv. č. 2288.

⁸⁹ PETERS, Karel. *Raabova reforma na klatovském panství*. s. 39

⁹⁰ Příloha č. 7 – Signatáři Smlouvy o zrušení roboty (detail).

hospodařil na vlastních pozemcích. Druhou skupinou byly vsi, které vznikly před mnoha lety rozdělením městských vrchnostenských pozemků. Do této skupiny patřily Slavošovice, Makalovy, Tajanov a Novákovice. Třetí skupinou byly nový usedlíci, kteří hospodařili na pozemcích původně náležícím městským dvorům. Tyto dvory se nacházely ve Slavošovicích, Točniku, Lubech, v Tajanově, v Novákovících a na Špitálském předměstí Klatov.

Necelé dva měsíce po podepsání smlouvy o zrušení roboty a rozdělení klatovských pozemků zjistila klatovská městská rada, že jejich poddaní odmítají platit smlouvou stanovené částky⁹¹. Město se obrátilo k nadřízeným úřadům s žádostí o radu. Všechny pohružky se však minuly účinkem. V roce 1821 hrozily Klatovy vězněním, pokud nezaplatí. K zaplacení ale nedošlo, a tak byli vždy dva poddaní z obcí Slavošovice, Novákovice, Točník, Tajanov a Luby potrestáni 8denním vězením. Spor Klatov s jejich poddaným, jímž se dokonce zabýval i císař, definitivně skončil dne 7. září 1848, kdy císař František Josef I. vydal zákon o zrušení poddanství a roboty.

Je zřejmé, že nárůst obyvatel ve Slavošovicích, který dokládají matriky, souvisí s uveřejněním Smlouvy o zrušení roboty a s rozdělením městských majetků. To dokládá i sama smlouva, jedním z jejích signatářů je nový slavošovský usedlík Jan Sysel.

3.4 Silnice a železniční trať Klatovy – Nepomuk

Pravděpodobně na přelomu 18. a 19. století došlo k přesunutí hlavní silnice z Klatov na Plánici mimo obec⁹². Slavošovští rodáci tvrdí, že si toto přesunutí silnice tehdejší obyvatelé vymohli až v Praze. Důvodem prý byla obava před rabováním vojsk⁹³. Původně cesta vedla z Klatov, kolem samoty „U Junků“ do Slavošovic, odkud pak okolo luk „V Šašku“ přes Točnický potok do Bolešín.

Život ve Slavošovicích mohla také ovlivnit železniční trať⁹⁴, jež měla vést v blízkosti obce. Ke stavbě železnice spojující Klatovy s Plánicí a Nepomukem mělo dojít na samém přelomu 19. a 20. století. Při plánování této trati však bylo zjištěno, že by její existence nebyla rentabilní.

⁹¹ SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. s. 270

⁹² Příloha č. 8 – Reambulovaná mapa Slavošovic.

⁹³ Vzpomínky Jana Hofmana (nar. 1944) poskytnuté autorce textu písemně dne 27. ledna 2019. Uloženo v archivu autorky.

⁹⁴ Příloha č. 9 – Mapa plánované železniční trati Klatovy – Nepomuk (detail).

4 Slavošovice ve 20. století

4.1 Slavošovice za 1. světové války

První světová válka je důležitým mezníkem v dějinách. Čtyři roky trvající celosvětový konflikt odstartoval 28. června 1914 atentát spáchaný na následníka rakouskouherského trůnu Františka Ferdinanda d'Este a jeho manželku Žofii Chotkovou. O měsíc později vyhlásilo Rakousko-Uhersko válku Srbsku.

Ve válce bojovalo zhruba 70 milionů vojáků, z nichž padlo 10 milionů a bylo zraněno 20 milionů mužů⁹⁵. Celkové statistiky jsou jasné, avšak kolik mužů, kteří narukovali, pocházelo ze Slavošovic dnes není možné s přesností říci. Odvody byly prováděny civilními orgány, jejichž záznamy by se dnes měly nacházet v Státním okresním archivu v Klatovech. Bohužel archiválie tohoto typu pro obec Slavošovice neexistují. Vojenské záznamy (kmenové listy aj.) se v současné době nacházejí ve Vojenském ústředním archivu, řada těchto archiválií byla v době komunistického režimu skartována⁹⁶. Na základě výzkumu lze tedy tvrdit, že se 1. světové války aktivně účastnilo nejméně 17 mužů⁹⁷ ze Slavošovic.

Výše zmínění muži se narodili v rozmezí let 1867⁹⁸-1898. Z výzkumu kmenových listů je patrné, že k jejich odvodu došlo roku 1914 nebo 1916⁹⁹. Většina slavošovických mužů bojovala v c. a k. vojsku Rakouska-Uherska^{100 101}, pouze ve třech případech se stali legionáři¹⁰².

Příkladem slavošovického rodáka v c. a k. vojsku může být Josef Vacovský¹⁰³. Jako jediný byl odveden roku 1915. Nejprve bojoval na ruském bojišti, kde onemocněl tyfem.

⁹⁵ KOHOUTKOVÁ, Helena a KOMSOVÁ, Martina. *Dějepis na dlani*. s. 179

⁹⁶ Především v 70. a 80. letech došlo ke skartaci archiválií týkajících se osob narozených v letech 1886-1900 a před rokem 1870.

⁹⁷ Archiválie Vojenského ústředního archivu v Praze dokládají účast 15 mužů, v případě zbývajících dvou mužů lze vycházet pouze z informací předávaných z generace na generaci (pamětní deska a fotografie).

⁹⁸ Dle slov paní Marie Bayerové bojoval její tchán Josef Bajer (nar. 1867) na východní frontě někde na území Rumunska. Aktivní účast Josefa Bajera v 1. světové válce dokazuje pouze fotografie.

⁹⁹ Nejstarším odvedeným byl roku 1914 Jan Hofman ve věku 41 let, nejmladším dvacetiletý Václav Brož.

V roce 1916 se stal nejstarším odvedeným Josef Hofman (45 let) a nejmladším Václav Staněk (18 let).

¹⁰⁰ Za Rakousko-Uhersko bojovali Bajer Josef (nar. 1867), Hofman Josef (nar. 1871), Hofman Jan (nar. 1873), Sysel Jan (nar. 1873), Sysel Matěj (nar. 1882), Vacovský Jan (nar. 1882), Rubáš Jan (nar. 1883), Brož Václav (nar. 1884), Sysel Václav (nar. 1884), Vacovský Václav (nar. 1884, čp. 4), Nový Josef (1892-1915, Halič) a Vacovský Josef (nar. 1895). K domobraně v pražských Vinohradech se hlásil Páter Emanuel Maule (nar. 1872).

¹⁰¹ Příloha č. 10 – Rekrut Josef Bayer před odchodem na frontu.

¹⁰² V legiích bojovali Vacovský Václav (nar. 1884, čp. 17), Sysel Jakub (nar. 1889) a Staněk Václav (nar. 1898).

¹⁰³ Příloha č. 11 – Rodák Josef Vacovský jako voják v 1. světové válce.

V letech 1916-1917 bojoval na italské frontě. Zde utrpěl řadu omrzlin. Po vyléčení bojoval v Itálii až do konce války. V záznamech z roku 1920 je veden jako desátník.

Reprezentantem slavošovického rodáka v legiích může být Jakub Sysel¹⁰⁴. Narukoval roku 1918 ve Spojených státech amerických, jichž byl občanem (tento fakt dokládá demobilizační záznam). Jakub Sysel bojoval ve francouzské legii jako střelec.

První světová válka značně poznamenala tři rodiny ve Slavošovicích. Jan Hofman se po dvou letech ve válce vrátil raněn. Václav Sysel byl v bojích raněn, stal se invalidou a byl internován v psychiatrické léčebně v Dobřanech¹⁰⁵. Bratři Josef a Alois Nových se z války nevrátili vůbec. Josef padl v Haliči nedaleko Lvovu¹⁰⁶. O osudu Aloise není nic známo. Jeho záznamy byly pravděpodobně skartovány, není tedy možné říct, zda padl nebo byl pohřešován.

Z *Knihy zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a MNV*¹⁰⁷ vyplývá, že v obci pokračoval život jako před válkou. Ještě v roce 1914 nejspíše dozníval spor Josefa Bayera s Josefem Staňkem. Více než 25 let trvající spor se týkal odklonění vodního toku mezi dvěma poli. Pří, jež začala roku 1870, se zabýval i c. a k. soud ve Vídni¹⁰⁸, po válce se tomuto problému věnovala také kancelář prezidenta republiky¹⁰⁹. Obecní zastupitelstvo se dále v době války věnovalo opravě silnice z Plánice na Klatovy a jejímu vyspravení kamenem, dokonce bylo rozhodnuto elektrifikaci obce¹¹⁰. Existence válečného stavu dokládá v této archiválii odkaz na 4. válečnou půjčku a 15% přírážku k dani či snaha ubytovat ve vsi tři slovenské uprchlíky.

4.2 Lípa svobody

Po vzniku Československé republiky v říjnu 1918 docházelo v celé zemi k různým projevům vlasteneckého cítění. Ve Slavošovicích došlo k vysazení tzv. lípy svobody^{111 112}

¹⁰⁴ Příloha č. 12 – Legionář Jakub Sysel.

¹⁰⁵ Obec Slavošovice musela podle záznamů z *Knihy zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a MNV* bezprostředně po válce platit léčebné výdaje nejen na Václava Sysla, ale také na Adolfa Bajera. Tento fakt nasvědčuje tomu, že bylo válkou postiženo mnohem více osob než lze v archiváliích dohledat.

¹⁰⁶ Vojenský ústřední archiv Praha. Sbírká vojenských matrik. Matriky pěšího pluku 11 a předchůdců. Svazek 12. Sig. 732. Datace 1914-1916. Fol 1-249. fol. 27.

¹⁰⁷ Státní okresní archiv Klatovy. Fond Archiv obce Slavošovice. Kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a MNV. Inv. č. 1.

¹⁰⁸ Příloha č. 13 – Soudní obsílka c. a k. správního soudního dvora ve Vídni adresovaná panu Josefu Bajerovi z čp. 11.

¹⁰⁹ Příloha č. 14 – Dopis Josefa Bajera z čp. 11 adresovaný kanceláři prezidenta republiky.

¹¹⁰ Na základě rozhodnutí ze dne 20. června 1918 mělo dojít k zavedení elektřiny do Slavošovic. Elektřina měla být brána z městské elektrárny v Klatovech.

¹¹¹ Nadace přátelství. *Stromy svobody 1918-2018. Lípa svobody ve Slavošovicích*. [Online.] Dostupné z URL: <<https://www.stromysvobody.cz/DetailStromu.aspx?id=583>> [cit. dne 2019-01-15].

¹¹² Příloha č. 15 – Lípa svobody na návsi.

na návsi na břehu požární nádrže a v těsné blízkosti kaple sv. Jan Nepomuckého. Bohužel dnes již není známo, zda došlo k vysazení pouze jednoho či více stromů, a především ve kterém roce k vysazení lípy svobody došlo. K vysazování lip svobody docházelo v letech 1918, 1919, 1928, 1948 a 1968, jak uvádí hned dva weby¹¹³ zabývající se touto tematikou. Slavošovická lípa svobody byla na základě výpovědi řady pamětníků a přátel obce vysazena před 2. světovou válkou, tedy v prvních letech nově vzniklé republiky, nebo k jejímu 10. výročí vzniku¹¹⁴.

4.3 Hasičský sbor a další spolky ve Slavošovicích

Na počátku 20. století to ve Slavošovicích žilo. V obci působil sbor dobrovolných hasičů, skupina ochotníků, pravidelně se pořádaly taneční kursy, dále zde byl střelecký kroužek spadající pod Svazarm Klatovy, místní skupina Červeného kříže či spolek domobrany¹¹⁵.

Sbor dobrovolných hasičů byl ve Slavošovicích založen v roce 1923¹¹⁶. Následujícího roku byla zakoupena ruční stříkačka¹¹⁷. Tato ruční stříkačka byla pravděpodobně prvně použita ještě roku 1924, kdy usedlost čp. 11 zachvátil požár¹¹⁸. Voda na hašení byla brána z nově vzniklé požární nádrže na návsi.

V místní hospodě „U Popelíků“, která byla přezdívaná „U Čtyř hnojů“, se pořádaly hasičské plesy, taneční kursy¹¹⁹ Františka Žižky z Čínova, dále pak divadelní představení místních ochotníků, maškarní bály a pouťové zábavy. Většina spolků ve Slavošovicích ukončila svou činnost během druhé světové války, nebo krátce po ní.

4.4 Slavošovice za 2. světové války a v pozdějších letech

Druhá světová válka byla sporem demokratických a totalitních států. Jedná se o dosud největší válečné střetnutí v historii lidstva. V roce 1939 došlo ke vzniku Protektorátu Čechy a Morava.

¹¹³ Nadace přátelství. *Stromy svobody 1918-2018*. [Online.] Dostupné z URL:

<<https://www.stromysvobody.cz/>> [cit. dne 2019-01-15]. a Lípy republiky. *O lípách republiky*. [Online.] Dostupné z URL: <<https://lipyrepubliky.cz/o-lipach-republiky/>> [cit. dne 2019-01-15].

¹¹⁴ Fakt, že byla lípa vysazena ve zmíněném období podporují nejen slova pamětníků, ale také různé záznamy v *Knize zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a MNV*. Jedná se o informace o jejím ořezávání a další péči.

¹¹⁵ Vzpomínky Jana Hofmana (nar. 1944) poskytnuté autorce textu písemně dne 27. ledna 2019. Uloženo v archivu autorky.

¹¹⁶ Obec Bolešiny. Historie obce Slavošovice. Nečíslováno.

¹¹⁷ Příloha č. 16 – Historická hasičská stříkačka zakoupená r. 1924.

¹¹⁸ Vzpomínky Marie Bayerové (nar. 1937) poskytnuté autorce textu písemně dne 6. března 2019. Uloženo v archivu autorky.

¹¹⁹ Příloha č. 17 – Účastníci tanečního kurzu na přelomu let 1933 a 1934.

Totálně nasazení je pojem představující nucené pracovní nasazení v období Třetí říše. Ve většině případů se jednalo o nedobrovolné deportace do nacistického Německa. Výzkum archiválií Státní okresního archivu v Klatovech prokazuje, že byli Češi posíláni také do Rakouska či do různých továren v rámci Protektorátu Čechy a Morava. Během druhé světové války bylo totálně nasazeno více než 500 tisíc mužů a žen z Protektorátu. Výzkum dokládá, že nejméně 5 osob bylo rodáky ze Slavošovic¹²⁰.

Jedním ze slavošovických rodáků, jenž byl totálně nasazen v Říši, se stal Jan Bayer¹²¹. Dne 15. února 1944 jej transportovali do Lipska¹²², kde pracoval ve firmě Junkers Flugzeug- und Motorenwerke AG¹²³. V Lipsku zažil několikrát bombardování. Poté, co byla továrna v Lipsku při náletu zničena, byl přemístěn do Raguhnu¹²⁴, kde pracoval již od počátku března 1944. V Raguhnu pracoval blíže nespecifikovanou dobu¹²⁵. Pravděpodobně ještě roku 1944 utekl spolu s několika kamarády na nákladním vlaku do Čech. Dva dny po návratu do Slavošovic jej zatkli místní četníci. Jan Bayer byl odsouzen k trestu odnětí svobody¹²⁶, který si odpykával v Mirošově u Rokycan. Již koncem ledna 1945 byl opět zapojen do pracovního procesu a pracoval v továrně ve Strakonících¹²⁷.

Reprezentantkou totálně nasazených žen byla ve Slavošovicích Helena Bayerová, sestra Jana Bayera. Dne 11. dubna 1944 byla přidělena k firmě Waffnerwerke Brün A.G. - Werk Vsetín. Zde pracovala pravděpodobně až do konce války.

V době 2. světové války došlo k definitivnímu rozhodnutí o elektrifikaci obce. V tomto období bylo také jednáno o chovu obecního plemenného býka, vyčištění potoka Jordán (dnes je nazýván Točnický) a úpravě jezu na tomto potoce. V obci se i nadále konaly poutní mše u příležitosti svátku sv. Jana Nepomuckého, byla opravována kaple a docházelo i k úpravám návsi a porážení lip¹²⁸ v blízkosti kaple.

¹²⁰ Totálně nasazení byli Helena Bayerová (nar. 1916, totálně nasazena od r. 1944), Jan Bayer (nar. 1924, totálně nasazen od r. 1944), Jaroslav Nový (nar. 1908, totálně nasazen od r. 1940), Václav Nový (nar. 1909, totálně nasazen od r. 1940) a Vojtěch Nový (nar. 1882, totálně nasazen od r. 1943).

¹²¹ Příloha č. 18 – Příkazovací výměr Jana Bayera.

¹²² Státní okresní archiv Klatovy. Fond Okresní úřad ochrany práce Klatovy. Transporty do Říše. *Seznam k III. transportu do Říše dne 15. února 1944*. Nepracováno

¹²³ Příloha č. 19 – Pracovní průkaz Jana Bayera z doby jeho nucené práce v Lipsku.

¹²⁴ Příloha č. 20 – Pracovní průkaz Jana Bayera z doby jeho nucené práce v Raguhnu.

¹²⁵ Nikdo z příbuzných Jana Bayera dnes není schopen s přesností určit, jak dlouho v Raguhnu pobýval.

¹²⁶ Příbuzní opět nejsou schopni určit, jak dlouho byl v Mirošově vězněn. Vědí pouze, že se vrátil v dosti zuboženém stavu domů. Kvůli špatným hygienickým podmínkám ve vězení měl po propuštění vši, blechy a štěnice.

¹²⁷ Příloha č. 21 – Pracovní průkaz Jana Bayera z doby jeho nucené práce ve Strakonících.

¹²⁸ Není jasné kolik lip na návsi stálo. Faktem zůstává, že lípa, která dodnes na návsi stojí, zde byla již před druhou světovou válkou.

Po válce byla dokončena elektrifikace obce a výstavbě transformátoru pro obce Slavošovice a Pihovice. Po vítězném únoru v roce 1948 se stal předsedou MNV Silvestr Tesarczyk. V *Knihy zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a MNV*¹²⁹ je uvedeno, že byl tento člověk vhodný a prověřený kandidát na předsedu. V roce 1951 byl však vyloučen z MNV za diktátorské jednání, narušování chodu zásobování či neoprávněné pobírání výhod. V 50. letech došlo k úpravě cest, oslavám 1. máje či rozhodnutí o vytvoření sběrný mléka. Zápisy ze schůzí MNV dokazují, že před založením JZD Slavošovice jednalo MNV o žňových pracích, sběru mandelinky, sklizni brambor či výkupu obilí.

4.4.1 Jednotné zemědělské družstvo Slavošovice

Jednotné zemědělské družstvo vzniklo ve Slavošovicích v únoru 1956. K zakládajícím členům patřili Jan Popelík, Josef Kurc, Josef Bajer, Jan Mastný a František Viták¹³⁰. Již na prvních schůzích se jednalo o hospodářsko-technické úpravě půdy.

Na základě výzkumu *Zápisů ze schůzí* je patrné, že se slavošovické JZD zabývalo také přípravou na sezonní zemědělské práce, svodem hospodářských zvířat, ošetřováním polí a luk, svozem mléka do mlékárny v Klatovech, zajištěním hnojiv či schválením pětiletky.

Koncem roku 1960 bylo JZD Slavošovice sloučeno s Jednotným zemědělským družstvem v Bolešinech.

¹²⁹ Státní okresní archiv Klatovy. Fond Archiv obce Slavošovice. Kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a MNV. Inv. č. 1.

¹³⁰ Státní okresní archiv Klatovy. Jednotné zemědělské družstvo Slavošovice. Zápisy ze schůzí představenstva a členů schůzí. Inv. č. 1

5 Demografie obce Slavošovice

5.1 Matriky

Není jasné, kdy vznikla římskokatolická farnost v Klatovech. Město Klatovy v období novověku mnohokrát zachvátil požár, není tudíž možné tyto informace dohledat. Lze předpokládat, že farnost vznikla nejpozději v době založení města Přemyslem Otakarem II., tedy v druhé polovině 13. století¹³¹. V současnosti patří klatovská farnost do klatovského vikariátu, který náleží od roku 1993 do Diecéze plzeňské¹³². Matriční knihy vytvořené touto farností jsou součástí do Sbírký matrik západních Čech a jsou uloženy v Státním oblastním archivu v Plzni.

Ves Slavošovice patřila od středověku k farnímu hřbitovnímu kostelíku svatého Jakuba. Zřejmě se jednalo o jeden z nejstarších kostelů na území Klatov. Vančura jej zmiňuje již v souvislosti s českou kolonizací v polovině 13. století. Bohužel se o tomto farním kostele nedochovaly téměř žádné informace. Pod tento kostelík patřily Slavošovice, Ostřetice, Točnick a klášterské předměstí Klatov¹³³ patrně až do 16. století.

Sbírka matričních knih týkajících se obce obsahuje 28 digitalizovaných svazků zahrnujících zápisy za posledních téměř 300 let, tedy léta 1648-1939. Dvě knihy uvádějí údaje o narozených, oddaných a zemřelých. Jedna matrika obsahuje záznamy týkající se oddaných a zemřelých. Devět svazků eviduje narozené, devět matrik se věnuje oddaným a sedm registruje zemřelé. Matriky jsou psány česky, německy i latinsky. V některých případech se v rámci jednoho svazku dokonce jazyk mění podle jednotlivých autorů.

Pro vytvoření jakéhosi přehledu demografického vývoje byly k bližšímu zkoumání vybrány tři časové intervaly – léta 1650-1699, dále pak 1750-1799 a 1850-1899. Z důvodu velikosti obce a četnosti záznamů byly pro výzkum vybrány padesátileté úseky.

5.2 Narození

Narození dítěte bylo dlouhá staletí spojeno nejen s radostí z nového přírůstku do rodiny, ale také se strachem o ženu i dítě. K porodům byly zvány porodní báby, které nejen pomáhaly dětem na svět, ale také je v případě nejvyšší nouze pokřtily. Žádný z rodičů nestál o to, aby se z jejich potomka stalo „nekrtěňátko“, jemuž není v katolické víře umožněn

¹³¹ Hammerschmidt však tvrdí, že farnost v Klatovech vznikla již v 10. století za vlády knížete Boleslava II.

¹³² Diecéze plzeňská. *Vikariáty a farnosti*. [Online.] Dostupné z URL: <https://www.bip.cz/cs/katalog/vikariaty> [cit. dne 2019-04-1].

¹³³ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. s. 155.

přístup do nebe. Děti byly křtěny co nejdříve po jejich narození. V některých případech ke křtu došlo v den narození, jindy až druhý nebo třetí den.

Křty slavošovických dětí byly pravděpodobně prováděny v jednom z kostelů v blízkých Klatovech, jelikož kaple sv. Jana Nepomuckého¹³⁴, která stojí na návsi, byla vystavěna až v polovině 19. století. S určitostí lze říci, že křty v místní kapli byly prováděny ve 20. století vždy o pouti sv. Jana Nepomuckého¹³⁵.

5.2.1 Počet novorozenců v obci

Ve sledovaných obdobích se ve Slavošovicích narodilo 484 dětí¹³⁶, 244 chlapců a 240 dívek, pouze 17 dětí bylo nemanželských. Rozrůstání obce je vidět nejlépe při porovnání údajů z prvního (43 dětí) a třetího období (303 novorozenců). Počet novorozenců se zvýšil s odstupem dvou staletí téměř sedminásobně, což lze považovat za jeden z dokladů rozvoje obce.

Ve Slavošovicích se narodilo během sledovaných období 8 párů dvojčat¹³⁷. V prvním a druhém období to byly vždy 2 páry, ve třetím už 4 páry. V obci převažují dvojice chlapec-dívka (celkem 4). Pouze jednou se narodila dvojčata chlapec-chlapec. Všechna dvojčata se narodila v manželství.

Zajímavou skupinou jsou porody nemanželských dětí¹³⁸, u nichž převažovaly porody dívek (9 dětí). Nejvíce mimomanželských potomků se narodilo v letech 1850-1899, kdy došlo ke 12 porodům. V prvním období, tedy druhé polovině 17. století, se nenarodilo žádné nemanželské dítě.

Pravděpodobně nejmladší matkou ve Slavošovicích se stala Marie Anna Hofmanová, rozená Syslová, která přivedla na svět ve svých 16 letech v roce 1868 dceru Marii. Za nejstarší matku lze považovat Petronillu Bajarovou, rozenou Šafránkovou, která ve věku 46 let porodila své čtrnácté dítě, syna Jakuba (nar. 1890). Nejmladším a zároveň nejstarším otcem v obci se stal František Nový. Jako 18letému mu jeho první manželka Marie porodila dceru Annu (nar. 1795). František Nový se stal otcem naposledy jako sedmasedmdesátiletý v roce 1854, kdy mu jeho druhá manželka Josefa porodila jeho jedenácté dítě, dceru Filomenu.

¹³⁴ Více v kapitole Kaple svatého Jana Nepomuckého.

¹³⁵ Dle slov paní Jitky Potužnickové (nar. 1967) byl v místní kapli pokřtěn její otec Jan Bayer. Křest se tehdy konal až třetí den po jeho narození (18. května 1924), tedy v den konání poutě sv. Jana Nepomuckého. Rodáci se též shodli na tom, že v kapli byly prováděny křty ještě na konci 70. let 20. století.

¹³⁶ Příloha č. 22 – Graf: Celkový počet novorozenců podle pohlaví.

¹³⁷ Příloha č. 23 – Graf: Celkový počet dvojčat podle pohlaví.

¹³⁸ Příloha č. 24 – Graf: Celkový počet nemanželských dětí podle pohlaví.

5.2.2 Podíl narozených dětí v jednotlivých měsících¹³⁹

Podíl narozených dětí v jednotlivých měsících se ve zkoumaných obdobích značně liší. Celkově lze ale říct, že se ve Slavošovicích děti rodili nejvíce v květnu, v říjnu a v prosinci, naopak nejméně dětí se v obci rodilo v září, v červenci a v listopadu.

V druhé polovině 17. století bylo nejvíce porodů v březnu (7 dětí), v říjnu (6 dětí), v květnu (5 dětí) a v srpnu (5 dětí). Pouze jediné dítě se narodilo v listopadu. O sto let později, v druhé polovině 18. století, patřily mezi nejoblíbenější měsíce prosinec (18 dětí), červen (14 dětí), duben (13 dětí) a srpen (13 dětí). Nejméně (6 porodů) bylo v červenci. Poměrně netradičním obdobím se z hlediska podílu porodů v jednotlivých měsících stává druhá polovina 19. století, v níž jasně převažují měsíce v první polovině roku. Nejvíce porodů bylo v květnu (40 dětí), v únoru (30 dětí), v lednu (29 dětí) a v dubnu (29 dětí). Pouze 16 dětí se narodilo v srpnu.

Lze předpokládat, že velké zastoupení jarních a podzimních měsíců mělo souvislost se snahou udržet rodičku i novorozence naživu. Jarní měsíce umožňovaly oběma zesílit a připravit se tak na zimu. Podzimní měsíce naopak nabízeli dostatek potravin pro matku, potažmo i dítě.

5.2.3 Četnost křestních jmen

V minulosti, stejně jako dnes, existovaly různé trendy ve výběru křestních jmen. Dítě tak mohlo získat jméno nejen podle světců či kmotrů, ale také podle vrchnosti, která oblast spravovala, či podle aktuálního panovníka.

V obci se objevilo celkem 100 křestních jmen, přičemž se jednalo o 50 mužských¹⁴⁰ a 50 ženských jmen¹⁴¹. Nutno však podotknout, že jako jeden celek bylo v minulosti vnímáno jméno např. Marie Magdaléna¹⁴², Jan Křtitel, Jan Nepomuk, František Xaver či Karel Veliký. Jiná situace nastává v případech, že dítě dostalo při narození dvě jména cíleně např. Jan Wolfgang, Antonín Ludvík, Marie Anna, Dorothea Zuzana či Kateřina Eva. Problematika několika křestních jmen komplikuje přehlednost zejména v matričních záznamech ze 17. století, nebylo pravidlem, že dítě v pozdějším životě využívalo výhradně první křestní jméno.

¹³⁹ Příloha č. 25 – Graf: Podíl narozených dětí v jednotlivých měsících.

¹⁴⁰ Příloha č. 26 – Graf: Četnost mužských jmen za všechna období.

¹⁴¹ Příloha č. 27 – Graf: Četnost ženských jmen za všechna období.

¹⁴² Tuto skutečnost dokazují matriční záznamy. Dívka se narodí jako „Magdaléna“, v záznamu o sňatku má „Marie“ a v záznamech o narození potomků se střídá „Marie“ a „Magdaléna“. Tento princip se opakuje také u jména „Marie Anna“. Poměrně svízelná situace nastává v případě, že se dívka jmenovala „Anna Magdaléna“, jelikož matriční záznamy využívají jména Anna, Marie i Magdaléna.

Zajímavým fenoménem bylo pojmenování novorozeného dítěte jménem staršího potomka, který zemřel. Tato skutečnost je nejlépe viditelná na rodině šafáře Františka Bajera¹⁴³ a jeho syna Václava. Šafář František Bajer měl s manželkou Ludmilou Rubáškovou během let 1775-1780 celkem čtyři dcery, z nichž tři dostaly jméno Kateřina. Opakování stejných křestních jmen převzal také Františkův syn Václav, který měl se svou manželkou Kateřinou Syslovou v rozmezí let 1806-1827 celkem 10 dětí v pořadí Anna, Barbora, Anna, Barbora, Kateřina, Marie, Jan Křtitel, Jakub, Kateřina a Anna.

Zásadním problémem při vytváření statistických údajů byla jména Matěj (v matrikách ve formě *Mathias*) a Matouš (v matrikách psáno jako *Matheaus* či *Mathaus*). Otázkou zůstává, zda kněží, jež do matrik zapisovali, vnímali jména jako synonymní na základě jejich společného původu¹⁴⁴, či v důsledku své nedbalosti jména zaměňovali. Faktem zůstává, že se v matričních zápisech častokrát objevuje „*Matěj recte Matouš*“ a „*Matouš recte Matěj*“.

V období 1650-1699 bylo využito celkem 16 mužských jmen, pouze jeden chlapec dostal při křtu jména dvě. Tento úsek se vyznačuje největší kreativitou ve výběru křestního jména. Pouze tři jména byla použita víckrát než jednou – Jan (3 chlapci), Josef (2 chlapci) a Pavel (2 chlapci). Dále byla dána jména jako Adam, Bartoloměj, František, Havel, Jakub, Jindřich, Matouš, Tomáš, Vavřinec či Vít.

Ve sledovaném období bylo využito 14 ženských jmen. Průměrně každá třetí dívka měla dvě jména. Mezi nejoblíbenější dívčí jména patřila Kateřina (5 dívek) a Dorothea (5 dívek). Často bylo dáváno také jméno Anna – dvě dívky se jmenovaly Anna Marie, jména Anna Dorothea, Anna Judita, Anna Kateřina a Anna Markéta nosila každé vždy jen jedna dívka. Mezi jmény se objevila také Eva, Ludmila a Marie. Jako druhé jméno pak Voršila, Zuzana či Rosálie.

Druhá polovina 18. století znamenala nárůst obyvatel na téměř trojnásobek oproti předchozímu období. Tento stav se také projevuje na počtu využitých jmen. Vyskytlo se 20 mužských a 26 ženských jmen. Nejoblíbenějším mužským jménem, snad na počest císaře Josefa II., se stalo jméno Josef (10 chlapců), dále pak Jan (9 chlapců), Matěj (9 chlapců) a František (6 chlapců). Mezi další oblíbená jména patřil Ondřej, Tomáš, Václav, Bartoloměj, Jakub, Petr, Vojtěch či Vavřinec.

¹⁴³ Více v kapitole Příjmení obyvatel obce

¹⁴⁴ Knappová v knize *Jak se bude jmenovat?* (s.132) uvádí, že jména Matěj a Matouš vycházejí z hebrejského Mattithjáh. Podotýká ale, že jména tvarově rozlišila už řečtina – Matthías a Matthaios.

K nejčastějším pojmenováním dívek se řadila Anna (12 dívek), Kateřina (11 dívek), Ludmila (7 dívek) a Marie (6 dívek). Dále byla použita jména Dorothea, Marie Magdaléna, Josefa, Rosálie, Alžběta, Terezie, Helena a Božena. Výskyt jmen Marie, Terezie a Josefa mohou souviset s panováním Marie Terezie a jejího syna Josefa II.

V posledním časovém úseku, v letech 1850-1899, bylo využito 53 jmen, 22 mužských a 31 ženských jmen. Na nejvyšších příčkách v četnosti používání mužských jmen se stále drží jména Josef (35 chlapců) a Jan (23 chlapců). K oblíbeným patřil také Václav (27 chlapců), Emanuel (8 chlapců) a František (8 chlapců). Mezi běžně dávaná jména se řadil Antonín, Karel, Jakub, Tomáš, Vojtěch, Petr, Jan Křtitel či Jan Nepomuk.

Nejpoužívanějšími ženskými jmény byla jména Anna (36 dívek), Marie (24 dívek) a Barbora (15 dívek). Častými jmény dávanými ve Slavošovicích v tomto období byla Františka, Kateřina, Josefa, Marie Magdaléna, Filomena, Růžena, Antonie, Terezie, Johanna či Aloisie. Zajímavým dokladem kreativity rodičů jsou jména Paulina Františka a Regina.

5.2.4 Příjmení obyvatel obce

Mezi nejčastější a bohužel také nejproblematictější příjmení z hlediska historického bádání patří zcela jistě Vacovský a Staněk. Dále byla velice častá příjmení Bayer, Nový, Slíva, Sysel či Šebesta.

Děti s příjmením Vacovský se v obci začaly rodit až v polovině 18. století. Z výzkumu tohoto období vyplývá, že ve stejnou dobu žilo v obci několik rodin s příjmením Vacovský, přičemž mezi oblíbená křestní jména v těchto rodinách patřil Matěj, Matouš, Bartoloměj, Josef, Jan, Kateřina, Marie a Rosálie. Značně problematickou se tak stává situace, když v obci ve stejnou dobu žijí manželé Matouš a Anna Vacovských a Matěj a Anna Vacovských. Jelikož v matrice nebyla ve většině případů uváděna rodná příjmení žen, matek, manželek, nelze s jistotou určit, zda se jedná o pár jeden či páry dva.

Podobně problematická je také situace na počátku 19. století, kdy v obci plodí děti manželé Josef a Ludmila Staňkovi. V tomto případě sice lze dohledat, že se opravdu jedná o dva páry, ovšem problematickým se stává přiřazování potomků ke správným rodičům. Obě Ludmily za svobodna nosily příjmení začínající písmenem B (Bajerová, Bošková), které je častokrát v matričních zápisech jako jediné čitelné. V některých případech dokonce dochází k tomu, že sami matrikáři rodiče zaznamenali špatně. Příkladem naprosté nepřehlednosti v určení matky mohou být následující zápisy:

„25. Marti 1812, číslo domu 23, narozen Josef Staniek, otec Josef Staniek, domkař, matka Ludmila, dítě Martina Boška z Vostřetic...“¹⁴⁵.

„5. Majus 1812, číslo domu 11, narozena Anna Staniek, otec Josef Staniek, domkař, matka Ludmila, vdova Karla Šebesty, rychtáře...“¹⁴⁶.

V kontextu matriky oddaných by tyto zápisy znamenaly, že jedna žena porodila v rozmezí 41 dnů dvě zdravé děti, což je velice nepravděpodobné.

Zajímavá je též grafická podoba zmíněných příjmení v matrikách. V některých případech se stávalo, že docházelo k jejich komolení. Tato situace je velice dobře viditelná na příjmeních Bajer a Sysel, v menší míře pak u příjmení Kunc. Příjmení Bajer bylo zaznamenáváno jako Payer, Pager, Pařer, Bayer, Beyer, Baÿer, Baier a Bajer. Příjmení Sysel se zapisovalo jako Sysl, Sisl, Cÿsl a jako Cízl. Příjmení Kunc se ve Slavošovicích vyskytovalo v prvních dvou zkoumaných obdobích. Zde nastává problém díky skloňování tohoto příjmení. Jedna osoba tak může být zapsána jako Kunc i Kuneš¹⁴⁷. V případě větší rodiny se dokonce stávalo, že každý člen měl jinou grafickou podobu jednoho příjmení. V pozdějších letech je patrná snaha příjmení zjednodušovat, z Hoffmannů se stávali Hofmanové či z Kurtzů Kurcové.

5.3 Sňatky

V minulosti nebylo pravidlem, že se do manželství vstupovalo z lásky, častokrát se jednalo o sňatek z rozumu. Rodiče dívek si pro ně přáli dobře zajištěného ženicha. Rodiče chlapců chtěli pro své syny zdravé plodné dívky, které by rozšiřovaly jejich rod. Vdovy s malými dětmi hledaly v novém manželovi především správce gruntu a živitele rodiny. Vdovci zas hledali v nové partnerce matku pro své děti.

Statistické údaje o sňatcích odrážejí výzkum matričních knih oddaných z klatovské farnosti z matrik a oddílů v nich, jež se zabývají obcí. Záznamy o sňatcích mimo klatovskou farnost nejsou uvedeny.

¹⁴⁵ Státní oblastní archiv Plzeň. Fond Římskokatolický farní úřad Klatovy. Klatovy sig. 39. Narození, oddání, zemřelí 1792-1818. Fol. 1-39. Dostupné také online z URL: < <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-39> > [cit. dne 2019-04-02]. s. 19. Snímek 21.

¹⁴⁶ Státní oblastní archiv Plzeň. Fond Římskokatolický farní úřad Klatovy. Klatovy sig. 39. Narození, oddání, zemřelí 1792-1818. Fol. 1-39. Dostupné také online z URL: < <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-39> > [cit. dne 2019-04-02]. s. 20. Snímek 22.

¹⁴⁷ V zápisech o narození a úmrtí dětí je u otce použito buďto „dítě Jana Kunce“ nebo dítě Jana Kunše“.

5.3.1 Rodinný stav a věk snoubenců

Ve Slavošovicích se ve sledovaných obdobích slavilo celkem 117 sňatků. Rodinný stav¹⁴⁸ snoubenců hrál v minulosti velice důležitou roli. Jak lze předpokládat, nejvíce sňatků se uskutečnilo mezi svobodnými snoubenci.

V prvním sledovaném úseku, v letech 1650-1699, se uskutečnil pouze jeden sňatek, přičemž rodinný stav snoubenců nebyl uveden. K uzavření manželství mezi Janem Čížkem a Zuzanou Smetanovou došlo v listopadu 1694. Otázkou zůstává, proč během 50 let došlo v obci pouze k jednomu uzavření manželství. Jednou z variant mohou být již zmíněné sňatky v jiných farnostech. Jako další důvod lze vnímat pochybení při vypisování sňatků ve sledovaném období. Údaje týkající se bydliště nebyly důsledně psány na jedno místo (na začátek či konec zápisu), proto mohlo dojít k přehlédnutí. V úvahu je třeba vzít i fakt, že strany byly značně poničeny, části textu chyběly nebo byly překryty vyspravovacím materiálem.

Druhá polovina 18. století je ve znamení celkem 33 sňatků. V tomto období bylo 23 párů svobodných před uzavřením manželství, u 5 párů se jednalo o sňatek svobodné dívky s vdovcem, ve 2 případech se jednalo o svatbu vdovy a svobodného mladíka, dvakrát došlo k oddání vdovy s vdovcem.

Není překvapením, že se počet uzavřených manželství zvýšil při porovnání druhého a třetího zkoumaného období více než dvojnásobně. V druhé polovině 19. století bylo oddáno 70 svobodných párů. Stabilní zůstal podíl svateb mezi svobodnou dívkou a vdovcem (5 párů), zatímco počet sňatků mezi ovdovělými snoubenci oproti předchozímu období vzrostl ze dvou párů na pět.

Poměrně zajímavým, ač ne vždy zcela přesným, údajem je věk snoubenců. Tento údaj se ale prvně objevil až v matrice sig. Klatovy 13 s datací 1784-1792¹⁴⁹. Na základě údajů z matriky narozených lze ale u některých snoubenců zjistit věk již mnohem dříve. Údaje o věku snoubenců je možné získat pouze z druhého a třetího zkoumaného období.

Celkově lze říct, že se obyvatelé Slavošovic uzavírali sňatky nejčastěji mezi 20.-29. rokem života (59 nevěst a 65 ženichů). Z výzkumu je patrné, že dívky byly vdávány poměrně brzy¹⁵⁰. Před dovršením 20. narozenin se provdalo celkem 22 dívek. Brzké

¹⁴⁸ Příloha č. 28 – Graf: Rodinný stav snoubenců za všechna období.

¹⁴⁹ Státní okresní archiv Plzeň. Fond Římskokatolický farní úřad Klatovy. Klatovy sig. 13. Oddaní 1784-1792. Pag. 1-51. Dostupné také online z URL: <<http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-13>> s. 32. Snímek 24.

¹⁵⁰ Příloha č. 29 – Graf: Věk nevěst za všechna období.

provádání dívek zřejmě souviselo se snahou zajistit co nejdelší dobu plodnosti v manželství. V případě chlapců¹⁵¹ docházelo ke sňatkům až po dovršení 20. někdy i 30. narozenin. Muži museli nejspíše před sňatkem disponovat určitým zázemím, do něhož mohli přivést nejen svou nevěstu, ale později i potomky.

Pravděpodobně nejmladší nevěstou ve Slavošovicích se stala roku 1868 Marie Anna Syslová, která se před dovršením svých 15. narozenin provdala za 35letého Matěje Hofmana. Bezesporu nejstarším ženichem se stal 74letý vdovec František Nový, jenž se v roce 1851 oženil s 27letou Josefou Svobodovou. Věkový rozdíl byl tehdy 47 let.

5.3.2 Podíl oddaných v jednotlivých měsících¹⁵²

Ve Slavošovicích byl mezi snoubenci nejoblíbenějším měsícem listopad (29 párů). K dalším oblíbeným měsícům patřil leden (19 manželství), únor (17 sňatků) a říjen (12 svateb). Volba těchto měsíců zřejmě souvisela s větším množstvím potravin v domácnostech a s menším pracovním vytížením. Nejméně časté měsíce pro sňatek byl březen a duben. Prosinci se snoubenci zcela vyhýbali.

5.4 Zemřelí

Svátost nemocných, dříve nazývaná poslední pomazání, byla poslední svátostí, jež věřící přijali. Kněz byl k nemocnému volán v případě, že byla již smrt nevyhnutelná a všichni ji očekávali v nejbližších hodinách. Často se však stávalo, že člověk žil ještě několik dní či týdnů poté, co přijal svátost nemocných¹⁵³. Z matrik vyplývá, že tuto svátost přijímali převážně dospělí lidé. Zda byl kněz k umírajícímu přivolán či nikoliv však zřejmě záviselo na nemocném, v případě dospívajících dětí na rodině. Poslední pomazání nepřijali také lidé, jež zesnuli náhle. Pohřeb zemřelého se většinou konal druhý nebo třetí den po jeho skonu.

5.4.1 Věk zemřelých¹⁵⁴

Ve Slavošovicích zemřelo ve zkoumaných obdobích celkem 198 osob. S trochou nadsázky lze konstatovat, že pokud dítě přežilo prvních 6 let života, mělo dost velkou šanci

¹⁵¹ Příloha č. 30 – Graf: Věk ženichů za všechna zkoumaná období.

¹⁵² Příloha č. 31 – Graf: Podíl oddaných v jednotlivých měsících.

¹⁵³ Příkladem může být slavošovský tkadlec Josef Motlík, který zemřel v 75 letech na srdeční vadu. Poslední pomazání přijal 20. listopadu 1884, zemřel o 46 dnů později dne 6. ledna 1885. SOA Plzeň, Sbírká matrik západních Čech, Matrika zemřelých, sign. Klatovy 70 (1881-1900), fol. 1-244. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/iipimage/30063866/klatovy-70_0790-z?x=97&y=157&w=785&h=265> [cit. dne 2019-04-02]. Fol. 114. Snímek 79.

¹⁵⁴ Příloha č. 32 – Graf: Věk zemřelých za všechna období.

dožít se poměrně vysokého věku. Statistické údaje dokazují, že mnohem častěji umírali ve Slavošovicích umírali chlapci a muži (118 úmrtí) než dívky a ženy (80 zesnulých).

V druhé polovině 17. století v obci zemřelo 9 osob. Ve dvou případech se jednalo o úmrtí dospělého člověka, ve zbylých úmrtí se jednalo o děti. Matriční záznamy nebyly ve sledovaném období jednotné, pouze ve dvou případech byl v matrice uveden věk. Jednalo se o 80letého Šimona Urbana a 11letého Josefa Kunce¹⁵⁵. Věk nebyl zaznamenán v případě dětí, kdy bylo pouze zapsáno, že se jedná o dítě. V posledním případě jde o matku devíti dětí¹⁵⁶ Reginu Sedlákovou, která zemřela den po porodu dvojčat¹⁵⁷. Tento fakt však v matrice uveden nebyl. Samotný záznam o úmrtí je velice stručný: „24. Augusty 1691 Život svůj v Pánu dokonala Regina Sedláková ze vsy Slavošovic. Pochovana a leží u svatého Jakuba na předměstý“¹⁵⁸.

Druhý zkoumaný časový úsek, tj. 1750-1799, odpovídá 53 úmrtím ve Slavošovicích. Ve většině případu (16 nemluvňat) se jednalo o děti do 1 roku věku. Velice časté byly také úmrtí dětí ve věku od 1 roku do 5 let (10 osob). Dospělé jedince dostihla smrt nejčastěji mezi 50. a 69. rokem života (11 úmrtí). Nejvyšší věk dosažený v tomto období byl mezi 80-89 lety (4 jedinci).

V druhé polovině 19. století ve Slavošovicích zesnulo 139 osob. Není překvapením, že nejčastěji umíraly děti do 5 let (81 skonů). V šesti případech dokonce došlo k narození mrtvého dítěte, popřípadě dítě zesnulo nedlouho po porodu. Pouze 24 osob skonalo ve věku mezi 6 a 59 lety. Ve stáří mezi 60. a 99. rokem života zemřelo 34 osob, přičemž nejvyššího věku v tomto období dosáhla Barbora Slívová, která se dožila 93 let.

Na základě výzkumu lze říct, že se obyvatelé Slavošovic dožívali poměrně vysokého věku. Nejvyššího věku se dožil Matěj Vacovský. „19. Marti 1807 zemřel a 21. byl pochován Matias Vacovský, vdovec a výminkář z čp. 5, věk 100 let, příčina smrti věkem“¹⁵⁹. Na základě tohoto matričního záznamu lze považovat Matěje Vacovského za nejstaršího obyvatele Slavošovic, který v obci kdy žil. Nutno však dodat, že je třeba vnímat věk uvedený

¹⁵⁵ Více v kapitole Příjemní obyvatel obce.

¹⁵⁶ V *Knize urbární obcí klatovských* z června 1690 je Regina uvedena jako matka devíti dětí.

¹⁵⁷ Nutno vnímat v kontextu s matrikou narozených.

¹⁵⁸ Státní oblastní archiv Plzeň. Římskokatolický farní úřad Klatovy. Klatovy sig. 1. Oddaní, zemřelí 1648-1707. Fol. 1-207. Dostupné také online z URL: <<http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-01>> [cit. dne 2019-04-02]. s. 120. Snímek 172.

¹⁵⁹ Státní oblastní archiv Plzeň. Římskokatolický farní úřad Klatovy. Klatovy sig. 39. Narození, oddaní, zemřelí 1792-1818. Pag. 1-39. Dostupné také online z URL: <http://www.portafontium.eu/iipimage/30063835/klatovy-39_0370-z?x=301&y=366&w=422&h=157> [cit. dne 2019-04-02]. pag. 5. Snímek 37.

v matrikách s rezervou. Z výzkumu matrik zemřelých je totiž patrné, že byli obyvatelé v době smrti považováni za starší, než ve skutečnosti byli. V případě výše zmíněného záznamu je však problematické už jméno¹⁶⁰ zesnulého, jelikož ve Slavošovicích žilo v danou dobu hned několik osob tohoto jména. Připustíme-li že se Matěj Vacovský mohl narodit kolem roku 1707, zjistíme, že v tuto dobu přišli na svět tři chlapci s jménem Matouš či Matěj Vacovský¹⁶¹. Ani jeden se však nenarodil ve Slavošovicích. Lze tedy uvažovat o tom, že věk zesnulého byl určen na základě vyhledání nesprávného záznamu.

5.4.2 Podíl zemřelých v jednotlivých měsících¹⁶²

Celkově lze říct, že obyvatelé Slavošovic nejčastěji umírali v prosinci, v květnu a v říjnu.

V druhé polovině 17. století umírali nejčastěji obyvatelé Slavošovic v listopadu a v květnu. V dalším sledovaném úseku, tj. 1750-1799, lidé umírali především v červenci, v prosinci a v dubnu. Poslední zkoumaný úsek dokládá nejvyšší počet úmrtí v prosinci, v květnu a v říjnu. V druhé polovině 18. a v druhé polovině 19. století zemřelo nejméně lidí v měsíci červnu.

5.4.3 Příčiny úmrtí ve Slavošovicích¹⁶³

Je zcela zřejmé, že se ve zkoumaném období vyskytlo velké množství různých příčin úmrtí. Příčiny úmrtí se bohužel v matrikách objevují až na samém konci 18. století. Do té doby je možné důvod smrti odvodit na základě souvislostí či dostupných údajů.

Jak bylo již výše zmíněno, příčiny smrti lze v případě prvního zkoumaného období, tj. 1650-1699, pouze odvodit z kontextu. Díky tomu bylo také možno zjistit, že Regina Sedláková zřejmě zemřela na následky náročného porodu dvojčat. V případě 80letého Václava Urbana je nejpravděpodobnější příčinou stáří. V případě dětí se dá uvažovat nad psotníkem, záškrtem či katary, které byly v pozdějších obdobích velice časté.

Druhá polovina 18. století je taktéž ve znamení malého procenta záznamů s příčinou úmrtí. Ve Slavošovicích v tomto období zesnulo 55 osob, ale pouze u 14 z nich je uvedena příčina. Výzkum tohoto úseku prokazuje, že děti nejčastěji umíraly na psotník, dospělí pak na vodnatelnost.

¹⁶⁰ Více v kapitolách Četnost křestních jmen a Příjmení obyvatel obce.

¹⁶¹ První variantou je Matouš, syn Ondřeje Vacovského z Kosmáčova, narozený 3. září 1699. Druhou variantou je Matěj, syn Matouše Vacovského z Pozorky, narozený 20. září 1705. Poslední variantou je Matěj Ferdinand, syn Daniela Vacovského z Volenova, narozený 24. února 1707.

¹⁶² Příloha č. 33 – Graf: Podíl zemřelých v jednotlivých měsících.

¹⁶³ Příloha č. 34 – Graf: Příčiny úmrtí za všechna období.

Poslední zkoumané období je nejbohatším zdrojem smrtelných chorob, jimiž slavošovští obyvatelé trpěli. Celkově lze říct, že děti umírali na psotník, záškrť, různé katary či v menší míře na zápal plic a spálu. Dospělí ve Slavošovicích nejčastěji zemřeli na stáří či tuberkulózu.

Bezesporu nejkurióznější příčinu úmrtí lze nalézt u Antonína Eichingera. Ten, ve svých 52 letech, dne 17. srpna 1884 spáchal sebevraždu skokem „z Černé věže ve stavu nepřičetném“¹⁶⁴.

5.5 Majetkové poměry obyvatel a jejich povolání

Výzkum matričních knih prokázal, že se většina obyvatel obce živila zemědělstvím. V záznamech je často uváděno označení sedlák, polodvorník¹⁶⁵, gruntovník, chalupník, domkař, později (na přelomu 19. a 20. století) také rolník.

Pro výzkum povolání a majetkových poměrů obyvatel Slavošovic byl vytvořen soupis usedlíků podle jednotlivých čísel popisných, a to na základě záznamů narozených, oddaných a zemřelých. Takto bylo zpracováno období let 1770-1850. Jelikož bylo číslo popisné poprvé uvedeno v matrikách až roku 1770, nebylo možné využít dřívějších zápisů. Ve Slavošovicích bylo ve zkoumaném období nejméně 30 usedlostí.

Usedlost čp. 1 patřila do roku 1820 chalupníkovi a rychtářovi Janu Šebestovi. Půl roku po jeho smrti, tj. v listopadu 1820, provdala Šebestova vdova Dorota nejstarší dceru za Ondřeje Slívu z Kydlína a předala mu tuto usedlost. Zde je evidentní, že ačkoliv se jednalo o menší zemědělskou usedlost, nebylo v silách ovdovělé majitelky obstarávat hospodářství bez mužské pomoci. Stejně jako u čp. 1 byly i usedlosti čp. 2, čp. 3 a čp. 24 ve vlastnictví chalupníků.

Zvláštní je situace u čp. 4¹⁶⁶. Zde do roku 1800 hospodařil chalupník Bartoloměj Vacovský. Usedlost po jeho smrti získal Bartolomějův syn Tomáš. V záznamu o sňatku Tomáše Vacovského s Marií Bayerovou je uvedeno, že byl synem sedláka. Zápisy o narození prvních tří potomků (nar. 1807, 1809 a 1810) tohoto páru dokládají, že byl Tomáš Vacovský opravdu sedlákem. Toto tvrzení však vyvrací údaje o úmrtí těchto dětí (zem. 1809, 1809 a 1812), kde je Tomáš uveden jako domkař. Záznamy týkající se dalších Tomášových

¹⁶⁴ Státní oblastní archiv Plzeň. Římskokatolický farní úřad Klatovy. Klatovy sig. 70. Zemřelí 1881-1900. Fol. 1-244. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/iipimage/30063866/klatovy-70_0790-z?x=287&y=88&w=404&h=141> [cit. dne 2019-04-02]. s. 114. Snímek 79.

¹⁶⁵ Dle diplomové práce (autor ani název práce není bohužel uveden) z Masarykovy univerzity v Brně jde o termín, jež je obvyklý na Klatovsku a Domažlicku, a to v českých i německých pramenech. Jedná se o majitele poloviny dvoru, jinde označovaného termínem pololáník či půlláník.

¹⁶⁶ Příloha č. 35 a 36 – Obrazy usedlosti čp. 4 od Anny Vacovské (nar. 1887).

děti o něm hovoří jako o chalupníkovi. Jako chalupník je zde veden i Tomášův syn Václav. Dnes už můžeme pouze hádat, zda došlo u Tomáše Vacovského k majetkovému vzestupu či zda se jedná pouze o chybu matrikáře.

Oproti předchozímu hospodářství je u usedlosti čp. 5 zcela jasné, že došlo k dělení majetku. Zde se jednalo do roku 1812 o selský grunt. Ještě roku 1808 na tomto gruntu hospodařili Vacovští, v roce 1812 je zde uveden Jakub Bayer. Po roce 1812 vlastnil tuto usedlost zeť Jakuba Bayera domkař Josef Staněk s manželkou Ludmilou.

Specifické je slavošovské čp. 6. Jednalo se o šafářovnu, tedy součást bývalého městského dvora. Zde jako šafáři působili Bayerové. Po roce 1783 jsou v záznamech jako sedláci, později pak jako chalupníci či domkaři.

Majitel usedlosti čp. 7 Josef Sysel plnil do roku 1793 funkci tzv. polního mistra¹⁶⁷. Poté byl zapsán jako domkař, stejně jako později jeho potomci.

Hospodářství čp. 8 držela rodina Nových. Majitelé této usedlosti byli do roku 1809 sedláci. Zřejmě proto se ve Slavošovicích vžilo po čp. 8 označení „U Sedláků“. V letech 1802-1814 zde hospodařil Bartoloměj Nový, který sice po otci získal selský grunt, avšak svým potomkům předal hospodářství chalupníka. Lepším hospodářem byl pravděpodobně Bartolomějův syn Jan Nový, který je v záznamech v roce 1831 vnímám jako polodvorník. Sedláci a polodvorníci žili také v usedlostech čp. 21 a 22.

Dalším specifickým číslem popisným je slavošovské číslo 9, tzv. pastouška. Je nanejvýš pravděpodobné, že se již v minulosti jednalo o obecní usedlost, v níž žil obecní pastýř, popřípadě obecní sluha. Nejdéle zde pravděpodobně žil obecní pastýř Jakub Horich, který v pastoušce pobýval téměř 50 let.

Problematická situace nastává u čp. 10. Z paměti slavošovského rodáka Josefa Vacovského (nar. 1895) z čp. 4 vyplývá, že se v minulosti jednalo o usedlost v blízkosti lesa Cypriánka¹⁶⁸. Ve sledovaném období bylo toto hospodářství zmíněno pouze pětkrát. Na základě pozdějšího sčítání lidu je patrné, že před rokem 1880 byl čp. 10 tzv. Čínovský mlýn nedaleko kaple Panny Marie na Stráni. Mezi lety 1880 a 1890 došlo k přenesení čp. 10 do samotného centra obce na usedlost ve vlastnictví Marie Slívové, vdovy po Antonínu Eichingerovi.

¹⁶⁷ Jednalo se o odborníka na chov ovcí, který plnil také funkci veterináře.

¹⁶⁸ Po prozkoumání indikační skici obce Obytce je patrné, že se v lese Cypriánka nějaká usedlost (pravděpodobně myslivna) nacházela. Dnes je těžké určit, zda se přisuzování této usedlosti Slavošovicím představuje ústně předávanou tradici z doby Šimona Hauffa a jeho zetě Cypriána Peka z Římku, či došlo k převedení této usedlosti do obce Obytce až v pozdější době.

Hospodářství s čp. 11 bylo vystavěno po rozdělení dvora v roce 1783. Prvním majitelem byl Jakub Bayer. Ten předal usedlost svému synovci Josefu Bayerovi. Josef Bayer a jeho potomci zde hospodařili jako domkaři. Domkaři byli i majitelé usedlosti čp. 12, 13, 14, 15, 16, 17 a 18.

Zajímavá situace je u čp. 19. U této usedlosti je nanejvýš obtížné určit majitele a jeho majetkové poměry. Ze záznamů narozených vyplývá, že se zde narodily dvě dcery Jana Bayera z čp. 12. Mezi těmito dívkami byl věkový rozdíl 9 let, během zmíněných 9 let se ale do rodiny Jana Bayera narodilo ještě několik dalších dětí v čp. 12. Podle záznamů oddaných došlo v usedlosti ke 3 sňatkům, přičemž se ve dvou případech jednalo o sňatky dcer Jana Bayera, což by naznačovalo, že byl Jan Bayer majitelem čp. 19. Ve sledovaném období zemřeli v hospodářství 4 lidé – kromě děvečky Doroty Kinské se jednalo o 2 a půl roku starou dceru domkaře Sysla, 82 let starého svobodného domkaře Jana Sysla a o výměnkáře Jana Bayera. Lze sice uvažovat nad tím, že byl majitelem opravdu Jan Bayer, v úvahu však musíme vzít i fakt, že v obci nebylo výjimkou, že někdo porodil či zemřel jinde než ve vlastní chalupě.

Na základě výzkumu je možné tvrdit, že ve vsi žili hned dva krejčí. První z nich byl Šimon Holý, který žil v čp. 20, druhý z nich se jmenoval Hynek Netrval a obýval usedlost čp. 26.

Hospodářství čp. 23 obýval od roku 1798 rychtář Karel Šebesta. Rychtář Šebesta zemřel v roce 1811 v usedlosti čp. 22, kterou vlastnil sedlák a polodvorník František Nový. Šebestova vdova Ludmila pak hospodařila v čp. 23 se svým druhým manželem domkařem Josefem Staňkem.

Usedlost čp. 25 patřila šenkýři Vítu Slívovi. Jeho potomci vykonávali tuto činnost po celé sledované období.

Problematická situace nastává u čp. 27, 28, 29, 30, 31 a 32. Tyto usedlosti jsou v matrikách zmíněny minimálně, některé dokonce nejsou zmíněny vůbec. Zvláštní na této situaci je, že se těchto hospodářství týká pouze jeden záznam z matriky narozených (čp. 28) a jeden zápis z matriky zemřelých (čp. 32). Na základě nedostatku informací nelze určit, kdo byl majitelem těchto usedlostí.

Ve Slavošovicích působil dle výpovědi pamětníků také pekař a kovář¹⁶⁹. Matriky dokládají pobyt kovářů v obci od 80. let 19. století. Pekař působil v obci zřejmě až na počátku 20. století.

¹⁶⁹ Vzpomínky Jana Hofmana (nar. 1944) poskytnuté autorce textu písemně dne 27. ledna 2019. Uloženo v archivu autorky.

6 Slavošovice v kontextu Národního památkového ústavu

6.1 Kaple svatého Jana Nepomuckého

Kaple svatého Jana Nepomuckého patří společně s výklenkovou kapličkou, jež s nachází poblíž čp. 10, mezi jediné kulturní památky v obci. Nutno však dodat, že o samotné kapli toho není moc známo. V obci se pravděpodobně nikdy nevedla obecní kronika¹⁷⁰, popřípadě se nedochovala. O kapli se nenacházejí žádné bližší údaje, např. údaj o vysvěcení kaple, ani ve farní kronice Klatov, kam Slavošovice od nepaměti patřily.

NPÚ ve svém památkovém katalogu¹⁷¹ uvádí, že kaple sv. Jana Nepomuckého byla vystavěna v 1. třetině 19. století. To by tedy znamenalo, že byla postavena zhruba do roku 1835. Reambulovaná mapa¹⁷² z roku 1837 dokazuje, že návesní kaple sv. Jana Nepomuckého ještě nebyla postavena. Objekt byl pravděpodobně vybudován na přelomu 40. a 50. let 19. století¹⁷³. Jisté je, že kaple vznikla v době, kdy byly Slavošovice osadou sousední obce Ostřetice, tedy před rokem 1880. Podle *Staré katastrální mapy řady A*¹⁷⁴ už kaple na návsi stojí.

Kaple byla vystavěna z kamene a cihel v empírovém slohu. Na jihovýchodní straně má obdélníkový portikus se čtyřmi sloupy, nad nimiž se nachází architráv a trojúhelníkový tympanon. Na základě výpovědí¹⁷⁵ pamětníků byl tympanon vyzdoben malbou či freskou zobrazující svatého Jana Nepomuckého na koni. Otevřenou sloupovou halu zdobí výklenky po obou stranách dveří. Loď kaple je čtvercová s trojbokým závěrem. Na hřebenu střechy je polygonální zvonička s lucernou, v níž je umístěn litinový zvon¹⁷⁶.

Interiér kaple je rozčleněn vítězným obloukem na loď a presbytář. V kněžišti nad oltářem na každé stěně trojbokého závěru je výklenek, v němž stála socha světce. Součástí

¹⁷⁰ Sice bylo několikrát rozhodnuto Obecním zastupitelstvem či MNV o ustanovení kronikáře, avšak tento úkon nelze považovat za prokazatelný důkaz o vedení obecní kroniky. K faktickému zavedení kroniky nemuselo nikdy dojít.

¹⁷¹ Národní památkový ústav. Kaple sv. Jana Nepomuckého s pamětním křížem. [Online.] Dostupné z URL: <<https://pamatkovykatalog.cz?element=18497274&action=element&presenter=ElementsResults>> [cit. dne 2019-01-14].

¹⁷² Příloha č. 37 – Reambulovaná mapa Slavošovic (detail).

¹⁷³ Monografie Petra Kokaisla *Kostely a kaple v klatovském okrese I. díl* uvádí, že slavošovská kaple pochází z roku 1851. S tím se shoduje také vyprávění slavošovických rodaček sester Milady a Anny Staňkových, které uvádějí, že jejich předek, který se do obce přišel ve 40. letech, se stavby kaple účastnil.

¹⁷⁴ Příloha č. 38 – Stará katastrální mapa řady A (detail).

¹⁷⁵ Vzpomínky Jana Hofmana (nar. 1944) poskytnuté autorce textu písemně dne 27. ledna 2019. Uloženo v archivu autorky.

¹⁷⁶ Stáří současného zvonu nelze v archiváliích s jistotou dohledat. Kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva uvádí, že 25. června 1919 bylo rozhodnuto o zakoupení zvonu do kaple. Charakter knihy bohužel neumožňoval zaznamenat o kolikátý zvon v pořadí se jedná či zda byl tento zvon v pozdějších letech z kaple odstraněn.

vybavení kaple jsou kromě dvou masivních dřevěných lavic také tři lidové dřevěné plastiky světců. Plastiky pocházejí z 18. až 19. století a zobrazují svatého Jana Nepomuckého, svatého Václava a svatého Prokopa^{177 178}. Strop presbytáře v minulosti zdobila pamětníky blíže výzdoba. V současné době je za příhodného osvětlení vidět pod vrstvou omítky tmavé stopy po této výzdobě. Zřejmě se jednalo o tmavě modré hvězdy. Kaple svatého Jana Nepomuckého ve Slavošovicích spolu s blízkým pamětním křížem byla dne 3. května 1958 zapsána na soubor kulturních památek.

Fotografie kaple, které byly pořízeny pracovníky NPÚ v letech 1963¹⁷⁹ a 1986¹⁸⁰, ukazují, že kaple prošla velice drastickou rekonstrukcí, během které byla odstraněna většina architektonických dekorativních prvků a změněny sloupy portiku. Osud výše zmíněné figurální výzdoby tympanonu je nejasný. Sami pamětníci přesně neví, zda došlo k pouhému přetření vrstvou omítky, či byla tato malba či freska během jedné z četných rekonstrukcí nenávratně zničena. Výraznou změnu prodělala ve sledovaném období také zvonička na střeše kaple. V době této nešetrné rekonstrukce došlo k osazení pamětní desky¹⁸¹ připomínající rodáky padlé v I. světové válce.

Kaple v průběhu posledních zhruba 70 let prošla řadou neodborných rekonstrukcí. Jedna z posledních rekonstrukcí proběhla v roce 2008. Kaple má dlouhodobě podmáčené základy, jelikož stojí na břehu požární nádrže, díky čemuž je neustále ve velice špatném stavu.

6.2 Výklenková kaplička

Další památkově chráněnou stavbou ve Slavošovicích je výklenková kaplička¹⁸², která se nachází v ohradní zdi poblíž čp. 10. Kaplička¹⁸³, jež je ve stylu lidové architektury místního typu z konce 18. století, je památkově chráněna stejně jako kaple sv. Jana Nepomuckého a pamětní kříž na návsi od 3. května 1958.

¹⁷⁷ Sochy se v současné době nacházejí mimo objekt kaple z důvodu ochrany před odcizením. Jsou však v dezolátním stavu. Sochám chybí ve některé části jako ruce atd., příloha č. 29.

¹⁷⁸ Příloha č. 39 – Sochy sv. Prokopa, sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava v kapli sv. Jana Nepomuckého.

¹⁷⁹ Příloha č. 40 – Kaple sv. Jana Nepomuckého ve Slavošovicích v roce 1963.

¹⁸⁰ Příloha č. 41 – Kaple sv. Jana Nepomuckého ve Slavošovicích v roce 1986.

¹⁸¹ Příloha č. 42 – Pamětní deska umístěná na kapli sv. Jana Nepomuckého.

¹⁸² Národní památkový ústav. Výklenková kaple. [Online.] Dostupné z URL:

<<https://pamatkovykatalog.cz?element=14976036&action=element&presenter=ElementsResults>> [cit. dne 2019-01-14].

¹⁸³ Příloha č. 43 – Výklenková kaple ve Slavošovicích.

Výklenková kaplička má podobu zděného pilíře mírně obdélníkového půdorysu. Má stanovou střechu, na níž j na cihlovém podstavci umístěn železný křížek. Kaplička má štukovou omítku. V kapličce je obraz Ježíše Krista¹⁸⁴.

6.3 Usedlost čp. 2

Venkovská usedlost čp. 2^{185 186} byla památkově chráněna od 3. května 1958 do 6. ledna 1975, kdy bylo NPÚ oznámeno, že došlo ke zboření této stavby. Celá tato usedlost zahrnovala obytné zděné obytné stavení s doškovou střechou a prkenným štítem a stodolu¹⁸⁷ s doškovou střechou.

Obdélníková obytná část měla dvě okna do cesty a dvě okna do dvora. V interiéru byly trémové stropy. Na tuto část navazoval chlév se sedlovou střechou pokrytou šindelem. Samostatným objektem byla roubená stodola.

6.4 Špýchárek u kaple

Špýchárek u kaple¹⁸⁸ je stavba, kterou ve Slavošovicích v roce 1963 vyfotografoval pan Tůma z Národního památkového ústavu. Je nanejvýš pravděpodobné, že měla být tato stavba navržena jako další možná kulturní památka ve Slavošovicích. Dřevěný špýchárek¹⁸⁹ stojí nedaleko kamenné zídky, poblíž se také nachází nízká dřevěná blíže neidentifikovatelná hospodářská budova (snad kůlna) a nějaký vozík či jiný hospodářský stroj. V pozadí je vidět velký listnatý strom a trojúhelníkový štít s výdřevou náležící nedaleké hospodářské budově¹⁹⁰. V popředí je psí bouda a pes, což naznačuje blízkost obydlí. Je nanejvýš pravděpodobné, že se zmíněný pes dívá k cestě či vratům. Takto lze shrnout veškeré informace, které je z fotografie vyčíst.

Již na první pohled je patrné, že se špýchárek nenacházel na návsi. Fotografie byla předložena rodákům, pamětníkům a přátelům obce, u nichž byl předpoklad, že by dokázali identifikovat místo, kde se stavba nacházela. Tito lidé byly se snímkem konfrontováni několikrát. Při první konfrontaci dospěli k závěru, že se stavba v obci vůbec nenacházela. S tímto problémem byli seznámeni pracovníci fotoarchivu NPÚ v Plzni, kteří umožnili

¹⁸⁴ Příloha č. 44 – Obraz Ježíše Krista z výklenkové kaple.

¹⁸⁵ Národní památkový ústav. Venkovská usedlost. [Online.] Dostupné z URL: <https://pamatkovykatolog.cz?element=2315469&action=element&presenter=ElementsResults> [cit. dne 2019-01-14].

¹⁸⁶ Příloha č. 45 – Stavení čp. 2 ve Slavošovicích.

¹⁸⁷ Příloha č. 46 – Stodola u čp. 2 ve Slavošovicích.

¹⁸⁸ Příloha č. 47 – Tzv. špýchárek u kaple.

¹⁸⁹ Špýchárek lze pravděpodobně ztotožnit s obecní sýpkou, kterou zmiňuje na počátku 20. století *Knihá zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a MNV*.

¹⁹⁰ Jelikož na této stavbě nejsou vidět žádné komíny, lze předpokládat, že se jedná o hospodářskou budovu.

přezkoumání lokace dané stavby na základě negativů fotografií Slavošovic z roku 1963. Došlo k vytvoření trasy¹⁹¹ fotografa Tůmy. Výzkumem bylo zjištěno, že se špýchárek u kaple, jak tuto stavbu Tůma pojmenoval, nacházel mezi kaplí sv. Jana Nepomuckého a usedlostí čp. 3.

Ačkoliv byly místním předloženy veškeré informace o špýcháрку, nikdo nedokázal s přesností říct, kde se stavba nacházela. V průběhu spolupráce bylo pamětníky navrženo několik lokací, avšak všechna místa byla vzápětí dalšími pamětníky rezolutně odmítnuta. Budeme-li se držet cesty fotografa Tůmy, lze špýchárek umístit na obecní pozemek do prostoru mezi hasičskou zbrojnicí a obecní domek „Pastoušku“¹⁹². S tvrzením, že se budova nacházela v tomto prostoru místní nesouhlasí.

Špýchárek nelze lokalizovat ani za pomoci historických leteckých snímků z let 1951 a 1956. Najdeme-li totiž na zmíněných snímcích stavbu, jež by mohla být špýchářkem, bohužel tomu neodpovídá okolí – vysoký strom a střecha hospodářské budovy v pozadí. Není tedy možné určit, kde Tůmův *Špýchárek u kaple* stál.

6.5 Ostatní stavby

Fotografa NPÚ pana Tůmu zaujaly v roce 1963 ještě dvě stavby. První z nich byla stodola¹⁹³ u domu čp. 11. Tato stodola byla nedlouho poté z části přestavěna a z části zbořena, nedošlo tudíž k jejímu prohlášení kulturní památkou. V roce 1966 již původní stodola prokazatelně nestála.

Dalším objektem, jež zaujal pana Tůmu, byla chalupa čp. 3¹⁹⁴. Tato usedlost¹⁹⁵ se podobala vedle stojící usedlosti čp. 2. Dům čp. 3 se nacházel v obci zhruba do poloviny 70. let, kdy došlo k jeho demolici. Dnes tuto stavbu připomínají již jen fotografie pana Tůmy z let 1963 a 1966, téměř 200 let starý dub¹⁹⁶ a rybníček v zahradě. Stavení čp. 3 stejně jako stodola u čp. 11 a tzv. špýchárek u kaple se nikdy nestaly kulturní památkou.

¹⁹¹ Příloha č. 48 – Trasa fotografa Tůmy z NPÚ.

¹⁹² Obě tyto stavby zanikly nejpozději v 80. letech, kdy byla na jejich místě postavena Víceúčelová budova.

¹⁹³ Příloha č. 49 – Stodola u čp. 11 ve Slavošovicích.

¹⁹⁴ Toto číslo popisné dodnes nese pomístní název „U Chalupníků“.

¹⁹⁵ Příloha č. 50 – Stavení čp. 3 ve Slavošovicích.

¹⁹⁶ Vzpomínky Jaromíra Kurce (nar. 1947) poskytnuté autorce textu písemně dne 20. května 2019. Uloženo v archivu autorky.

Závěr

Slavošovice jsou malá vesnice, v níž nikdy nestál kostel, nebyla zde škola, nenarodila se zde žádná významná osobnost. Přesto se jedná o obec, jejíž historii lze považovat za zajímavou. Slavošovice, jejichž historii bohužel nezná téměř nikdo z místních, si zasloužily zvláštní pozornost a snahu o vytvoření přehledu dějin obce.

V práci jsem se pokusila naplnit všechny stanovené cíle. Nejobsáhlejší částí práce je zajisté samotný přehled dějin Slavošovic, který je rozdělen na pravěk, středověk, novověk a 20. století. V těchto statích jsou v kontextu s historickými událostmi představeny také osudy některých obyvatel obce, a to především v kontextu obou světových válek. Vypracování kapitoly týkající se 20. století bylo nanejvýš náročné. Bylo potřeba spolupracovat s rodáky a pamětníky, kteří při rozhovorech častokrát měnili téma velice rychle. Požádala jsem je tedy o vyjádření písemné, avšak ne všichni mi své sepsané paměti poskytli. Celkově lze tedy říct, že paměti místních byly v samotném přehledu dějin obce využity spíše pro dokreslení situace.

Na základě demografického vývoje Slavošovic, jehož vytvoření bylo mým druhým cílem, lze konstatovat, že v obci žilo nejvíce obyvatel v 2. polovině 19. století. Samotný demografický vývoj byl vytvořen na základě tří zkoumaných období. Je tedy možné říct, že se v těchto sledovaných úsecích narodilo 484 dětí, došlo k 117 sňatkům a zesnulo 201 osob. V rámci demografie Slavošovic jsem se věnovala také povoláním obyvatel a jejich majetkovým poměrům. Zde byly představeny jednotlivé usedlosti na základě výzkumu matrik z let 1770-1850. Tato kapitola dokládá velký rozvoj Slavošovic v 80. letech 18. století, tedy v souvislosti se Smlouvou o zrušení roboty, která je zmiňována v přehledu dějin obce.

Mým třetím cílem bylo přiblížení kulturních památek v obci. Tomuto tématu jsem věnovala poslední část této práce. Zde jsem se opět neobešla bez spolupráce s rodáky a pamětníky, ale také s vedením obce a pracovníky NPÚ v Plzni. Ve Slavošovicích se do roku 1975 nacházely tři kulturní památky – kaple sv. Jana Nepomuckého, výklenková kaplička a venkovská usedlost čp. 2. Poslední jmenovaná byla na počátku 70. let zbořena. Kapitola zmiňuje ještě další tři stavby, které byly pravděpodobně navrženy jako kulturní památky, avšak se jimi nikdy nestaly.

Po rozhovorech s řadou rodáků, pamětníků a přátel obce Slavošovice jsem zjistila, že došlo k zvýšení zájmu místních nejen o historii českou, ale také o historii obce samé. Tato nová iniciativa slavošovských občanů o historii obce se projevila velice nečekaným způsobem. Místní společně podali na Obecní úřad v Bolešinech žádost o celkovou opravu kaple svatého Jana Nepomuckého. Žádali nejen odvlhčení a odvětrání kaple samé, ale také o restaurování veškerého jejího inventáře. Díky zvýšenému zájmu místních o historii a obec jako takovou bylo přislíbeno vedením obce, že dojde v následujících letech k celkové úpravě a obnově návsi a opravě kaple do stavu, jež by byl důstojný jejímu statutu kulturní památky a svatostánku.

„Moudří milují pověsti, často však na jejich škodu nezdají se jim být hodné cti legendy o vlastním rodu. Kdyby se dozvědět mohli z knih, kam jejich původ až sahá, o časech dobrých i časech zlých, potom by zajisté mnozí z nich velmi si vážili předků svých a víc jim vlast byla drahá.“¹⁹⁷

Takto zní začátek předmluvy Kroniky tak řečeného Dalimila. Na tento úryvek jsem si častokrát při práci vzpomněla. Slova tak řečeného Dalimila dle mého názoru nejlépe vystihují důvod, proč je důležité znát historii své vlasti, svého bydliště i své rodiny, ale také důvod, proč byla tato práce vytvořena.

¹⁹⁷ DALIMIL. *Kronika tak řečeného Dalimila*. Překlad Marie Krčmová. Vyd. 1. Praha: Svoboda, 1977. 240 s. Členská knihnice. s. 8.

Resumé

The bachelor thesis called History of the village Slavošovice deals with the history of the village Slavošovice. The thesis provides information about the historical development of the village, about demographic development, and about cultural monuments in the village.

The main part of the thesis describes the history from prehistory to the year 1960 in the context of the fate of some inhabitants of the village, especially in connection with the 20th century. The information collected through oral history illustrates the historical development of Slavošovice in the 19th and 20th centuries.

The second part deals with the demographic development of Slavošovice. It can be stated, based on the three examined periods that most of the inhabitants lived in Slavošovice in the second half of the 19th century. If we summarize all the examined periods, we can say that 484 children were born in the village, 117 marriages were realized and 201 people died. In this part of the thesis, there is a certain link between history and demography in the chapter about the property situation and the professions of the inhabitants. There are presented individual farmsteads based on research of registers from years 1770-1850. This chapter illustrates the great development of Slavošovice in the 1880s, in connection with the Treaty on the Abolition of Corvee (in german Robotabolitionskontrakt).

The third part deals with cultural monuments in Slavošovice. By the year 1975, Slavošovice had three cultural monuments - the Chapel of Sts. John of Nepomuk, niche chapel and country house No. 2. The last named was demolished in the early 1970s. The chapter presents three more buildings, which were probably designed as cultural monuments, but never became them.

Prameny a literatura

Archivní prameny

Národní archiv České republiky

NA Praha. Maltézští rytíři – české velkopřevorství. Kartony 654-659.

NA Praha. Stabilní katastr. Indikační skici. KLA 323.

NA Praha. Stabilní katastr. Staré katastrální mapy. Řada A. Inv. č. 1137.

NA Praha. Reambulované mapy. Inv. č. 427. Slavošovice.

NA Praha. Salbuchy, Vídeň. Inv. č. Sal 21/283.

NA Praha. Zemský výbor Železniční oddělení. Karton 782. Generální projekt z roku 1897.

NA Praha. Generální inspekce rakouských drah. Karton 253. Generální projekt místních drah z roku 1898.

Národní památkový ústav

NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Slavošovice čp. 11. Datace 1963. Ev. č. 9991.

NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Kaple sv. Jana Nepomuckého. Datace 1963. Ev. č. 9992.

NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Špýchárek u kaple. Datace 1963. Ev. č. 9993.

NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Slavošovice čp. 3. Datace 1963. Ev. č. 9995.

NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Slavošovice čp. 2. Datace 1963. Ev. č. 9996.

NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Gryc. Kaple sv. Jana Nepomuckého. Datace 1986. Ev. č. 173541.

Státní oblastní archiv (zdigitalizované archiválie)

SOA Plzeň, Sbírká matrik západních Čech, Matrika oddaných a zemřelých, sign. Klatovy 01 (1648-1707), fol. 1-401. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-01> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sběrka matrik západních Čech, Matrika narozených, sign. Klatovy 02 (1648-1705), fol. 1-596. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-02> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sběrka matrik západních Čech, Matrika narozených, sign. Klatovy 03 (1706-1730), fol. 1-499. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-03> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sběrka matrik západních Čech, Matrika oddaných, sign. Klatovy 04 (1706-1778), fol. 1-859. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-04> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sběrka matrik západních Čech, Matrika zemřelých, sign. Klatovy 05 (1706-1743), fol. 1-321. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-05> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sběrka matrik západních Čech, Matrika narozených, sign. Klatovy 06 (1730-1754), fol. 1-883. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-06> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sběrka matrik západních Čech, Matrika zemřelých, sign. Klatovy 07 (1742-1765), fol. 1-476. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-07> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sběrka matrik západních Čech, Matrika zemřelých, sign. Klatovy 08 (1765-1784), fol. 1-417. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-08> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sběrka matrik západních Čech, Matrika narozených, sign. Klatovy 09 (1754-1779), fol. 1-835. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-09> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sběrka matrik západních Čech, Matrika narozených, sign. Klatovy 10 (1779-1785), fol. 1-225. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-10> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sběrka matrik západních Čech, Matrika oddaných, sign. Klatovy 11 (1779-1784), fol. 1-60. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-11> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika narozených, sign. Klatovy 12 (1784-1791), fol. 1-219. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-12> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika oddaných, sign. Klatovy 13 (1784-1792), pag. 1-51. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-13> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika zemřelých, sign. Klatovy 14 (1784-1792), pag. 1-127. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-14> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika narozených, oddaných a zemřelých, sign. Klatovy 39 (1792-1818), fol. 1-39. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-39> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika narozených, oddaných a zemřelých, sign. Klatovy 49 (1819-1851), fol. 1-73. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-49> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika narozených, sign. Klatovy 54 (1851-1872), fol. 1-238. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-54> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika oddaných, sign. Klatovy 55 (1851-1888), fol. 1-159. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-55> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika zemřelých, sign. Klatovy 56 (1850-1880), fol. 1-197. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-56> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika narozených, sign. Klatovy 67 (1872-1885), fol. 1-287. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-67> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika oddaných, sign. Klatovy 68 (1883-1893), fol. 1-259. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-68> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika zemřelých, sign. Klatovy 70 (1881-1900), fol. 1-244. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-70> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika narozených, sign. Klatovy 77 (1885-1909), fol. 1-401. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-77> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika oddaných, sign. Klatovy 78 (1893-1904), fol. 1-387. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-78> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika oddaných, sign. Klatovy 79 (1904-1916), fol. 1-797. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-79> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika oddaných, sign. Klatovy 80 (1916-1925), fol. 1-399. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-80> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika oddaných, sign. Klatovy 88 (1925-1938), fol. 1-401. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-88> [cit. dne 2019-04-02]

SOA Plzeň, Sbíрка matrik západních Čech, Matrika zemřelých, sign. Klatovy 89 (1901-1939), fol. 1-271. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/register/soap-pn/klatovy-89> [cit. dne 2019-04-02]

Státní okresní archiv

SOkA Klatovy. Archiv města Klatovy. Výpočet daní z pozemků a roboty z vesnic královského města Klatov (Beňovy, Kosmáčov, Luby, Malalovy, Novákovice, Slavošovice, Tajanov, Točník, Vostřetice). Datace 1781. Inv. č. 113.

SOkA Klatovy. Archiv města Klatovy. Sepsání lidí poddaných ve vsi Vostřeticích přínáležejících městu Klatovy, v Kosmáčově, v Lubech, v Slavošovicích, v Točníku (Sepsání lidí poddaných ve vsi Vostřeticích kr. Městu Klatovům přínáležejících. L.P. 1690 5. Aprilis. Dále ve vsi Kosmáčově, Lubech, Točníku, Slavošovicích. Datace 5.6.1690. Inv. č. 114.

SOkA Klatovy. Archiv města Klatovy. Výtah pozemků z generálního katastru vesnic města Klatov – Ostřetic, Lub, Točnicku, Kosmáčova, Slavošovic, Makalov, Tajanova. Datace 1757. Inv. č. 118.

SOkA Klatovy. Archiv města Klatovy. Opis seznamu panských gruntů, které byly přiřčeny k hosp. dvorům a po jejich zrušení poddaní převedeni. Datace 1787. Inv. č. 122.

SOkA Klatovy. Archiv města Klatovy. Kniha ročního výsevku na polích města – připojeny opisy instrukcí zem. Gubernia stran daňových povinností města (Výsevek roční na polích města Klatov, připojeny opisy instrukcí zemského gubernia, úřadu podkomorského aj.). Datace 1721-1787. Inv. č. 129.

SOkA Klatovy. Archiv města Klatovy. Výkaz odvedenců. Datace 1913-1928. Inv. č. 1282.

SOkA Klatovy. Archiv obce Ostřetice. Parcelní protokol. Inv. č. 1.

SOkA Klatovy. Archiv obce Ostřetice. Pozemkový arch. Inv. č. 2.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a MNV. Inv. č. 1.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Trestní kniha. Inv. č. 2.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Hlavní kniha. Inv. č. 3.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Pokladní deník obecního důchodu. Inv. č. 4.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Pokladní deník chudinský. Inv. č. 5.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Pokladní deník. Inv. č. 6.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Kniha obyvatel obce a cizích příslušníků v obci se zdržujících. Inv. č. 7.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Kniha vydaných domovských listů. Inv. č. 8.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Kniha přihlášek cizinců v obci se zdržujících. Inv. č. 9.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Podací deník. Inv. č. 10.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Potvrzení o dodání dopisů soudními sluhy. Inv. č. 11.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Smlouvy mezi obyvateli obce. Inv. č. 12.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Trestní záležitosti obyvatel obce. Inv. č. 13.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Spory mezi obyvateli obce. Inv. č. 14.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Živnosti. Inv. č. 15.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Zemědělství (obecní plemeník, hospodářská zvířata). Inv. č. 16.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Chudinské podpory. Inv. č. 17.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Domovské právo, evidence obyvatel. Inv. č. 18.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Soupis dětí k očkování. Inv. č. 19.

SOkA Klatovy. Archiv obce Slavošovice. Voličský seznam. Inv. č. 20.

SOkA Klatovy. Jednotné zemědělské družstvo Slavošovice. Zápisy ze schůzí představenstva a členských schůzí. Inv. č. 1.

SOkA Klatovy. Národní výbor Slavošovice. Mapa sig. 845.

SOkA Klatovy. Okresní národní výbor Klatovy. Odbor VLHZ. Kartony 57, 68 a 80. Nezpracovaný fond. Původní číslování kartonů.

SOkA Klatovy. Okresní úřad Klatovy. Mapy sig. 479/1 a 479/2.

SOkA Klatovy. Okresní úřad ochrany práce Klatovy. Transporty do Říše z let 1939-1945. Nezpracovaný fond.

SOkA Klatovy. Římskokatolický farní úřad Klatovy. Zápisy k pozemkům a fundacím. Nezpracovaný fond.

Státní okresní archiv Klatovy (zdigitalizované archiválie)

SOkA Klatovy, Sčítání lidu, Census 1880 Slavošovice. Inv. č. 1439. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/census/soap-kt/1880/slavosovice> [cit. dne 2019-04-02].

SOkA Klatovy, Sčítání lidu, Census 1890 Slavošovice. Inv. č. 1509. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/census/soap-kt/1890/slavosovice> [cit. dne 2019-04-02].

SOkA Klatovy, Sčítání lidu, Census 1910 Slavošovice. Inv. č. 1692. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/census/soap-kt/1910/slavosovice> [cit. dne 2019-04-02].

SOkA Klatovy, Sčítání lidu, Census 1921 Slavošovice. Inv. č. 643. Dostupné také z URL: <http://www.portafontium.eu/census/soap-kt/1921/slavosovice> [cit. dne 2019-04-02].

Vojenský ústřední archiv

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), Václav Brož, nar. 1884.

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), Jan Hofman, nar. 1873.

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), Josef Hofman, nar. 1871.

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), P. Emanuel Maule, nar. 1872.

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), Jan Rubáš, nar. 1883.

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), Jan Sysel, nar. 1873.

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), Matěj Sysel, nar. 1882.

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), Václav Sysel, nar. 1884.

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), Jan Vacovský, nar. 1882.

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), Josef Vacovský, nar. 1895.

VÚA-VHA, sb. Kmenové listy (KmL), Václav Vacovský, nar. 1884.

VÚA-VHA, MNO – Kancelář čs. Legií (KLeg), osobní spis, Václav Staněk, nar. 1872.

VÚA-VHA, MNO – Kancelář čs. Legií (KLeg), osobní spis, Jakub Sysel, nar. 1889.

VÚA-VHA, MNO – Kancelář čs. Legií (KLeg), osobní spis, Václav Vacovský, nar. 1884.

VÚA-VHA, Kartotéka padlých v první světové válce, Josef Nový, nar. 1892.

Vojenský ústřední archiv (zdigitalizované archiválie)

VÚA-VHA, Sbíрка vojenských matrik. Matriky pěšího pluku 11 a předchůdců. Svazek 12. Sig. 732. Datace 1914-1916. Fol 1-249.

Vydané prameny

Archiv český, čili, Staré písemné památky české i moravské, sebrané z archivů domácích i cizích. Díl XXV, Řády selské a instrukce hospodářské 1781-1850. V Praze: Nákladem Domestikálního fondu království Českého vydává komise k tomu zřízená při Královské české společnosti nauk, 1910. 800 stran.

BOROVÝ, Klement, ed. *Libri erectionum archidioecesis Pragensis saeculo XIV. et XV. Liber <<III=3>>, (1385-1390).* Praeae: J. G. Calve, 1879. s. 262-344.

BURDOVÁ, Pavla, ed. *Desky zemské 1541-1869*. Praha: Státní ústřední archiv v Praze, 1990. 2 sv. Inventáře a katalogy fondů Státního ústředního archivu v Praze; 25. ISBN 80-900209-2-5.

ČELAKOVSKÝ, Jaromír, ed. *Privilegia královských měst venkovských v Království českém z let 1225 až 1419 = Privilegia regalium civitatum provincialium Regni Bohemiae annorum 1225-1419*. V Praze: [nakladatel není známý], 1895. xxxii, 1297 stran. Sbírká pramenů práva městského království Českého = Codex juris municipalis regni Bohemiae; díl II.

ČERVENÁ, Jarmila, ed. a ČERVENÝ, Václav, ed. *Berní rula. I. svazek, A-L: generální rejstřík ke všem svazkům <<(>)vydaným i dosud nevydaným<<(>)>> berní ruly z roku 1654 doplněný <<(>)tam, kde se nedochovaly<<(>)>> o soupis poddaných z roku 1651*. 1. vyd. Praha: Libri, 2003. xxxvi, 1047 s. ISBN 80-7277-058-6.

DALIMIL. *Kronika tak řečeného Dalimila*. Překlad Marie Krčmová. Vyd. 1. Praha: Svoboda, 1977. 240 s. Členská knihnice.

DOSKOČIL, Karel, ed. *Berní rula. 2/I., Popis Čech r. 1654: souhrnný index obcí, osad a samot k berní rule*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1953. 485 s.

DOSKOČIL, Karel, ed. *Berní rula. 2/II., Popis Čech r. 1654: souhrnný index obcí, osad a samot k berní rule*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1954. s. 491-872, mp. na příl.

DOSKOČILOVÁ, Marie. *Berní rula. 23, Kraj plzeňský. Díl I*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1952. 442 s., [2] složené l.

KALOUSEK, Josef, ed. *Archiv český, čili, Staré písemné památky české i moravské, sebrané z archivů domácích i cizích. Díl XXII, Řády selské a instrukce hospodářské 1350-1626*. Praha: Domestikální fond království Českého, 1905. xii, 606 s.

ZAHRADNÍKOVÁ, Magda, ed. *Soupis poddaných podle víry z roku 1651. Plzeňsko - Klatovsko 1*. Vyd. 1. Praha: Státní ústřední archiv v Praze, 2003. 358 s. ISBN 80-86712-01-X.

ZAHRADNÍKOVÁ, Magda, ed. a ZAHRADNÍKOVÁ, Magda, ed. *Soupis poddaných podle víry z roku 1651. Plzeňsko - Klatovsko 2*. Vyd. 1. Praha: Státní ústřední archiv v Praze, 2003. s. 359-717. ISBN 80-86712-01-X.

Sbírky Sdružení dobrovolných hasičů Slavošovice

Fotografie účastníků tanečního kurzu z přelomu let 1936 a 1937.

Fotografie historické stříkačky. Foceno 2013.

Sbírka fotografií činnosti hasičského sboru z let 1970-2000.

Soukromé sbírky rodáků, pamětníků a přátel Slavošovic

Soukromá sbírka paní Marie Bayerové

Fotografie Josefa Bayera (1867-1935) ve vojenském před odchodem na frontu. Foceno zřejmě 1917.

Fotografie rodiny Bayerových.

Pracovní průkazky Jana Bayera (1924-2011) z období jeho nucené práce.

Sbírka dopisů týkajících se sporu Josefa Bayera s Josefem Staňkem.

Trhové smlouvy.

Soukromá sbírka pana Jaromíra Kurce

Soupis hospodářských zvířat v obci z let 1956-1960.

Staré katastrální mapy Slavošovic.

Voličský seznam k volbám ze dne 5. června 1937.

Soukromá sbírka pana Petra Vacovského

Fotografie Josefa Vacovského (nar. 1895) z období 1. světové války.

Fotografie rodiny Martina Vacovského.

Obrazy usedlosti čp. 4 ve Slavošovicích.

Rodinná kronika rodu Vacovských ze Slavošovic. Sepsáno v 70. letech Josefem Vacovským (nar. 1895).

Ústní prameny

Vzpomínky Marie Bayerové (nar. 1937) poskytnuté autorce textu písemně dne 6. března 2019. Uloženo v archivu autorky.

Vzpomínky Jana Hofmana (nar. 1944) poskytnuté autorce textu písemně dne 30. ledna 2019. Uloženo v archivu autorky.

Vzpomínky Jaromíra Kurce (nar. 1947) poskytnuté autorce textu písemně dne 20. května 2019. Uloženo v archivu autorky.

Monografie

Catalogus ecclesiasticus almae Dioecesis Bohemo-Budvicensis: sub glorioso regimine reverendissimi et illustrissimi domini domini Joannis Procopii dei gratia primi episcopi

Bohemo-Budvicensis ...: pro anno ... Bohemo-Budvicii: Characteribus Joannis Franc. Zdarssa, [1797-1948].

ČECHURA, Jaroslav et al. *Královská trilogie*. 3. souborné vydání, v Ottově nakladatelství vydání druhé. Praha: Ottovo nakladatelství, s.r.o., 2016. 585 stran. ISBN 978-80-7451-505-7.

ČELAKOVSKÝ, Jaromír. *Právo odúmrtné k statkům zpupným v Čechách*. V Praze: J. Čelakovský, 1882. 50 s.

GEBAUER, Jan. *Slovník staročeský. Díl 2, (K-N)*. 2. nezměn. vyd., (v Academii 1. vyd.). Praha: Academia, 1970. 632 s.

HAMMERSCHMIDT, Jan Florián. *Hystorye Klattowská, W Sedm Djlu rozdělená: W Prwnjm Djlu se gedná: O Pohanstwu Klattowském. W Druhým O Původu Křestianstwa Klattowského. W Třetjm, O Prwnjm Stolétým Wěku Křesťanstwa. W Čřtwrtém, O Druhém Wěku Křesťanstwa Klattowského. W Pátém, O Swatém Obrazu Panny Marye Reyské, W Audolj Wygletowském. W Ssestém, O Zázračném Obrazu Panny Marye Klattowské Krwj se potjcy, Léta 1685. W Sedmém, O Djwjch a Zázracých, které se staly při tom Zázračným Obrazu Panny Marye*. [Praha]: Wytisštěná s Dowolenjm Duchownj Wrchnosti w Ympressy Arcý-Biskupského Semináryum, skrze Samuele Beryngera, 1699. 5. Novembris. [12], 406 s. Dostupné také online z URL:

<https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002400907&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false> [cit. dne 2019-12-15]

KNAPPOVÁ, Miloslava. *Jak se bude jmenovat?. 2.*, upravené a doplněné vydání. Praha: Academia, 1985. 339 stran. Malá jazyková knihnice; Sv. 1.

KOHOUTKOVÁ, Helena a KOMSOVÁ, Martina. *Dějepis na dlani*. 2. vyd. Olomouc: Rubico, 2007. 256 s. ISBN 978-80-7346-065-5.

KOKAISL, Petr a KOKAISLOVÁ, Pavla. *Kostely a kaple v klatovském okrese. 1. díl, Bývalý politický okres Klatovy*. Praha: Nostalgie, 2013. 444 s. ISBN 978-80-905365-6-2.

KÖNEMANN, Ludwig, ŠTEFÁNIK, Martin a HEJNÝ, Petr, ed. *Historica: velký atlas světových dějin s více než 1200 mapami*. Vyd. 1. [Praha]: Slovart, 2011. 512 s. ISBN 978-80-7391-377-9.

KOTAČKA, Martin, PETERKA, Josef a SPERÁT, Ivo. *Generální rejstřík k lánové vizitaci doplněný o soupis obyvatel královských měst*. První vydání. Brno: Ivo Sperát, 2015. 2 svazky. ISBN 978-80-87542-18-7.

MACHEK, Václav. *Etymologický slovník jazyka českého*. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Academia, 1968. 866 s.

Obec Bolešiny. *Historie obce Slavošovice*. Klatovy 2013.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny*. 4. část, S-Ž. 1. vyd. Praha: Nakladatelství ČSAV, 1957. 861 s.

SEIBT, Ferdinand. *Karel V.: císař a reformace*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 1999. 190 s. ISBN 80-7202-403-5.

SÝKOROVÁ, Lenka a kol. *Klatovy*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2010. 591 s., [16] s. barev. obr. příl. Dějiny českých, moravských a slezských měst. ISBN 978-80-7422-018-0.

VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. Klatovy: Město Klatovy, 1927-1936. 1535, lxiv s.; 1158, xlii, lx s.

VONDRUŠKOVÁ, Alena a VONDRUŠKA, Vlastimil. *Církev: průvodce českou historií*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2014. 199 s. Průvodce českou historií. ISBN 978-80-7429-441-9.

VONDRUŠKOVÁ, Alena a VONDRUŠKA, Vlastimil. *Řemesla a výroba*. Vydání první. [Praha]: Vyšehrad, 2015. 199 stran. Průvodce českou historií. ISBN 978-80-7429-634-5.

VONDRUŠKOVÁ, Alena a VONDRUŠKA, Vlastimil. *Vesnice*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2014. 199 s. Průvodce českou historií. ISBN 978-80-7429-362-7.

Stati

JOHN, Jan. Zpráva o výzkumu suťových situací na eneolitické výšinné lokalitě Osobovská skála. In: KRIŠTUF, Petr; ŠMEJDA, Ladislav; VAŘEKA, Pavel. *Opomíjená archeologie 2005–2006*. s. 110–115. Dostupné online.

PETERS Karel. *Raabova reforma na klatovském panství*. In: *Časopis Společnosti přátel starožitností*. Praha 1947. roč. 55. s. 36-53.

Literatura použitá studijně a metodologicky

BUBEN, Milan. *Encyklopedie heraldiky*. 4., opr. a dopl. vyd. Praha: Libri, 2003. 505 s. ISBN 80-7277-135-3.

BUMBA, Jan. *České katastry od 11. do 21. století*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 190 s. ISBN 978-80-247-2318-1.

DACÍK, Tomáš. *Pomocné vědy historické. III., Heraldika*. Brno: CERM, 1996. 20 s. Tematická jednotka pro střední školy. DS; 34. ISBN 80-7204-036-7.

HÁLOVÁ, Marie. *Dějiny obce Malesice 1239-2009*. Vyd. 1. Plzeň: Úřad městského obvodu Plzeň 9 - Malesice, 2009. 92 s.

HLAVÁČEK, Ivan, NOVÝ, Rostislav a KAŠPAR, Jaroslav. *Vademecum pomocných věd historických*. 3., opr. a dopl. vyd. Jinočany: H & H, 2002. 544 s. ISBN 80-7319-004-4.

HORSKÝ, Jan a PRAŽÁKOVÁ SELIGOVÁ, Markéta. *Rodina našich předků*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1997. 143 s. Knižnice Dějin a současnosti; sv. 2. ISBN 80-7106-195-6.

CHAURA, Karel. *9. seznam: obsahuje první část soukromé sbírky starých tisků, hlavně bohemia a pragensia: připojeny jsou pak mapy, rytiny a listiny většinou české historie se týkající*. Praha: Karel Chaura, 1932. 47 s.

PAPAJÍK, David. *Dějiny měst, městeček a vesnic: (metodická příručka)*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 46 s. Skripta. ISBN 80-244-1051-6.

PETRÁŇ, Josef. *Příběh Ouběnic: mikrohistorie české vesnice*. 2. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2001. 250 s. Knižnice Dějin a současnosti; sv. 14. ISBN 80-7106-469-6.

ZENGER, Zdeněk Maria. *Česká heraldika*. Vydání první. Praha: Vyšehrad, 1978. 158 stran.

ŽUDEL, Juraj a NOVÁK, Jozef. *Príručka diplomatiky, sfragistiky a heraldiky*. Bratislava: Slovenská archívna správa Povereníctva vnútra, 1956. 173 stran.

Elektronické zdroje

Archeologické pracoviště dr. Hostaše v Klatovech. *Z dějin pracoviště*. [Online.] Dostupné z URL: <<http://www.archeologieklatovy.cz/z-dejin-pracoviste/>> [cit. dne 2019-03-21].

Český statistický úřad. *Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005 (1. díl)*. [Online.] Dostupné z URL: <https://www.czso.cz/documents/10180/20567175/4116-13_e.pdf/9f5ebc46-a354-433d-ae6-8b3283ad8745?version=1.0> [cit. dne 2019-02-14].

Diecéze plzeňská. *Vikariáty a farnosti*. [Online.] Dostupné z URL: <<https://www.bip.cz/cs/katalog/vikariaty>> [cit. dne 2019-04-01].

Lípy republiky. *O lípách republiky*. [Online.] Dostupné z URL: <<https://lipyrepubliky.cz/o-lipach-republiky/>> [cit. dne 2019-01-15].

Nadace přátelství. *Stromy svobody 1918-2018*. [Online.] Dostupné z URL: <<https://www.stromysvobody.cz/>> [cit. dne 2019-01-15].

Nadace přátelství. *Stromy svobody 1918-2018. Lípa svobody ve Slavošovicích*. [Online.] Dostupné z URL: <<https://www.stromysvobody.cz/DetailStromu.aspx?id=583>> [cit. dne 2019-01-15].

Národní památkový ústav. Kaple sv. Jana Nepomuckého s pamětním křížem. [Online.] Dostupné z URL: <<https://pamatkovykatalog.cz?element=18497274&action=element&presenter=ElementsResults>> [cit. dne 2019-01-14].

Národní památkový ústav. Výklenková kaple. [Online.] Dostupné z URL: <<https://pamatkovykatalog.cz?element=14976036&action=element&presenter=ElementsResults>> [cit. dne 2019-01-14].

Národní památkový ústav. Venkovská usedlost. [Online.] Dostupné z URL: <<https://pamatkovykatalog.cz?element=2315469&action=element&presenter=ElementsResults>> [cit. dne 2019-01-14].

Římskokatolická farnost Klatovy. *Co možná nevíte o klatovském mariánském zázraku...* [Online.] Dostupné z URL: <http://www.farnost-klatovy.info/?page_id=134> [cit. dne 2019-05-24].

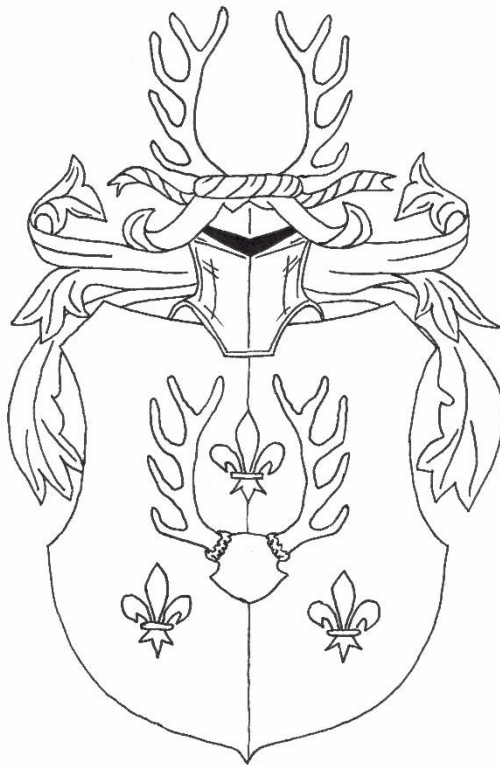
Seznam obrazových příloh

Příloha č. 1 - Pravděpodobná podoba erbu Šimona Hauffa ze Slavošovic	I
Příloha č. 2 - Erbovní list Šimona Hauffa v Salbuchu.....	I
Příloha č. 3 - Erb rodu Peků z Římku.....	II
Příloha č. 4 - Panna Marie Klatovská	II
Příloha č. 5 - Tabulka rozdělení pozemků klatovského panství mezi obce.....	III
Příloha č. 6 - Smlouva o zrušení roboty	IV
Příloha č. 7 - Signatáři Smlouvy o zrušení roboty (detail)	IV
Příloha č. 8 - Reambulovaná mapa Slavošovic	V
Příloha č. 9 - Mapa plánované železniční trati Klatovy – Nepomuk (detail)	VI
Příloha č. 10 - Rekrut Josef Bajer před odchodem na frontu	VII
Příloha č. 11 - Rodák Josef Vacovský jako voják v 1. světové válce	VII
Příloha č. 12 - Legionář Jakub Sysel	VIII
Příloha č. 13 - Soudní obsílka c. a k. správního soudního dvora ve Vídni adresovaná panu Josefu Bajerovi z čp. 11.....	VIII
Příloha č. 14 - Dopis pana Josefa Bajera kanceláři prezidenta republiky z roku 1930	IX
Příloha č. 15 - Lípa svobody na návsi	IX
Příloha č. 16 - Historická hasičská stříkačka zakoupená r. 1924	X
Příloha č. 17 - Účastníci tanečního kurzu na přelomu let 1933 a 1934.....	X
Příloha č. 18 - Příkazovací výměr Jana Bayera (1924-2011).....	XI
Příloha č. 19 - Pracovní průkaz Jana Bayera z doby jeho nucené práce v Lipsku	XI
Příloha č. 20 - Pracovní průkaz Jana Bayera z doby jeho nucené práce v Raguhnu.....	XII
Příloha č. 21 - Pracovní průkaz Jana Bayera z nucené práce ve Strakoncích	XII
Příloha č. 22 – Graf: Celkový počet novorozenců v obci podle pohlaví.....	XIII
Příloha č. 23 – Graf: Celkový počet dvojčat podle pohlaví.....	XIII
Příloha č. 24 - Graf: Celkový počet nemanželských dětí podle pohlaví	XIV
Příloha č. 25 - Graf: Podíl narozených dětí v jednotlivých měsících	XIV
Příloha č. 26 - Graf: Četnost mužských jmen za všechna období	XV
Příloha č. 27 - Četnost ženských jmen za všechna období.....	XV
Příloha č. 28 - Rodinný stav snoubenců za všechna období.....	XVI
Příloha č. 29 - Graf: Věk nevěst za všechna období.....	XVI
Příloha č. 30 - Graf: Věk ženichů za všechna období	XVII

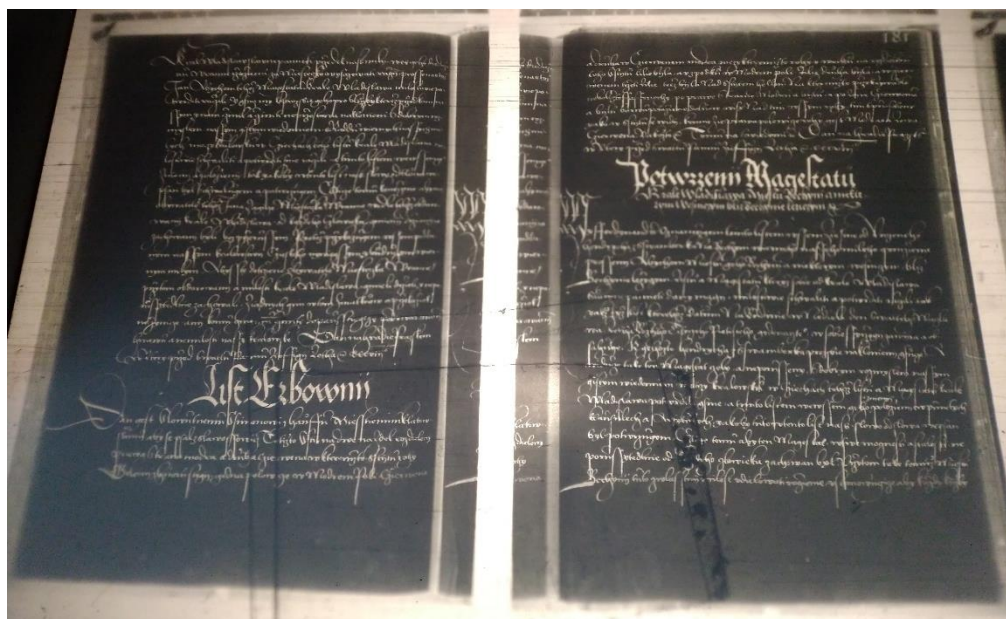
Příloha č. 31 - Graf: Podíl oddaných v jednotlivých měsících.....	XVII
Příloha č. 32 - Graf: Věk zemřelých za všechna období	XVIII
Příloha č. 33 - Graf: Podíl zemřelých v jednotlivých měsících za všechna období	XVIII
Příloha č. 34 - Graf: Příčiny úmrtí za všechna období	XIX
Příloha č. 35 - Obraz usedlosti čp. 4 od Anny Vacovské (nar. 1887)	XIX
Příloha č. 36 - Obraz usedlosti čp. 4 od Anny Vacovské (nar. 1887)	XX
Příloha č. 37 - Reambulovaná mapa Slavošovic (detail).....	XX
Příloha č. 38 - Stará katastrální mapa řady A (detail)	XXI
Příloha č. 39 - Sochy sv. Prokopa, sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava v kapli sv. Jana Nepomuckého	XXII
Příloha č. 40 - Kaple sv. Jana Nepomuckého ve Slavošovicích v roce 1963	XXIII
Příloha č. 41 - Kaple sv. Jana Nepomuckého ve Slavošovicích v roce 1986.....	XXIV
Příloha č. 42 - Pamětní deska umístěná na kapli sv. Jana Nepomuckého	XXV
Příloha č. 43 - Výklenková kaple ve Slavošovicích	XXV
Příloha č. 44 - Obraz Ježíše Krista ve výklenkové kapli	XXVI
Příloha č. 45 - Stavení čp. 2 ve Slavošovicích.....	XXVI
Příloha č. 46 - Stodola u čp. 2 ve Slavošovicích	XXVII
Příloha č. 47 - Špýchárek u kaple	XXVII
Příloha č. 48 - Trasa fotografa Tůmy z NPÚ	XXVIII
Příloha č. 49 - Stodola u čp. 11 ve Slavošovicích	XXVIII
Příloha č. 50 - Stavení čp. 3 ve Slavošovicích.....	XXIX

Přílohy

Příloha č. 1 - Pravděpodobná podoba erbu Šimona Hauffa ze Slavošovic¹⁹⁸

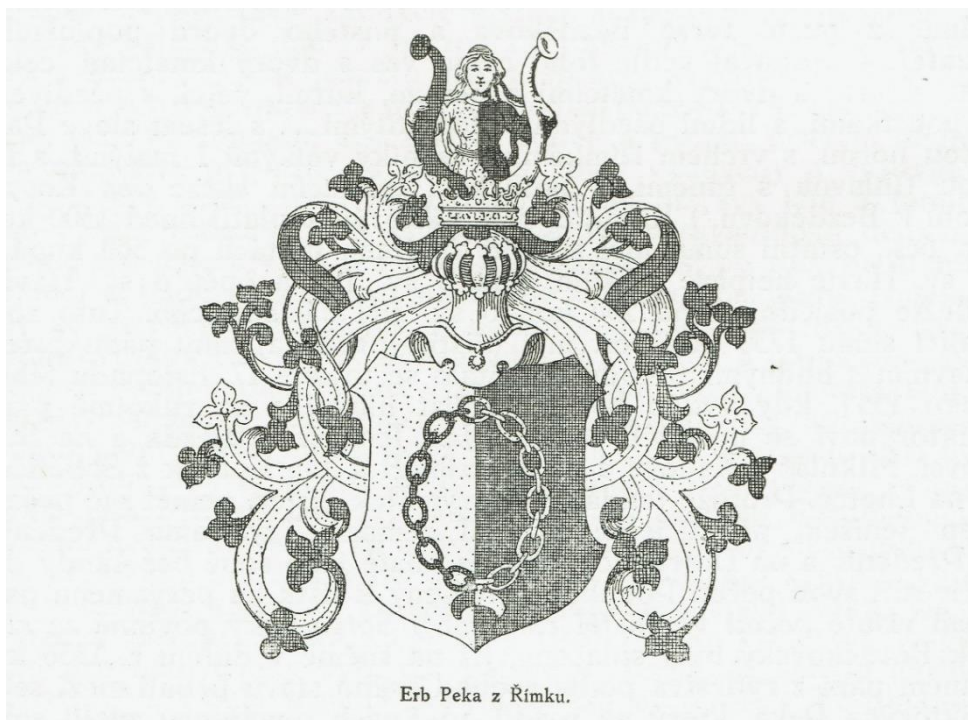
Příloha č. 2 - Erbovní list Šimona Hauffa v Salbuchu¹⁹⁹

¹⁹⁸ Nakresleno autorkou.

¹⁹⁹ Národní archiv Praha. Salbuchy, Vídeň. Inv. č. Sal 21/283.

Příloha č. 3 - Erb rodu Peků z Římku²⁰⁰

Příloha č. 4 - Panna Marie Klatovská²⁰¹

²⁰⁰ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. Klatovy: Město Klatovy, 1927-1936. 1535, lxiv s.; 1158, xlii, lx s. S.772.

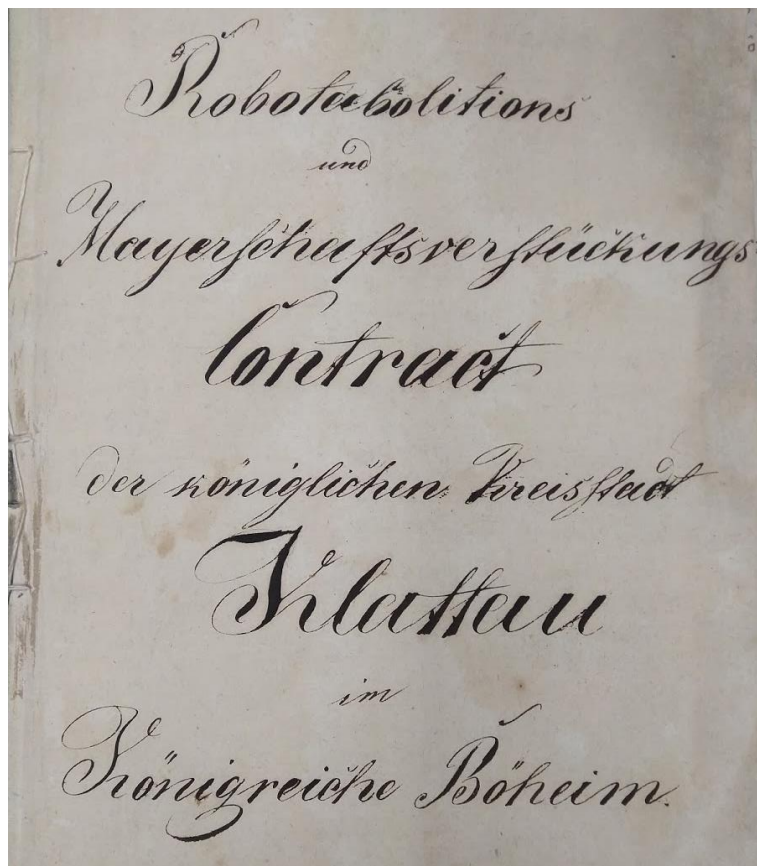
²⁰¹ Římskokatolická farnost Klatovy. *Co možná nevíte o klatovském mariánském zázraku...* [Online.] Dostupné z URL: <http://www.farnost-klatovy.info/?page_id=134> [cit. dne 2019-05-24]

		Nový stav														Celková povinnost				
		podle skutečného vyměření podle geometrických tabulek				Výměra nezakoupených do emphyteutického vlastnictví získaných star. i nových dominiálních pozemků				Budoucí platba podle nové smlouvy										
		B		C		D		z domnu		z dřezných za- kopených ob- lastních		z vrchno- stenských do- vlastnictví		Dědičný pacht z příště emphyteuticky nabytých				z domnu		
		mla	mla	mla	mla	mla	mla	mla	mla	z již dříve držných za- kopených ob- lastních	z vrchno- stenských do- vlastnictví	získaných	zakoup.	nezakoup.	staré			nové	z domnu	z domnu
Klatovy				279	3/4	297	3/4									324	51 ^{3/4}	324	51 ^{3/4}	
Ostřetice								3	505	38 ^{1/2}								508	38 ^{1/2}	
Luby	45	4 ^{1/4}		449	9	449	9	6	361	59 ^{1/2}						585	21 ²	953	2	
Točnák	25	3 ^{1/2}		847	4 ^{1/4}	847	4 ^{1/4}	4	98	8 ^{1/4}						1013	35 ^{1/4}	1116	13 ^{1/2}	
Kosmátov				2	5 ^{1/4}	2	5 ^{1/4}	1	30	104	35 ^{1/4}					1	56 ^{1/2}	108	1 ^{3/4}	
Slavosovice	362	6 ^{1/2}		459	3/4	459	3/4	12				97	23	76	45	392	50 ^{1/2}	578	58 ^{1/2}	
Makalov	111	3/4		9	6 ^{1/4}	9	6 ^{1/4}	6				51	22 ^{1/4}	26	51	9	32 ^{1/2}	93	45 ^{3/4}	
Tajanov	194	4		506	13	506	13	8				47	19 ^{1/4}	22	48 ^{1/2}	614	46 ^{3/4}	692	54 ^{1/4}	
Novákovice	43	8 ^{1/4}		408	5 ^{1/4}	428	15 ^{1/4}	3	30			3	52 ^{1/4}	5	—	543	6	555	28 ^{1/4}	
Beňovy	102	13 ^{1/2}		25	12 ^{1/2}	25	12 ^{1/2}	—								31	11 ^{1/2}	31	11 ^{1/2}	
Dobromadý	884	8 ^{3/4}	20	10	3005	9	3026	3	44	30	1070	21 ^{1/2}	199	56 ^{3/4}	131	124 ^{1/4}	3516	153 ^{1/4}	4963	5 ^{3/4}

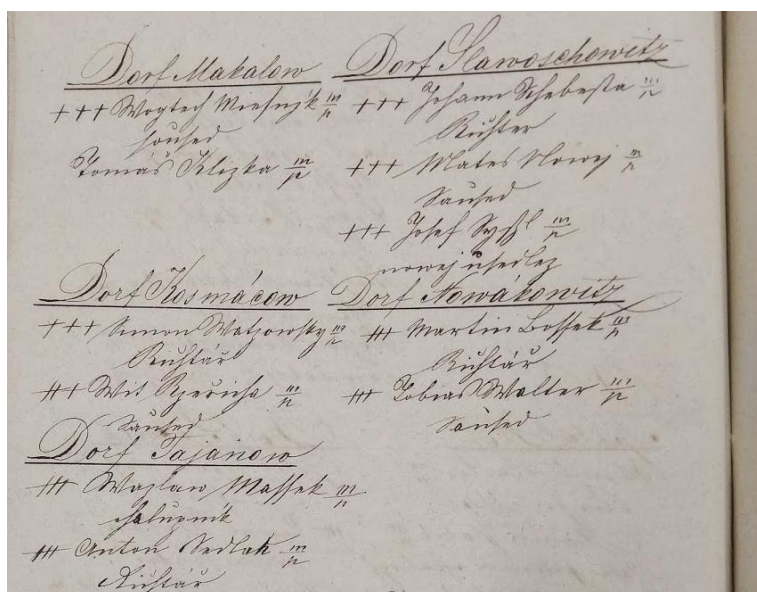
* 1 míra rak. = 528 sáhů, Ö. Metzen. — **1 míra = 1/4 míry, Ö. Massl.

²⁰² PETERS Karel. Raabova reforma na klatovském panství. In: Časopis Společnosti přátel starožitností. Praha 1947. roč. 55. s. 42.

Příloha č. 6 - Smlouva o zrušení roboty²⁰³

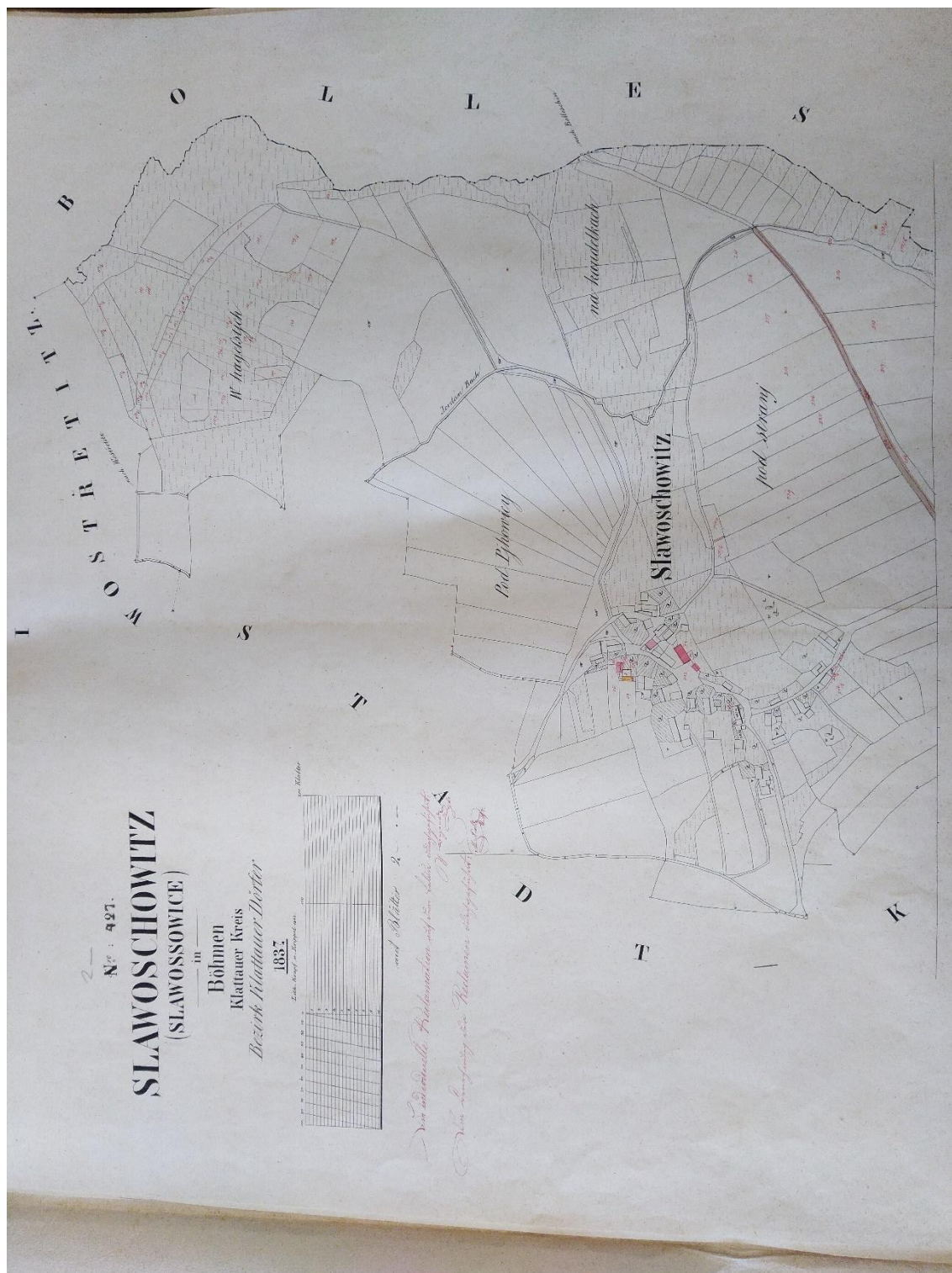
Příloha č. 7 - Signatáři Smlouvy o zrušení roboty (detail)²⁰⁴

²⁰³ Státní okresní archiv Klatovy. Archiv města Klatov. Ústavní věci státu, zemí, okresu, obcí. Datace 1783. Inv. č. 2264. a Státní okresní archiv Klatovy. Archiv města Klatov Robotní povinnosti občanů. Datace 1779-1783. Inv. č. 2288.

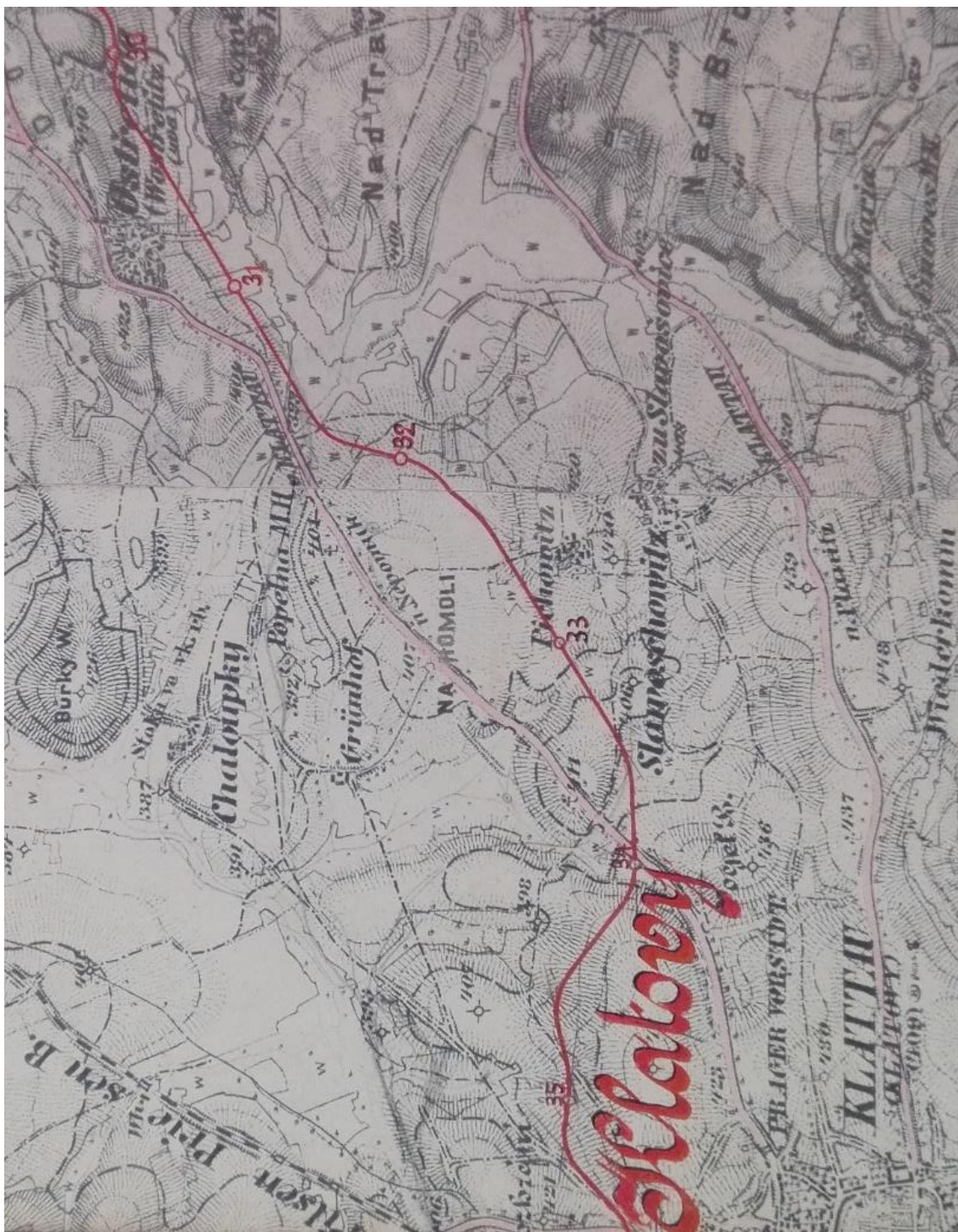
²⁰⁴ Tamtéž.

Příloha č. 8 - Reambulovaná mapa Slavošovic²⁰⁵

²⁰⁵ Národní archiv Praha. Reambulované mapy. Inv. č. 427. Slavošovice.

Příloha č. 9 - Mapa plánované železniční trati Klatovy – Nepomuk (detail)²⁰⁶

²⁰⁶ Národní archiv Praha. Generální inspekce rakouských drah. Karton 253. Podrobná topografická mapa ke generálnímu projektu místních drah z roku 1898.

Příloha č. 10 - Rekrut Josef Bajer před odchodem na frontu²⁰⁷

Příloha č. 11 - Rodák Josef Vacovský jako voják v 1. světové válce²⁰⁸

²⁰⁷ Soukromá sbírka paní Marie Bayerové.

²⁰⁸ Soukromá sbírka pana Petra Vacovského.

Příloha č. 12 - Legionář Jakub Sysel²⁰⁹

Československý Výbor
Č.S.N.R.
Czecho-Slovak Committee

TRIFUNE BUILDING
234 NASSAU STREET
NEW YORK, N. Y.

Číslo 125

Jméno Sysel příjmení Jakub

Adresa Em. Fictum R. 4, Wilber, Neb.

Číslo hlášení (form. B) 15082

Má jeti vlakem odjíždějícím dne 4. února 1918
v 3.02 h. odpoledne Wilber přes Chicago do New Yorku.

Po příjezdu do New Yorku má se hlásiti 6. února 1918 v 9 hod. ráno v
Sokolovně, 420 E. 71 St. kde obdrží potřebné poučení.

New York, dne JAN 17 1918

Dr. L. J. Fisher Lístek do Chicago obdržite
u Burlington & Quincy t. agent
Albert Mamatej v Wilber. Další lístek obdržite
J. Straka v Chicago.

Franz. Šepceky

Příloha č. 13 - Soudní obsilka c. a k. správního soudního dvora ve Vidni adresovaná panu Josefu Bayerovi z čp. 11²¹⁰

N° 2434 ex 1396 -
v. J. B.

Mit Befehl des k. k. Verwaltungsamtes
für den Wiener Kreis wurde beschlagnahmt
das Gut Stanek, Gemeindebezirk
in Hlavočowitz, gegen die Befehlshaber
des k. k. Verwaltungsamtes etc. 28. November
1895 Nr. 13654, hat sich die Befehlshaber
in mehreren Verhandlungen in einem
Auftrag des k. k. Verwaltungsamtes
mit Josef Bayer,

einmaltrale Verwaltung für die Befehlshaber
in Wien und die Befehlshaber in Wien
in mehreren Verhandlungen in einem
Auftrag des k. k. Verwaltungsamtes etc.

28. November 1897 Nr. 1397, hat sich die Befehlshaber
in Wien und die Befehlshaber in Wien
in mehreren Verhandlungen in einem
Auftrag des k. k. Verwaltungsamtes etc.

28. November 1897 Nr. 1397, hat sich die Befehlshaber
in Wien und die Befehlshaber in Wien
in mehreren Verhandlungen in einem
Auftrag des k. k. Verwaltungsamtes etc.

28. November 1897 Nr. 1397, hat sich die Befehlshaber
in Wien und die Befehlshaber in Wien
in mehreren Verhandlungen in einem
Auftrag des k. k. Verwaltungsamtes etc.

28. November 1897 Nr. 1397, hat sich die Befehlshaber
in Wien und die Befehlshaber in Wien
in mehreren Verhandlungen in einem
Auftrag des k. k. Verwaltungsamtes etc.

²⁰⁹ VÚA-VHA, MNO – Kancelář čs. Legií (KLeg), Jakub Sysel, nar. 1889.

²¹⁰ Soukromá sbírka paní Marie Bayerové.

Příloha č. 14 - Dopis pana Josefa Bajera kanceláři prezidenta republiky z roku 1930²¹¹

17/II V
III V
7.7 9/II
99.
Prezidium kanceláře
pana Prezidenta
Praha - Hrad

Já v. p. c. představitel Josef Bayer ml., rolník
v Slavonovicích u Kladova, vyhledám se tomu
že nemohu se slyšet s novými instancí, sordní
komu jsem psal protokolu sepsané u státního
soudu v Praze v č. j. 102 za příslušnosti
z. vrch. rady Adolfa Hleda dne 30. března 1929
T. XI 638/29 ve věci s Kladovem a Marií Zavadilovou
ze Slavonovic - proim se napomoc by bylo
navrženo vydati toto spisi pro mne, rodinu i
další existenci dle státního
v Slavonovicích, dne 17. II 1930

Příloha č. 15 - Lípa svobody na návsi²¹²

²¹¹ Soukromá sbírka paní Marie Bayerové.

²¹² Vyfotografováno autorkou.

Příloha č. 16 - Historická hasičská stříkačka zakoupená r. 1924²¹³

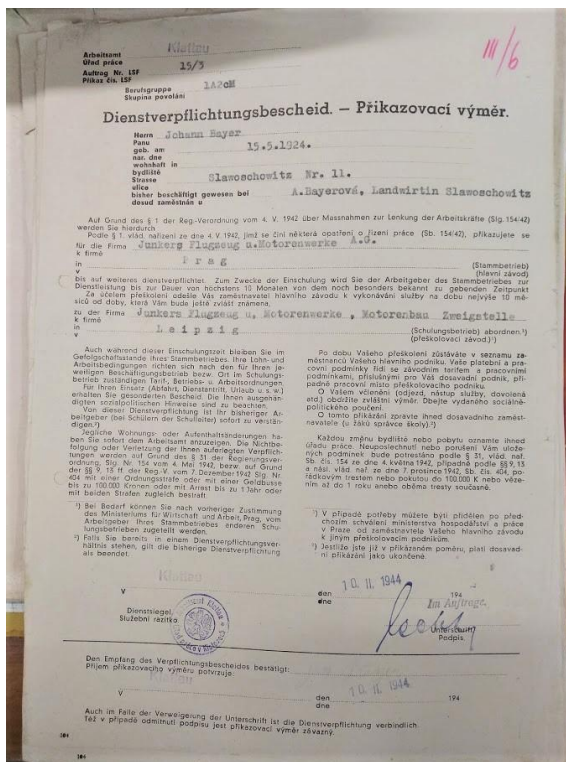
Příloha č. 17 - Účastníci tanečního kurzu na přelomu let 1933 a 1934²¹⁴

²¹³ Sbírká Sboru dobrovolných hasičů Slavosovice.

²¹⁴ Tamtéž.

Príloha č. 18 - Príkazovací výměr Jana Bayera (1924-2011)²¹⁵

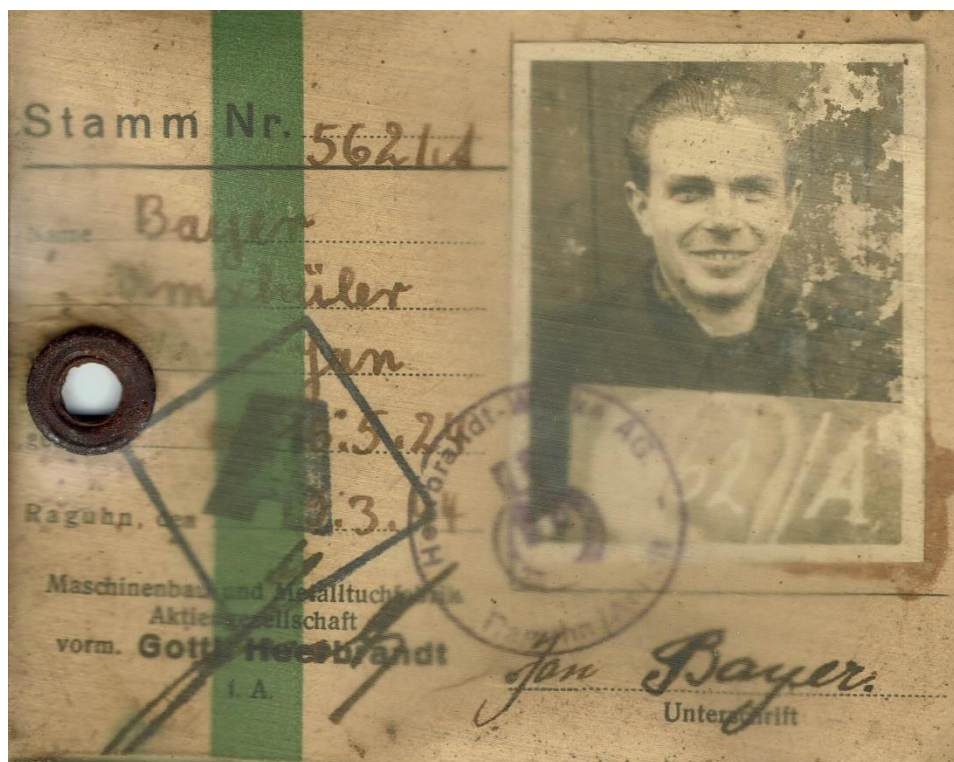
Príloha č. 19 - Pracovní príkaz Jana Bayera z doby jeho nucené práce v Lipsku²¹⁶

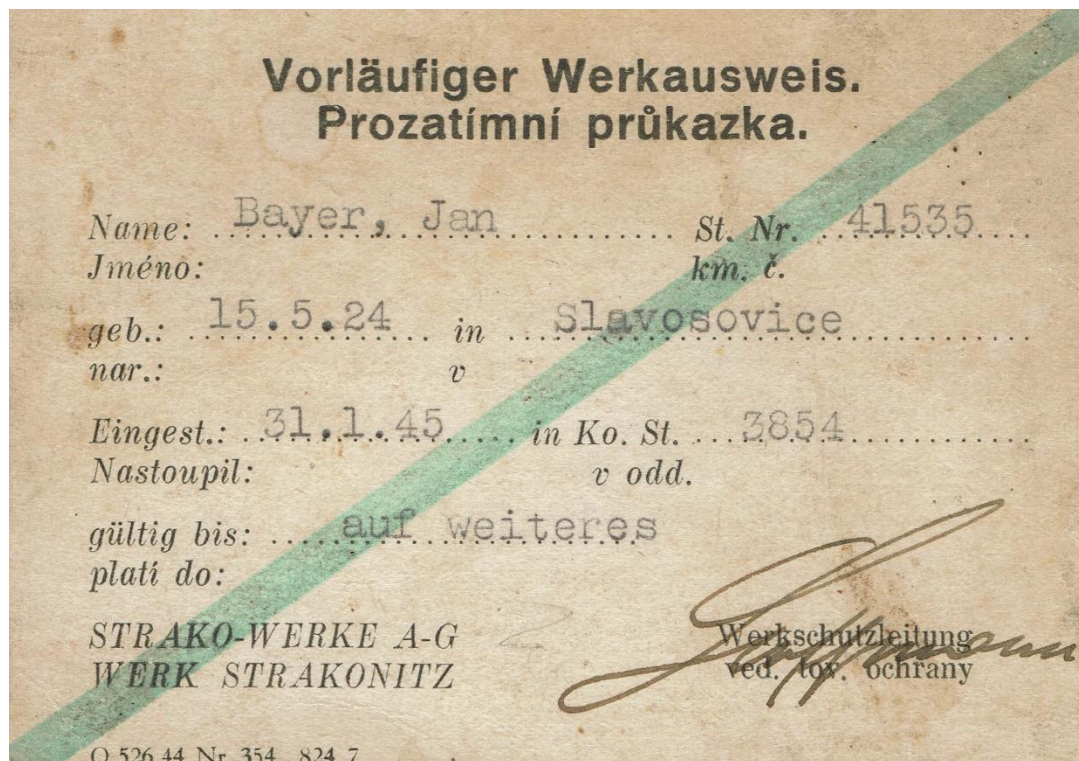
²¹⁵ Státní okresní archiv Klatovy. Okresní úřad ochrany práce Klatovy. Transporty do Říše. Seznam k III. Transportu do Říše dne 15. února 1944. Nezpracovaný fond.

²¹⁶ Soukromá sbírka paní Marie Bayerové.

Příloha č. 20 - Pracovní průkaz Jana Bayera z doby jeho nucené práce v Raguhn²¹⁷

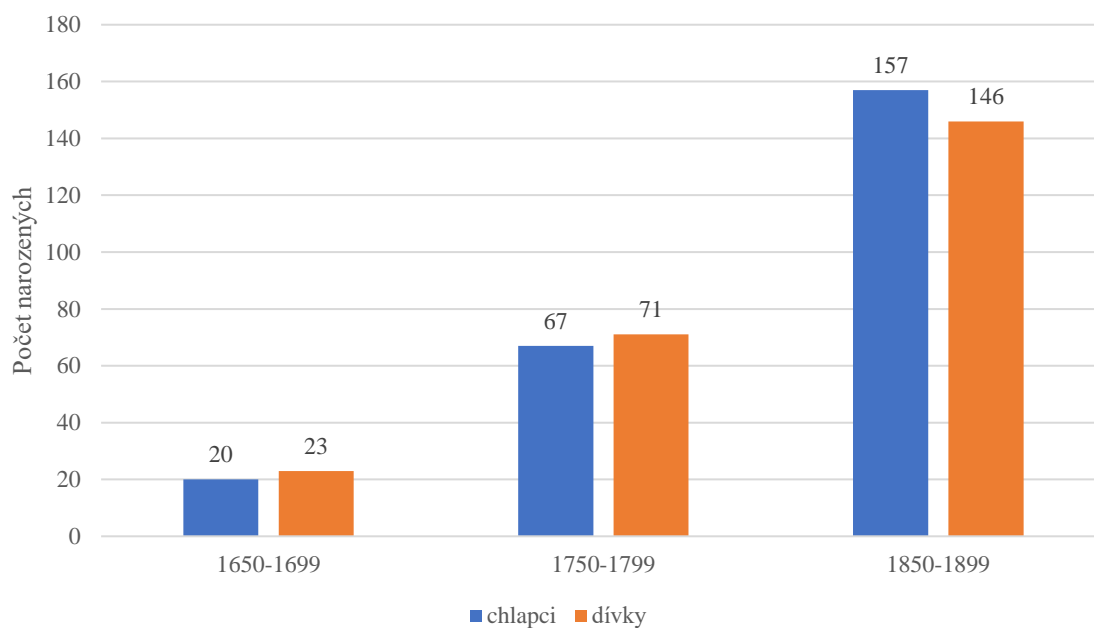
Příloha č. 21 - Pracovní průkaz Jana Bayera z nucené práce ve Strakonících²¹⁸

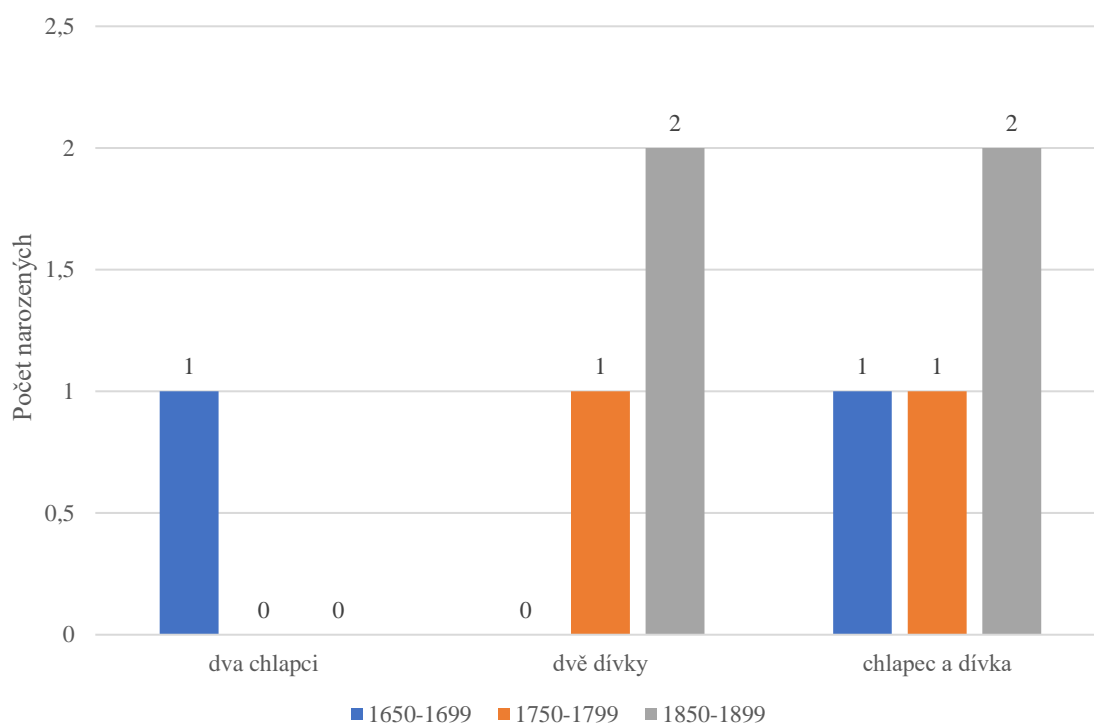
²¹⁷ Soukromá sbírka paní Marie Bayerové.

²¹⁸ Tamtéž.

Příloha č. 22 – Graf: Celkový počet novorozenců v obci podle pohlaví²¹⁹

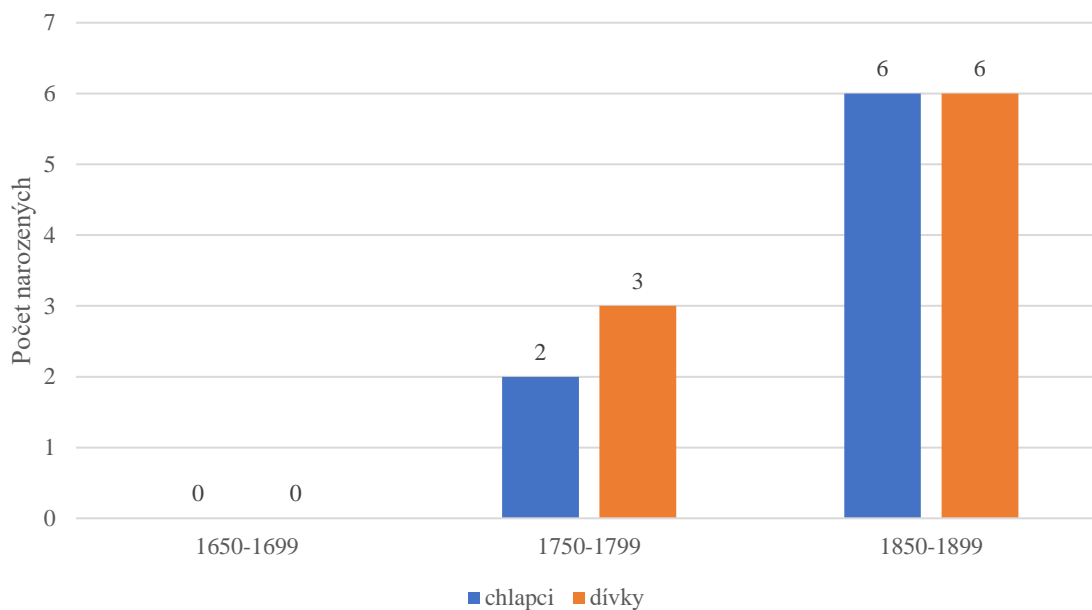
Příloha č. 23 – Graf: Celkový počet dvojčat podle pohlaví²²⁰

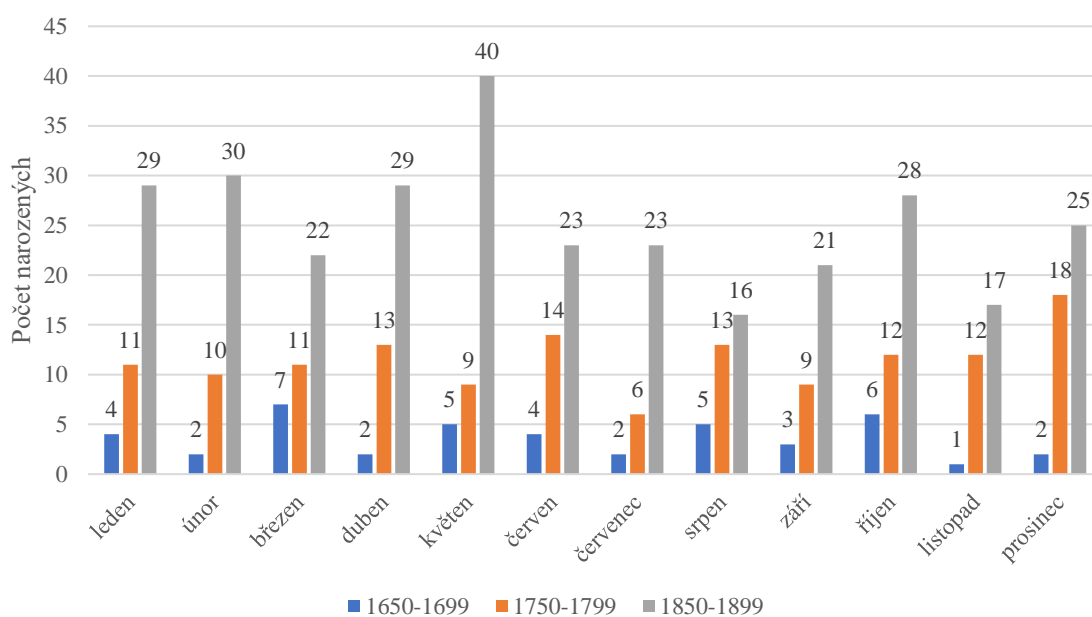
²¹⁹ Vytvořeno autorkou.

²²⁰ Taktéž.

Příloha č. 24 - Graf: Celkový počet nemanželských dětí podle pohlaví²²¹

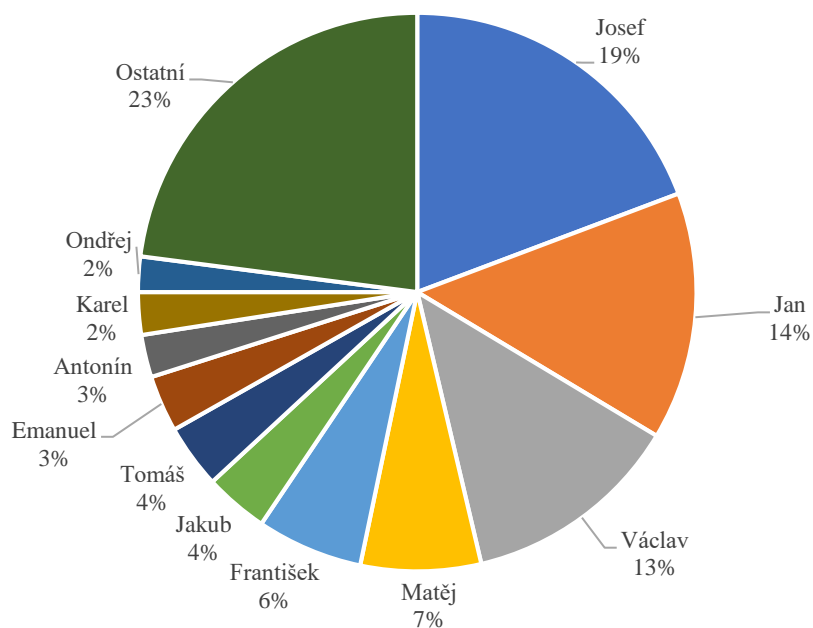
Příloha č. 25 - Graf: Podíl narozených dětí v jednotlivých měsících²²²

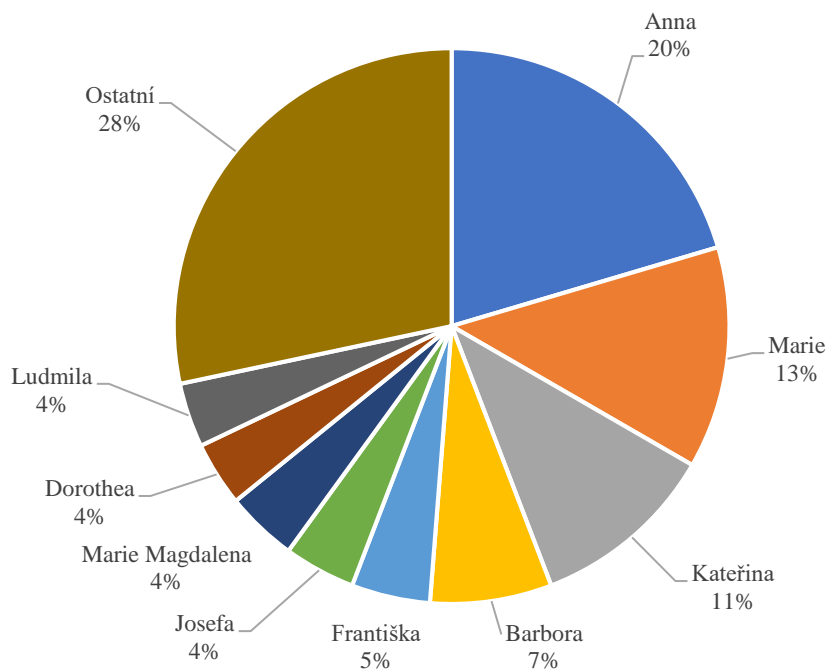
²²¹ Vytvořeno autorkou.

²²² Taktéž.

Příloha č. 26 - Graf: Četnost mužských jmen za všechna období²²³

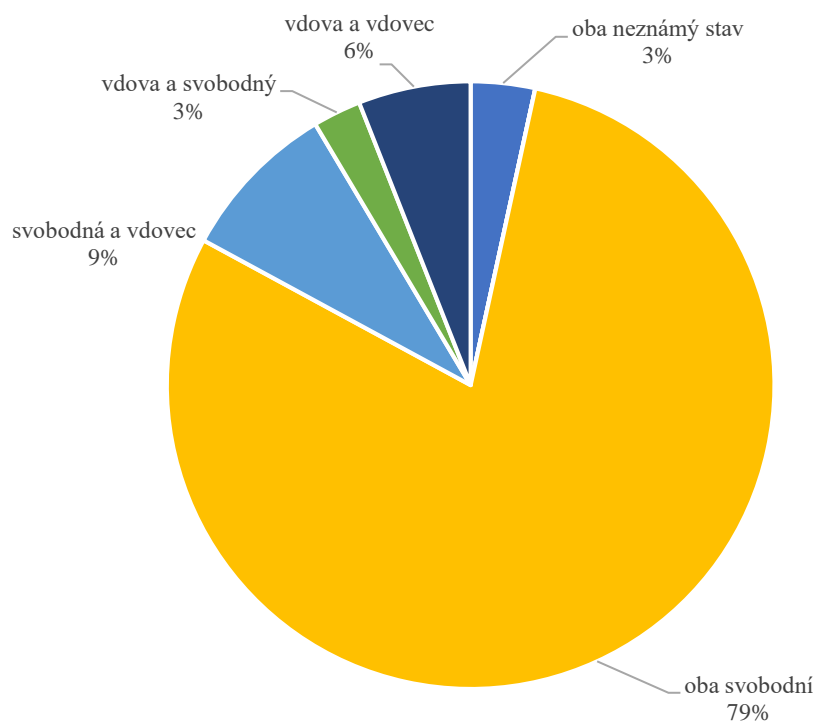
Příloha č. 27 - Četnost ženských jmen za všechna období²²⁴

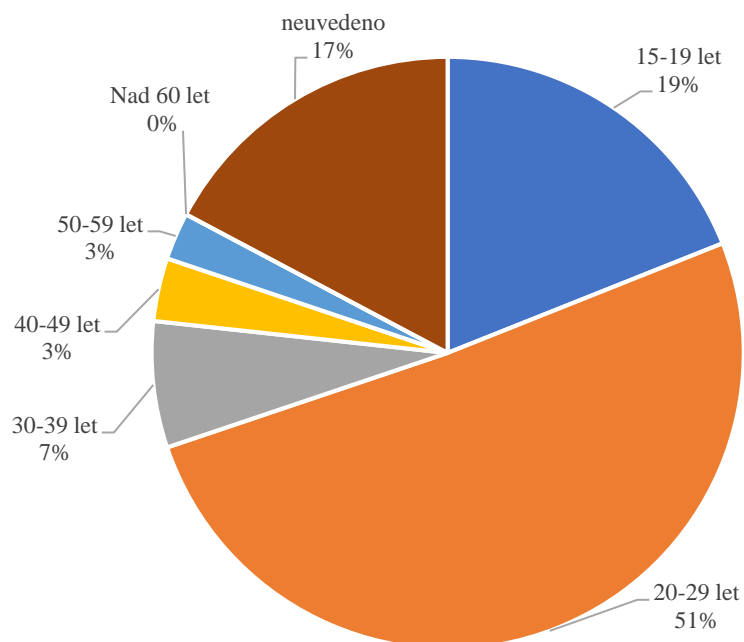
²²³ Vytvořeno autorkou.

²²⁴ Taktéž.

Příloha č. 28 - Rodinný stav snoubenců za všechna období²²⁵

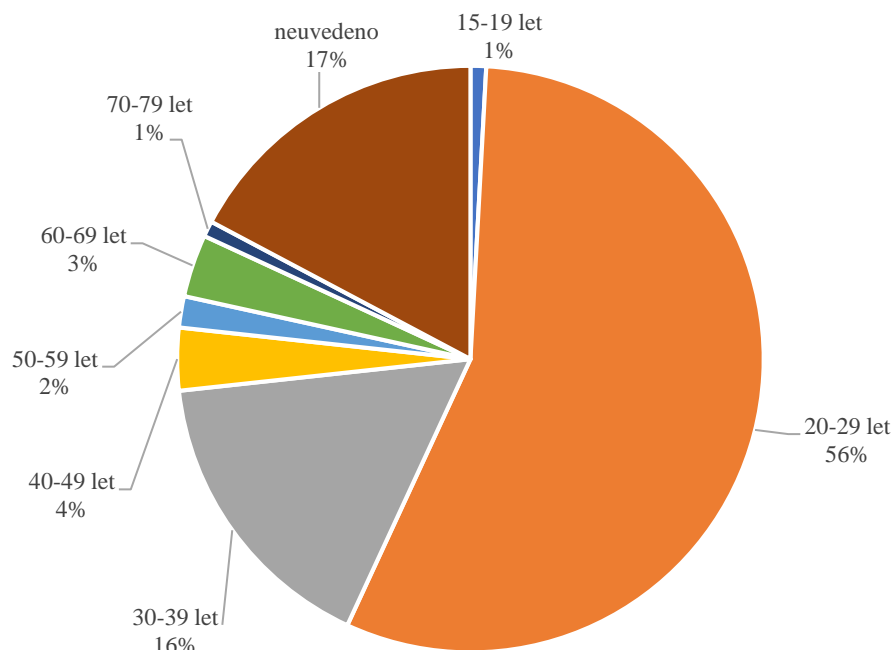
Příloha č. 29 - Graf: Věk nevěst za všechna období²²⁶

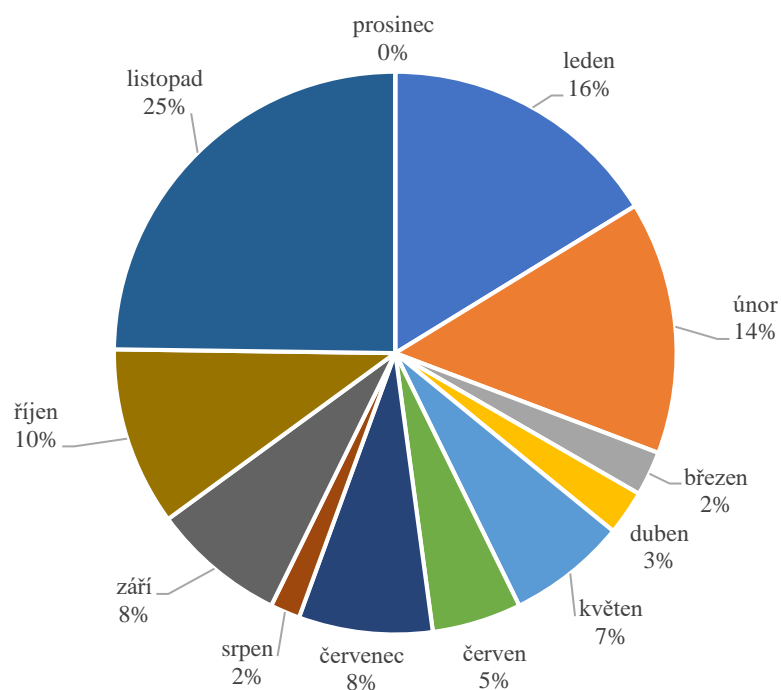
²²⁵ Vytvořeno autorkou.

²²⁶ Taktéž.

Příloha č. 30 - Graf: Věk ženichů za všechna období²²⁷

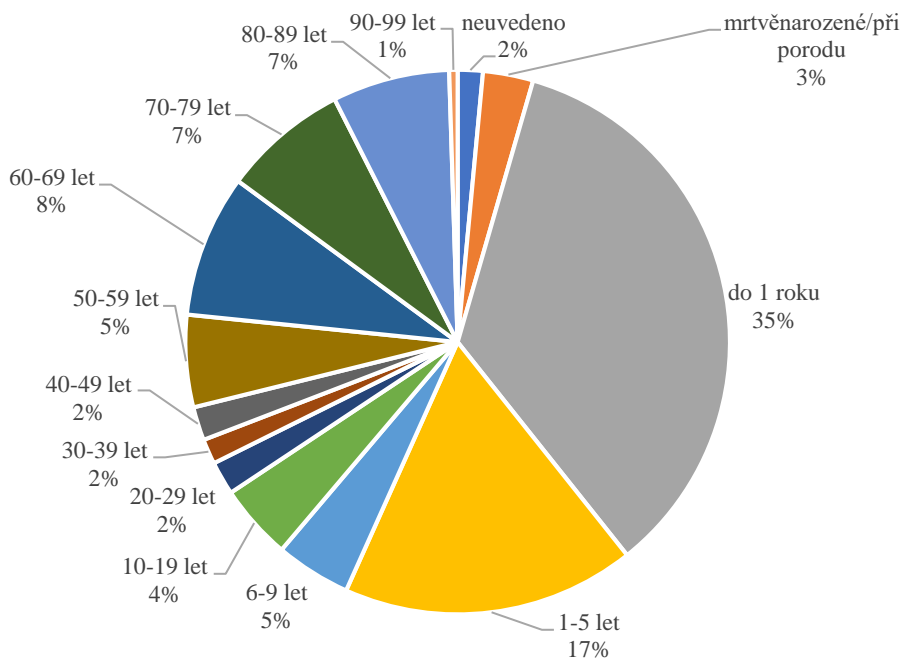
Příloha č. 31 - Graf: Podíl oddaných v jednotlivých měsících²²⁸

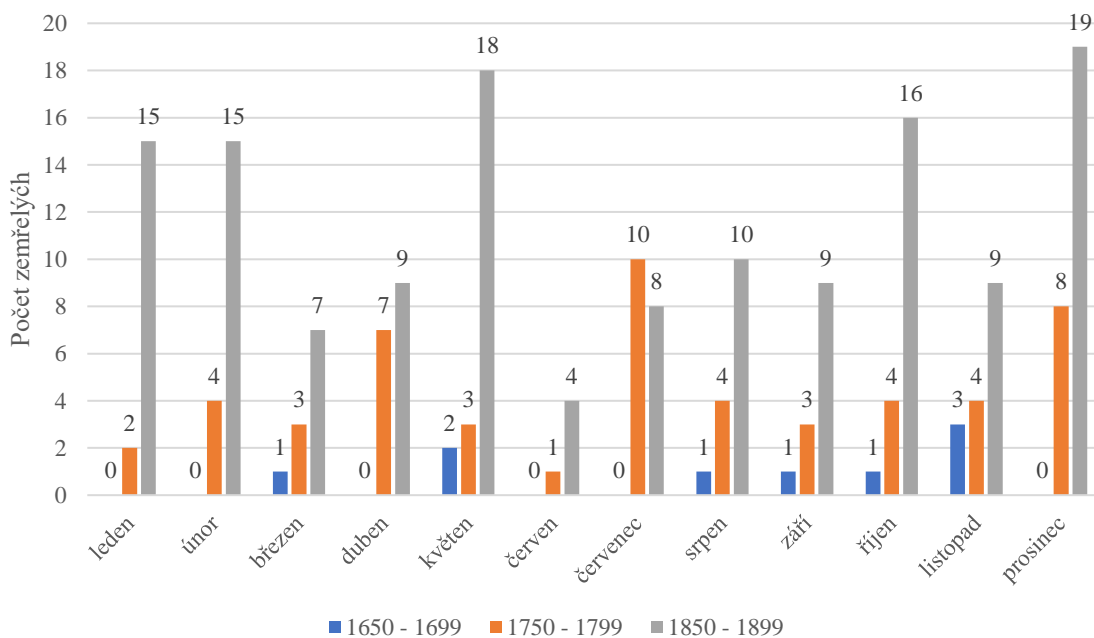
²²⁷ Vytvořeno autorkou.

²²⁸ Taktéž.

Příloha č. 32 - Graf: Věk zemřelých za všechna období²²⁹

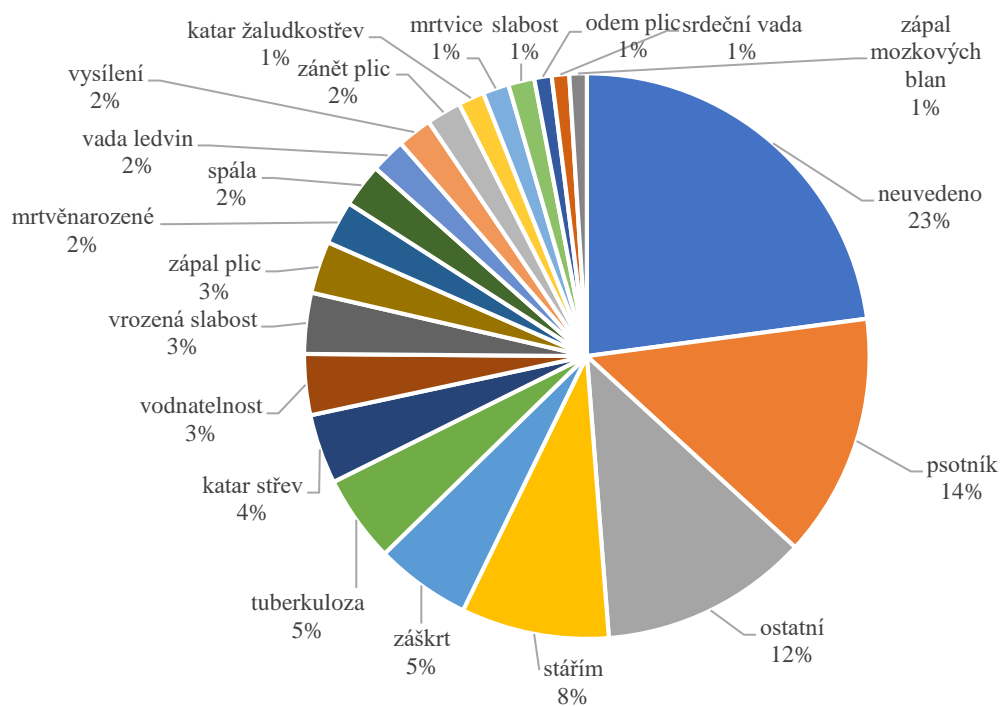
Příloha č. 33 - Graf: Podíl zemřelých v jednotlivých měsících za všechna období²³⁰

²²⁹ Vytvořeno autorkou.

²³⁰ Taktéž.

Příloha č. 34 - Graf: Příčiny úmrtí za všechna období²³¹

Příloha č. 35 - Obraz usedlosti čp. 4 od Anny Vacovské (nar. 1887)²³²

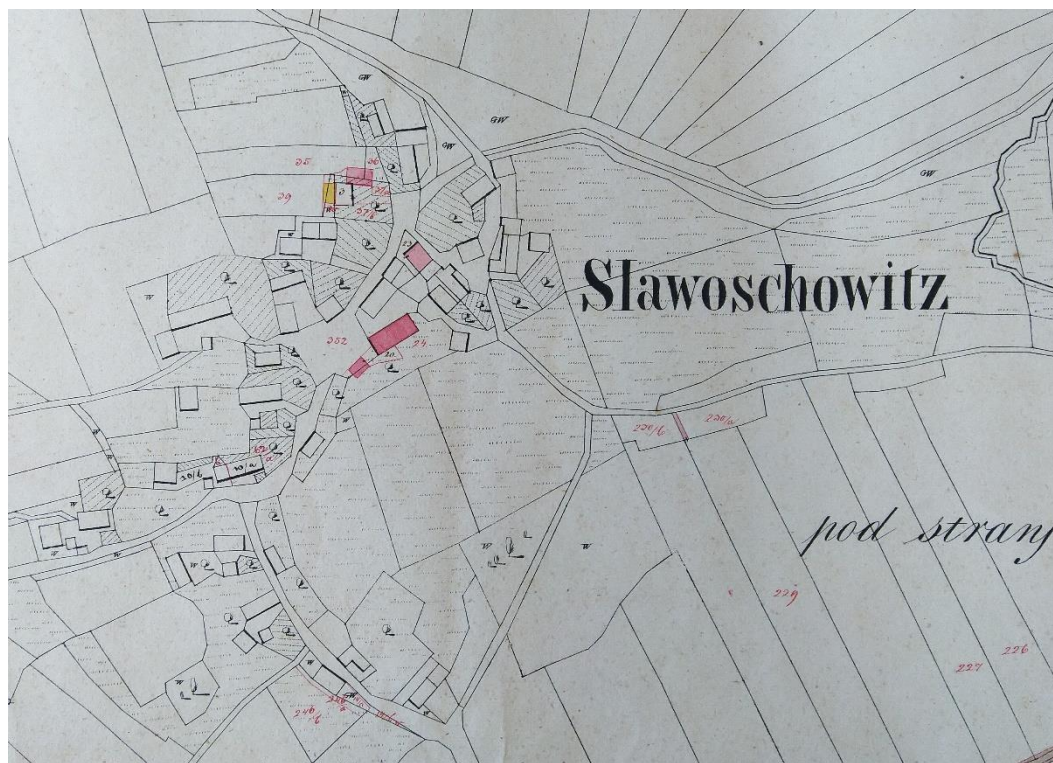
²³¹ Vytvořeno autorkou.

²³² Soukromá sbírka pana Petra Vacovského.

Příloha č. 36 - Obraz usedlosti čp. 4 od Anny Vacovské (nar. 1887)²³³

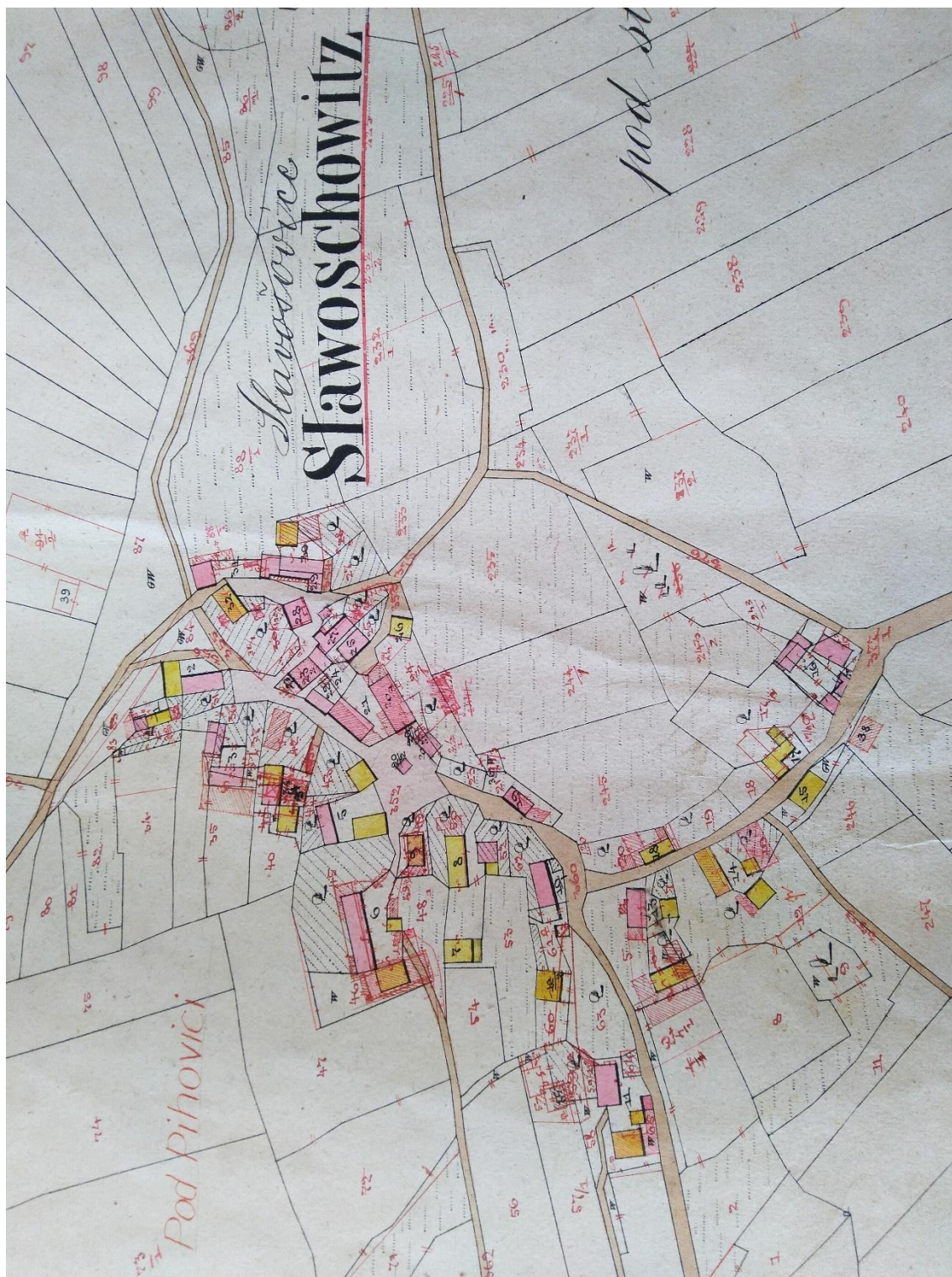
Příloha č. 37 - Reambulovaná mapa Slavošovic (detail)²³⁴

²³³ Soukromá sbírka pana Petra Vacovského.

²³⁴ Národní archiv Praha. Reambulované mapy. Inv. č. 427. Slavošovice.

Príloha č. 38 - Stará katastrálna mapa řady A (detail)²³⁵

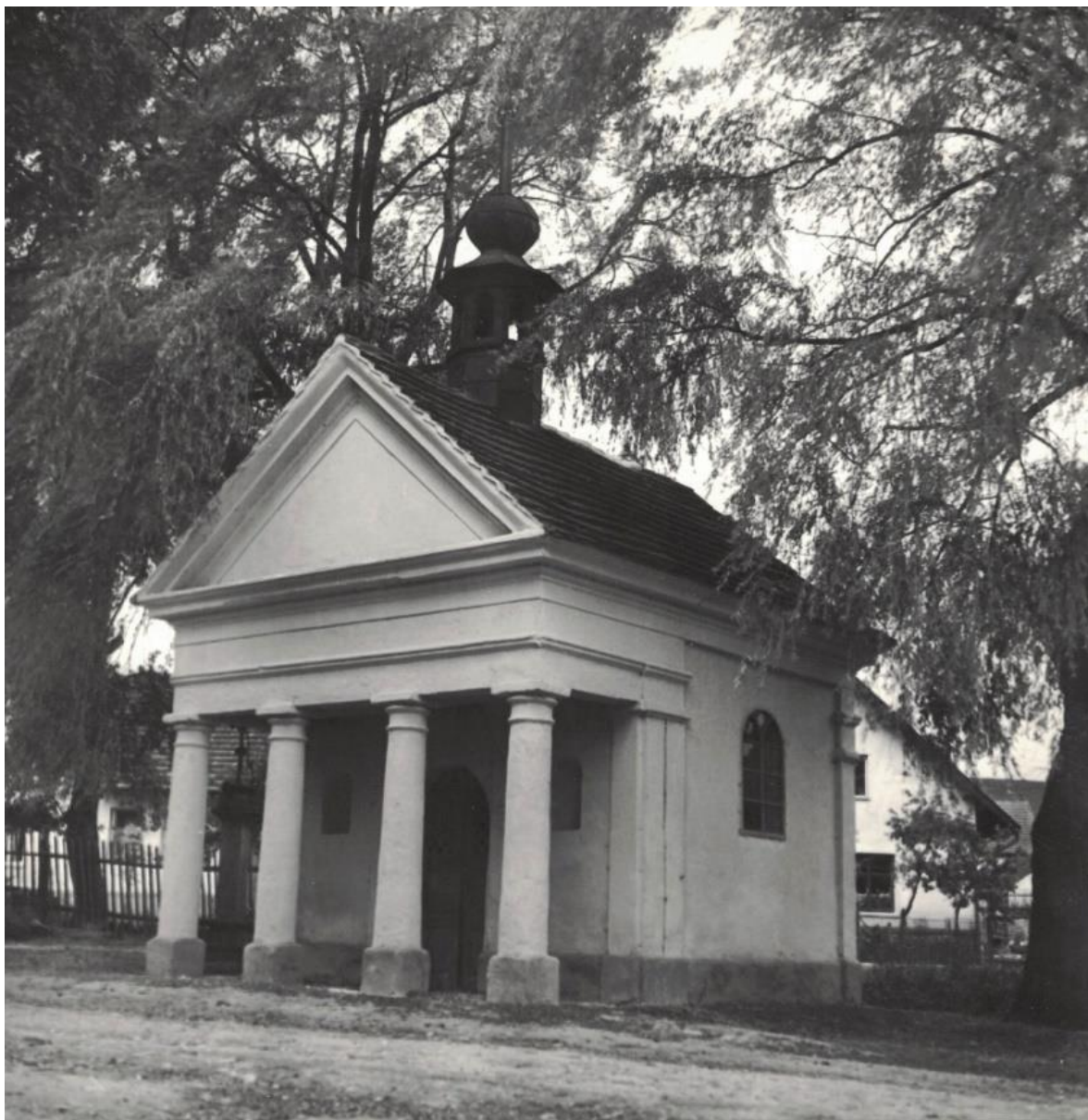

²³⁵ Národní archiv Praha. Stablní katastr. Staré katastrální mapy. Řada A. Inv. č. 1137.

Příloha č. 39 - Sochy sv. Prokopa, sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava v kapli sv. Jana Nepomuckého²³⁶

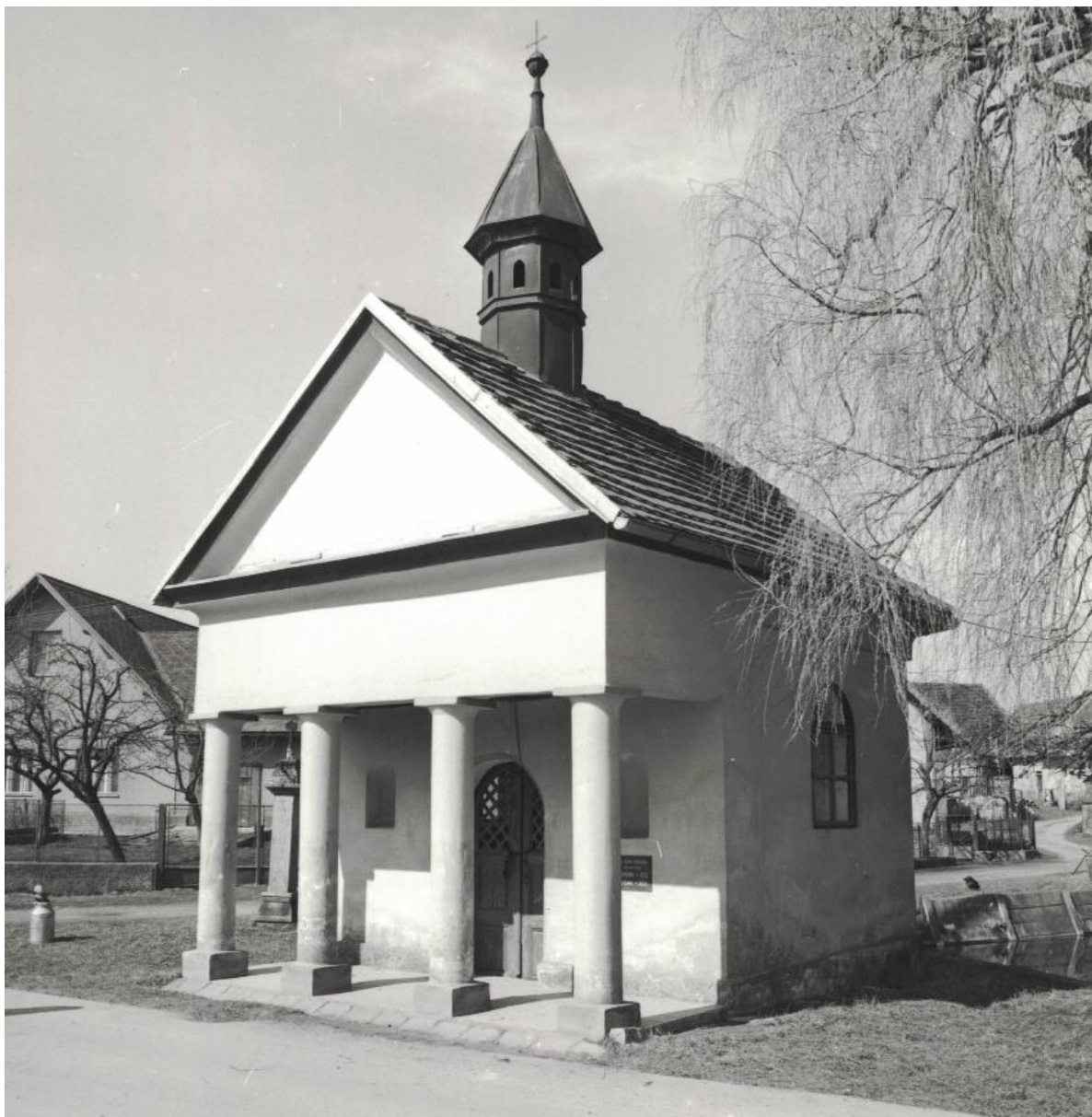

²³⁶ Vyfotografováno autorkou.

²³⁷ NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Kaple sv. Jana Nepomuckého. Datace 1963. Ev. č. 9992.

Příloha č. 41 - Kaple sv. Jana Nepomuckého ve Slavošovicích v roce 1986²³⁸

²³⁸ NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Gryc. Kaple sv. Jana Nepomuckého. Datace 14. dubna 1986. Ev. č. 173541.

Příloha č. 42 - Pamětní deska umístěná na kapli sv. Jana Nepomuckého²³⁹

Příloha č. 43 - Výklenková kaple ve Slavošovicích²⁴⁰

²³⁹ Vyfotografováno autorkou.

²⁴⁰ Taktéž.

Příloha č. 44 - Obraz Ježíše Krista ve výklenkové kapli²⁴¹

Příloha č. 45 - Stavení čp. 2 ve Slavošovicích²⁴²

²⁴¹ Vyfotografováno autorkou.

²⁴² NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Slavošovice čp. 2. Datace 1963. Ev. č. 9996.

Příloha č. 46 - Stodola u čp. 2 ve Slavošovicích²⁴³

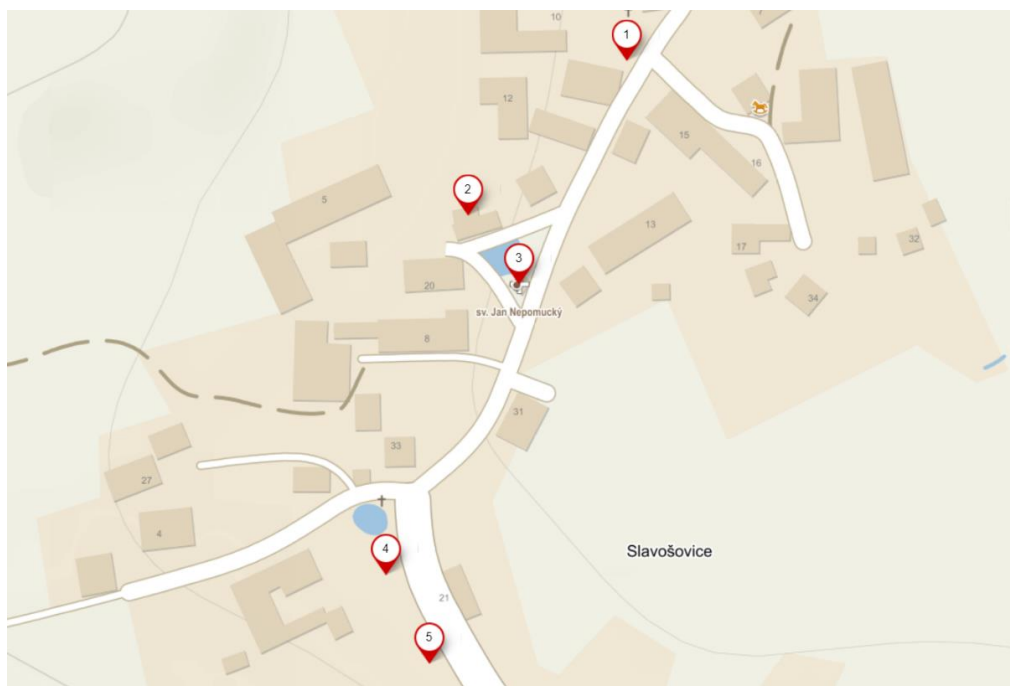
Příloha č. 47 - Špýchárek u kaple²⁴⁴

²⁴³ NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Stodola u čp. 2. Datace 4. května 1966. Ev. č. 19365.

²⁴⁴ NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Špýchárek u kaple. Datace 1963. Ev. č. 9993.

Příloha č. 48 - Trasa fotografa Tůmy z NPÚ²⁴⁵ 246

Příloha č. 49 - Stodola u čp. 11 ve Slavošovicích²⁴⁷

²⁴⁵ Vytvořeno autorkou s pomocí stránky Mapy.cz.

²⁴⁶ Bod č. 1: Výklenková kaple. Bod č. 2: Stodola u čp. 11. Bod č. 3: Kaple sv. Jana Nepomuckého na návsi. Bod č. 4: Usedlost čp. 3. Bod č. 5: Usedlost čp. 2. Na základě čísel negativů se musel tzv. špýchárek u kaple nacházet mezi bodem č. 3 a č.4.

²⁴⁷ NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Slavošovice čp. 11. Datace 1963. Ev. č. 9991.

Příloha č. 50 - Stavení čp. 3 ve Slavošovicích²⁴⁸

²⁴⁸ NPÚ. ÚOP v Plzni. Fotoarchiv. Fotograf Tůma. Slavošovice čp. 3. Datace 1963. Ev. č. 9995.